

Stapi lífeyrissjóður

Ársfundur 2013

Haldinn í Hofi á Akureyri 16. maí 2013

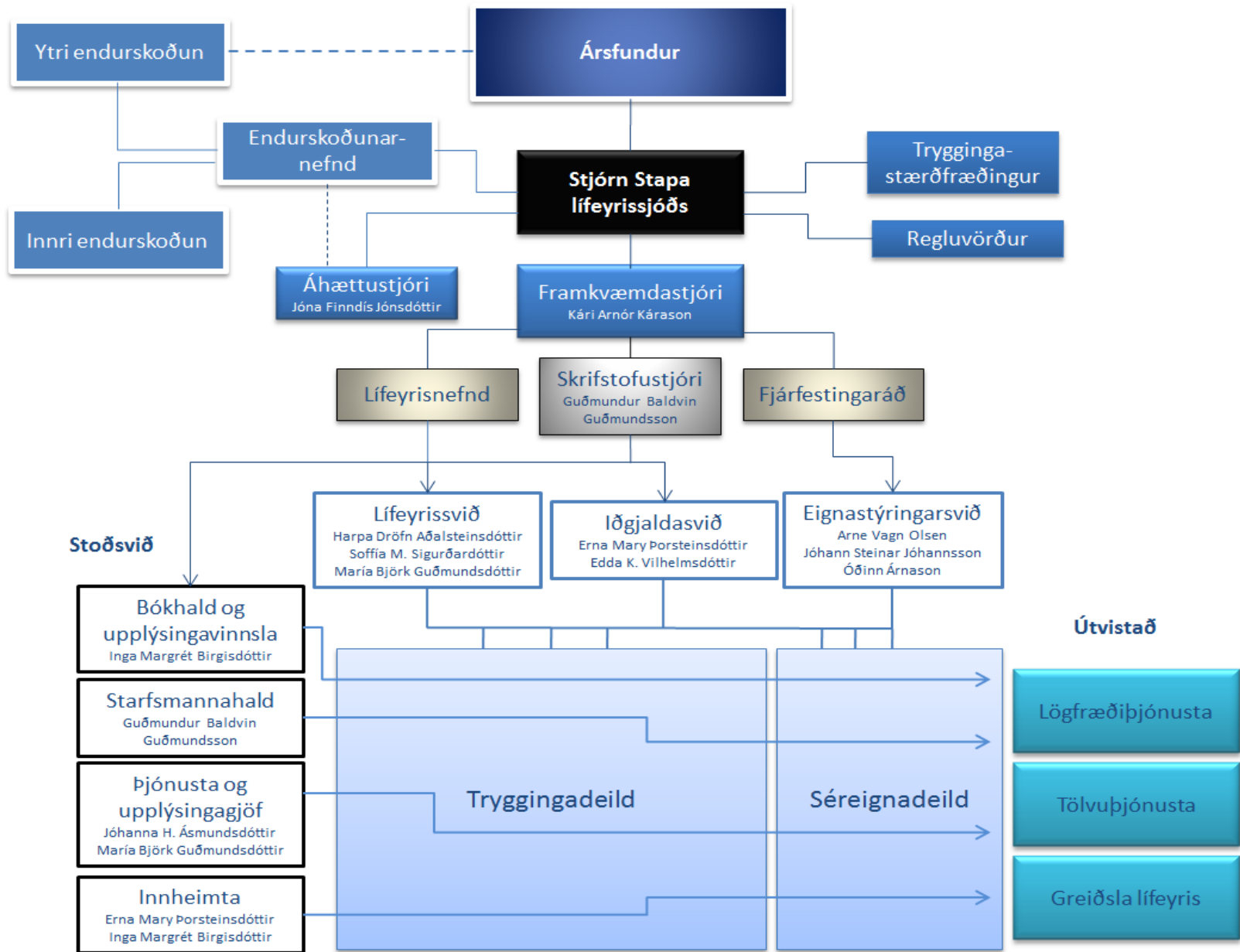
Dagskrá

1. Setning ársfundar
2. Skýrsla stjórnar
3. Kynning og afgreiðsla ársreiknings og tryggingafræðilegrar úttektar
3. Gerð grein fyrir fjárfestingarstefnu
4. Kosning stjórnar
5. Kosning löggilts endurskoðanda
6. Breytingar á samþykktum
7. Laun stjórnar
8. Önnur mál

Skýrsla stjórnar

Ágúst Torfi Hauksson

Ávarp stjórnarformanns

Ársreikningur Stapa lífeyrissjóðs 2012

Kári Arnór Kárason

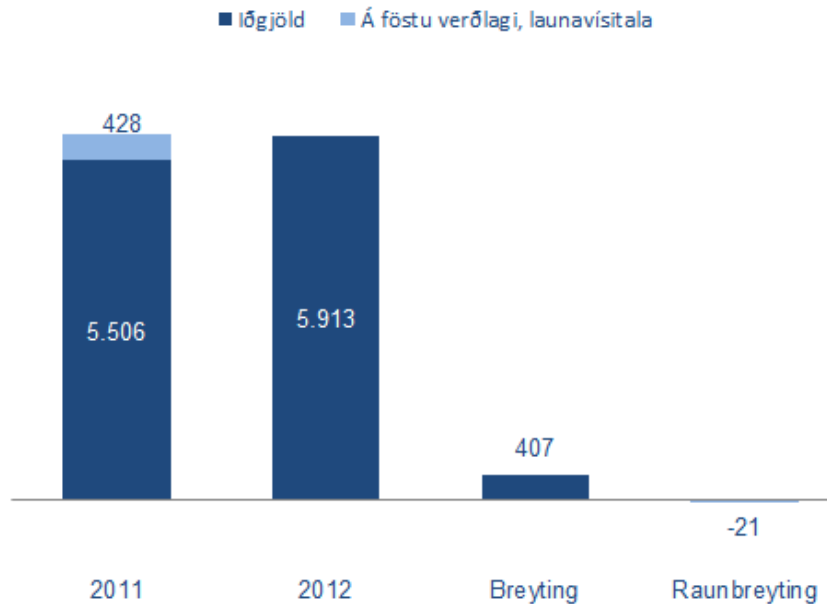
Breytingar á hreinni eign til greiðslu lífeyris

	2012	2011
Iðgöld	6.376,0	5.970,1
Lífeyrir	(3.776,0)	(3.641,3)
Fjárfestingartekjur	12.151,2	6.037,5
Fjárfestingargjöld	(67,8)	(52,8)
Rekstrargjöld	(159,8)	(202,5)
Hækkun á hreinni eign	14.524,4	8.111,0
Hrein eign frá fyrra ári	<u>117.132,1</u>	<u>109.021,2</u>
Hrein eign í árslok	131.656,6	117.132,1

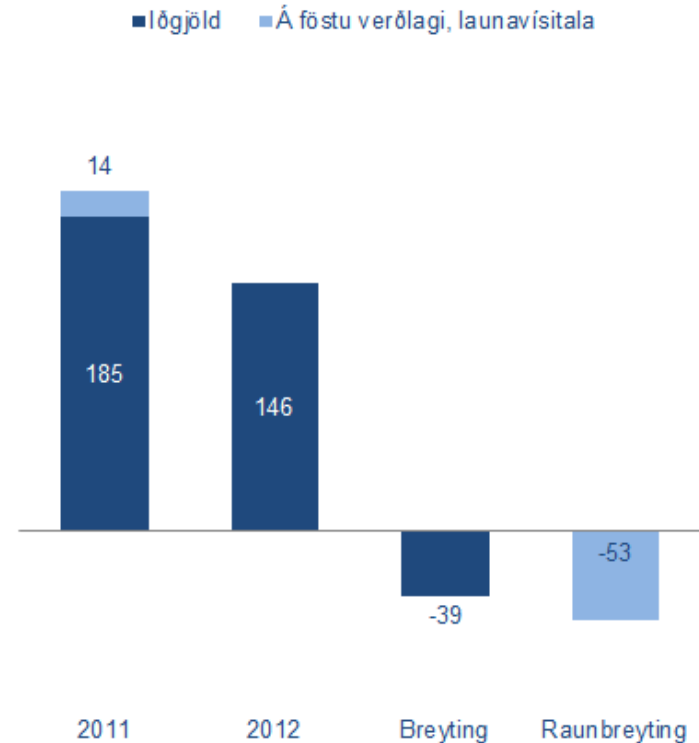
Iðgjöld

Iðgjaldagreiðslur

Tryggingadeild

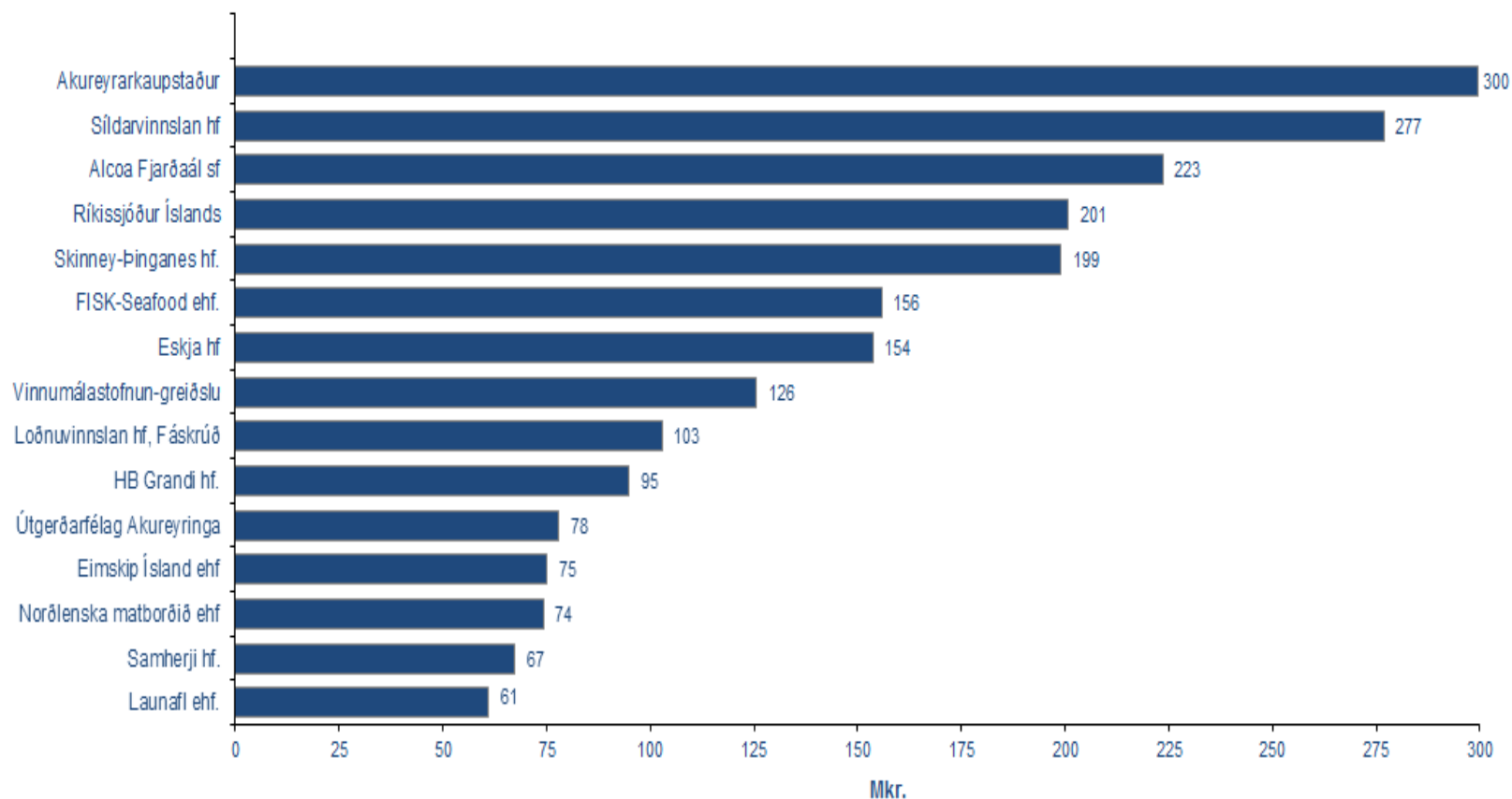

Séreignardeild

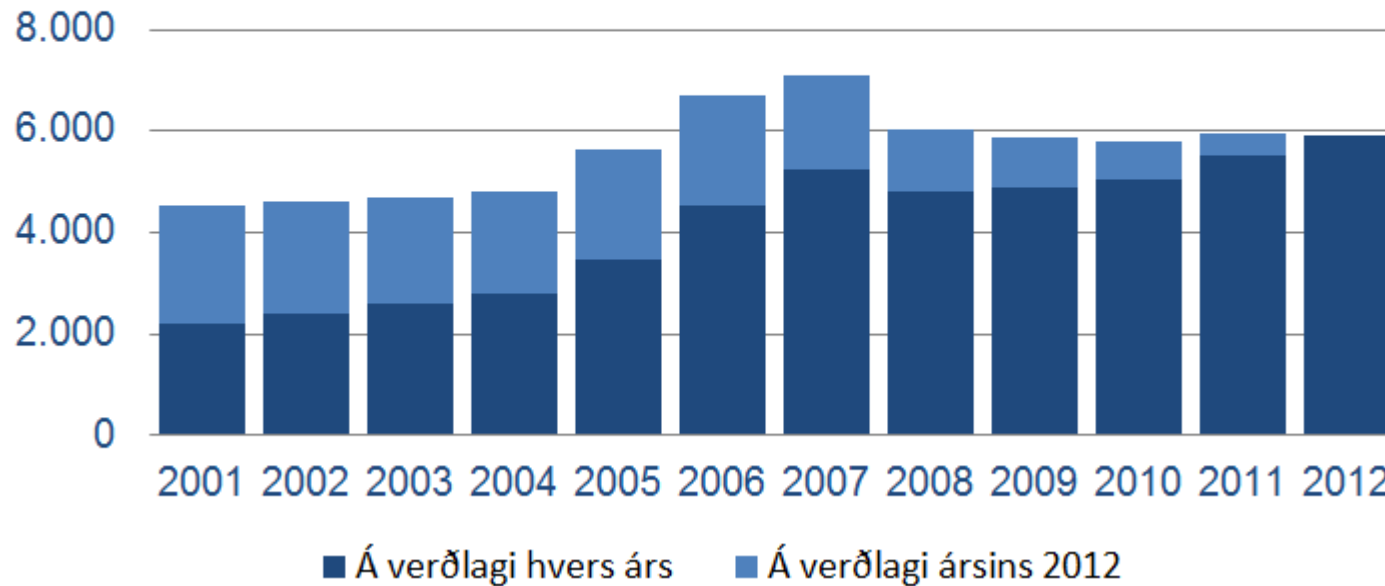
Stærstu iðgjaldagreiðendurnir

15 stærstu launagreiðendur 2012

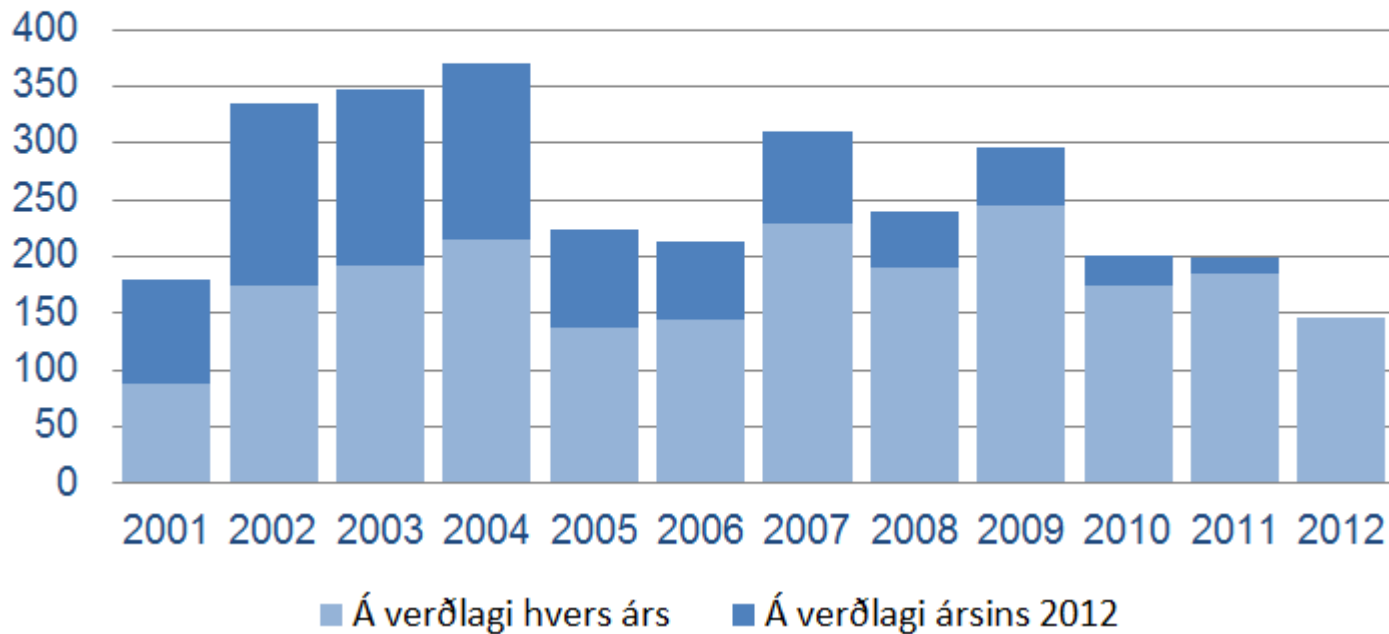
Þróun iðgjalda

Iðgjöld Tryggingadeildar í milljónum króna á verðlagi ársins 2012 mv. breytingar á launavísitölu

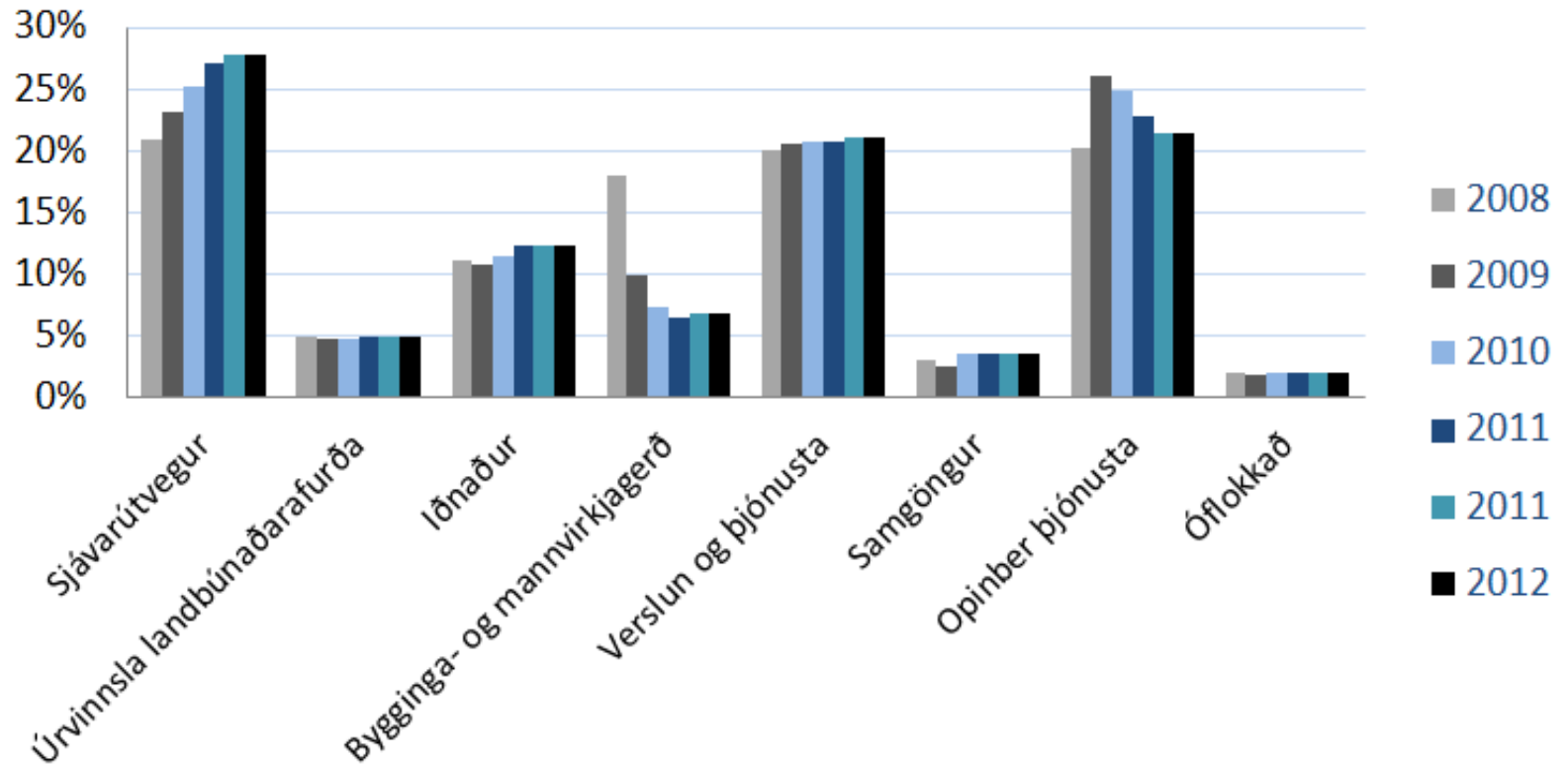

Þróun iðgjalda

Iðgjöld Séreignadeildar í milljónum króna á verðlagi ársins 2012 mv. breytingar á launavísitölu

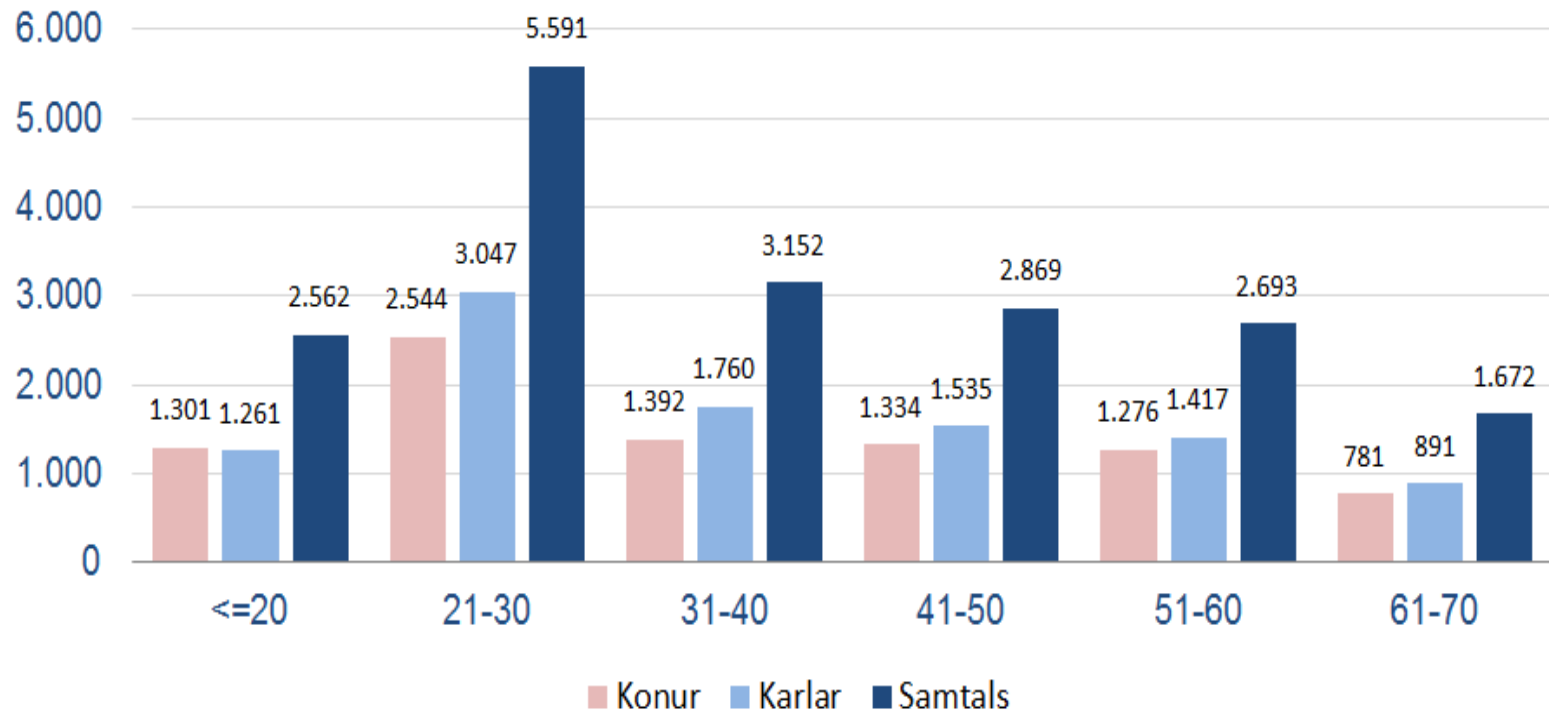

Atvinnugreinaskipting

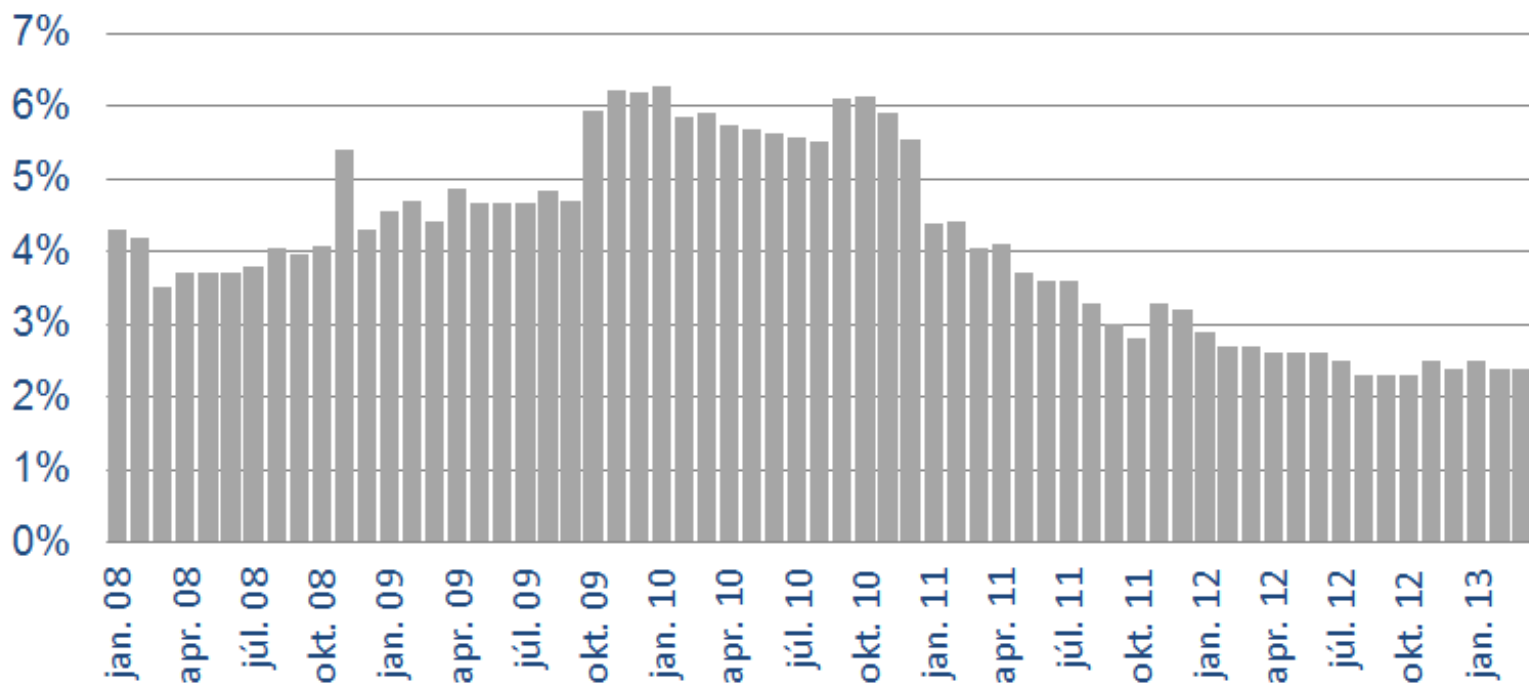
Aldur greiðandi sjóðfélaga

Iðgjaldagreiðendur 2012

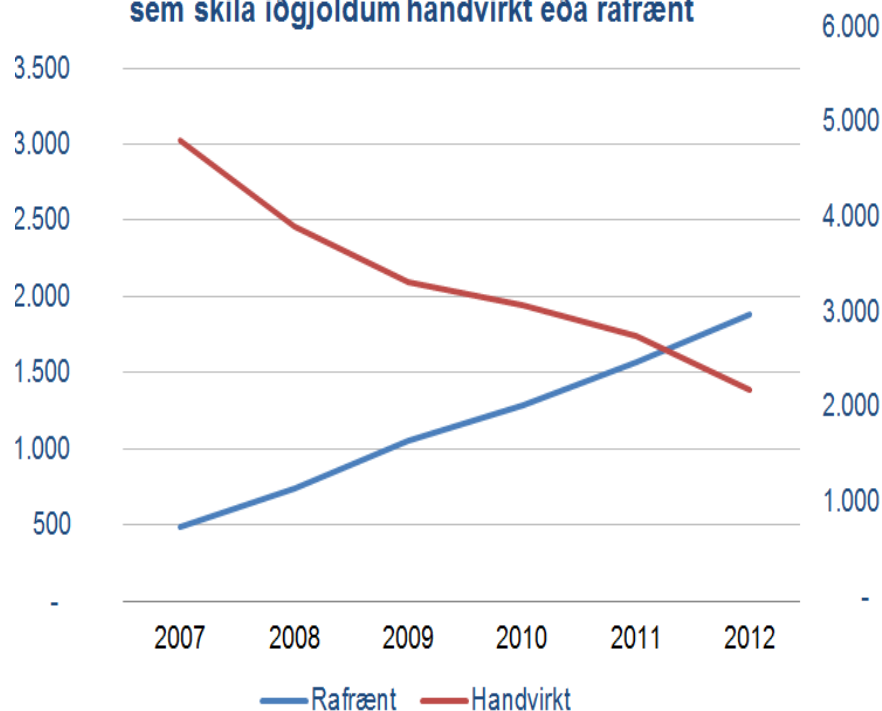
Vanskil minnka

Vanskil á iðgjöldum sem hlutfall af iðgjöldum

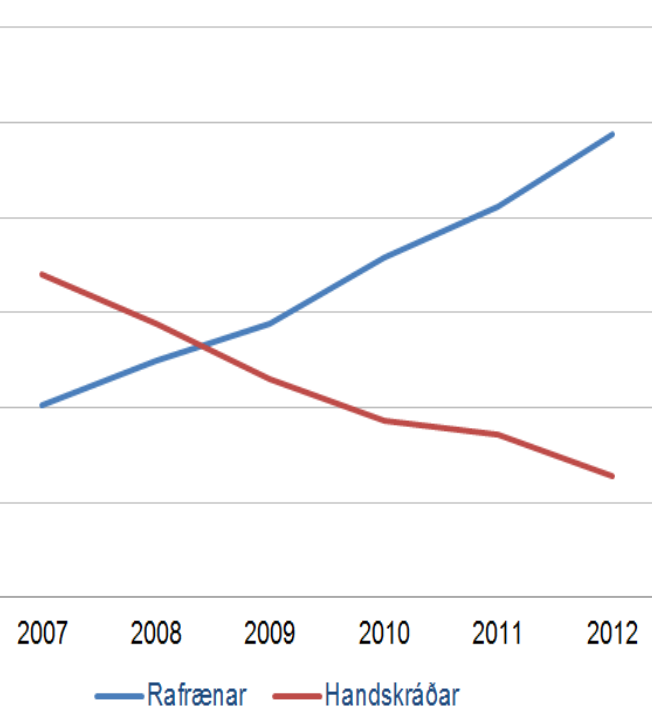

Fleiri og fleiri skila rafrænt

Fjöldi launagreiðenda sem skila iðgjöldum handvirkt eða rafrænt

Iðgjöld í milljónum króna sem skilað er handvirkt eða rafrænt

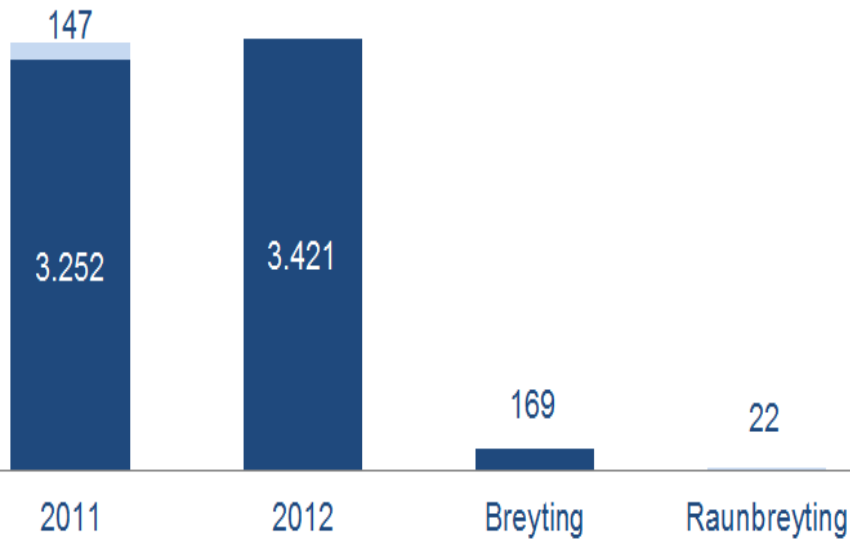

Lífeyrir

Lífeyrisgreiðslur

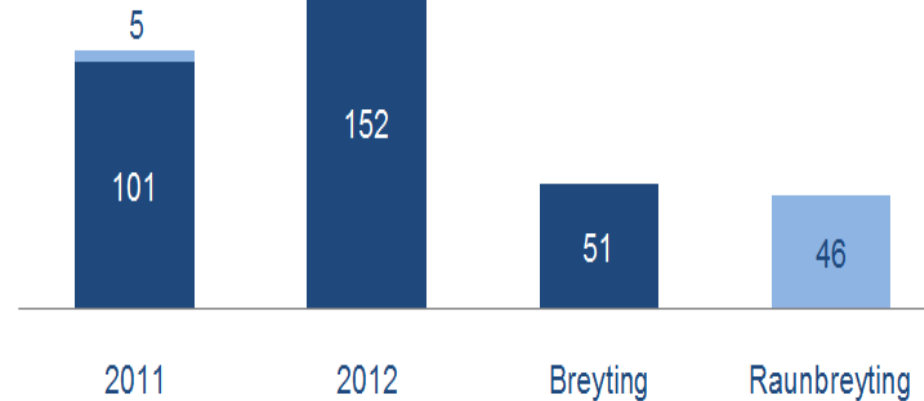
Tryggingadeild

■ Upphæð lífeyris ■ Á föstu verðlagi

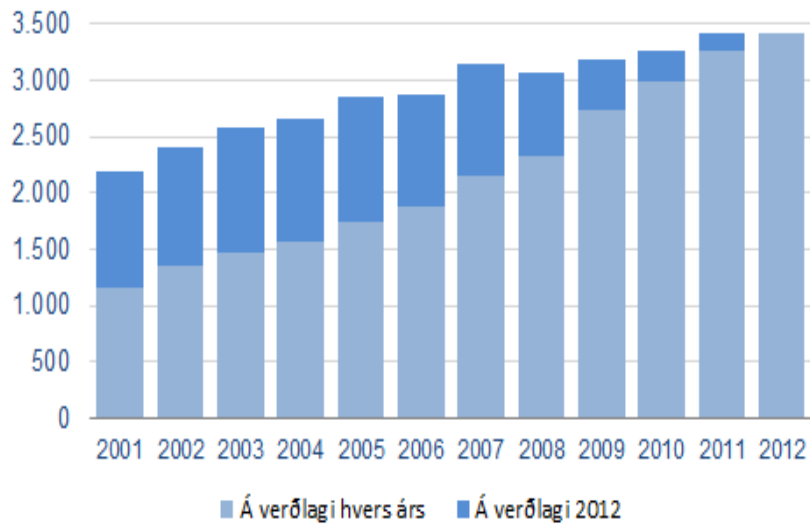
Séreignardeild

■ Upphæð lífeyris ■ Á föstu verðlagi

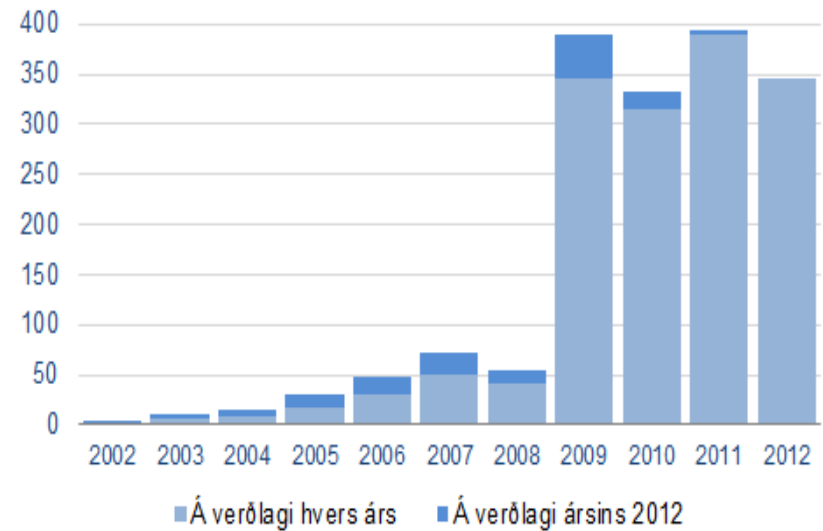

Lífeyrisgreiðslur

Lífeyrir - Tryggingadeild á verðlagi ársins 2012

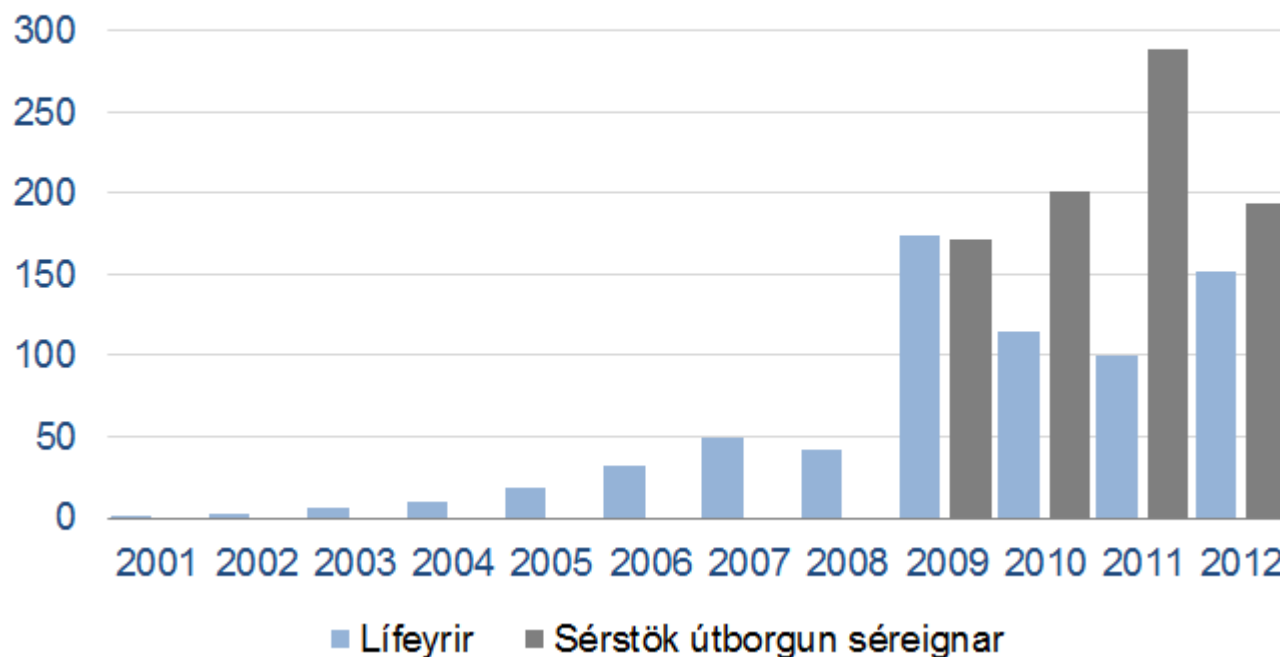

Lífeyrir - Séreignardeild á verðlagi ársins 2012

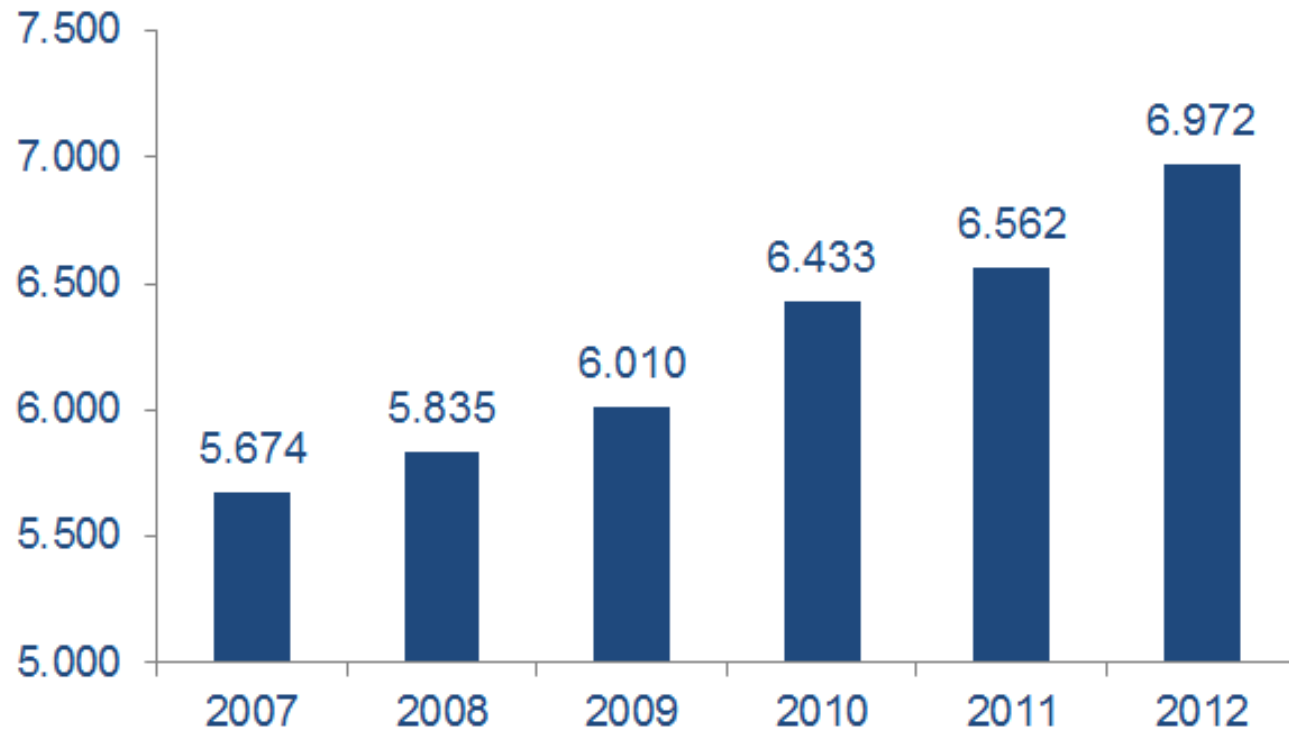
Lífeyrisgreiðslur

Lífeyrir - Séreignardeild

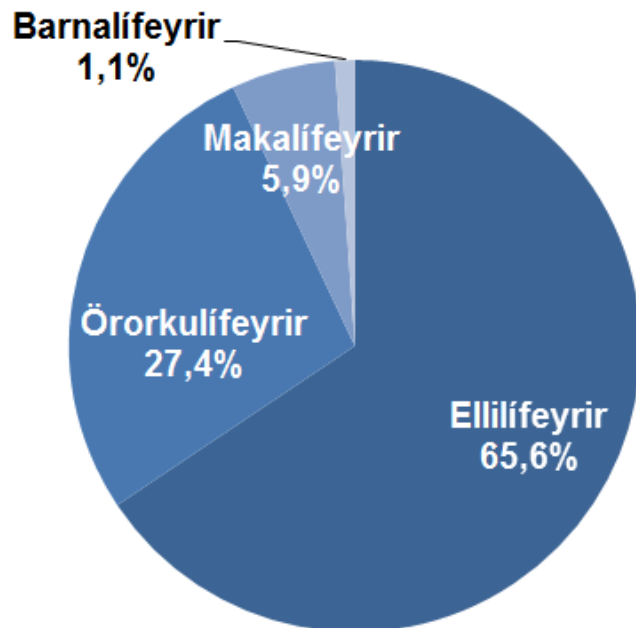
Lífeyrisþegar

Tryggingardeild fjöldi lífeyrisþega

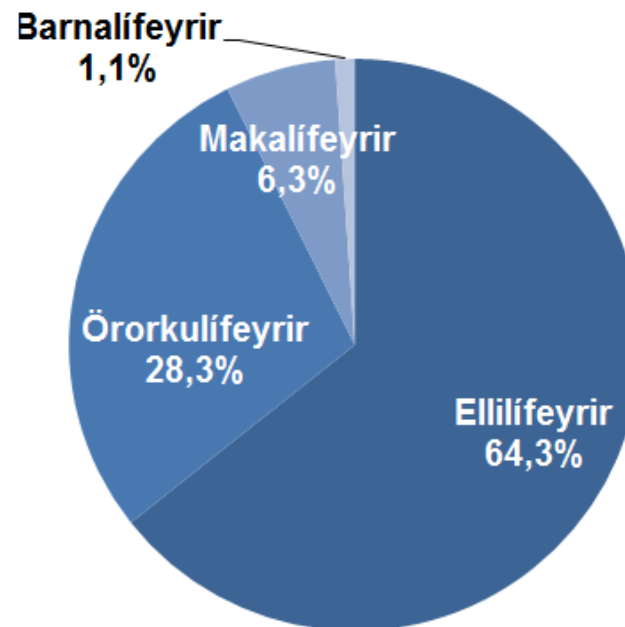

Samsetning lífeyris

Skipting lífeyris 2012

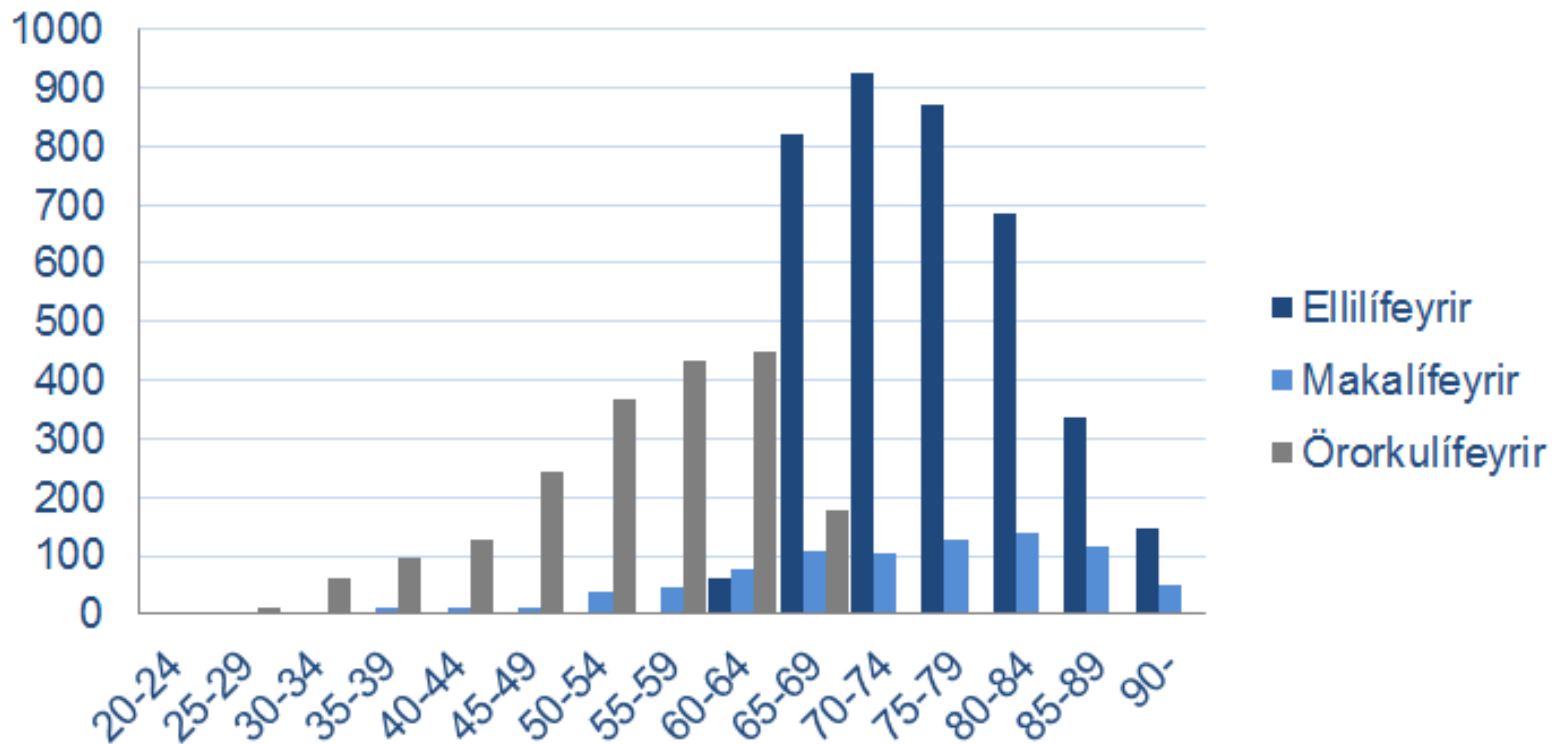

Skipting lífeyris 2011

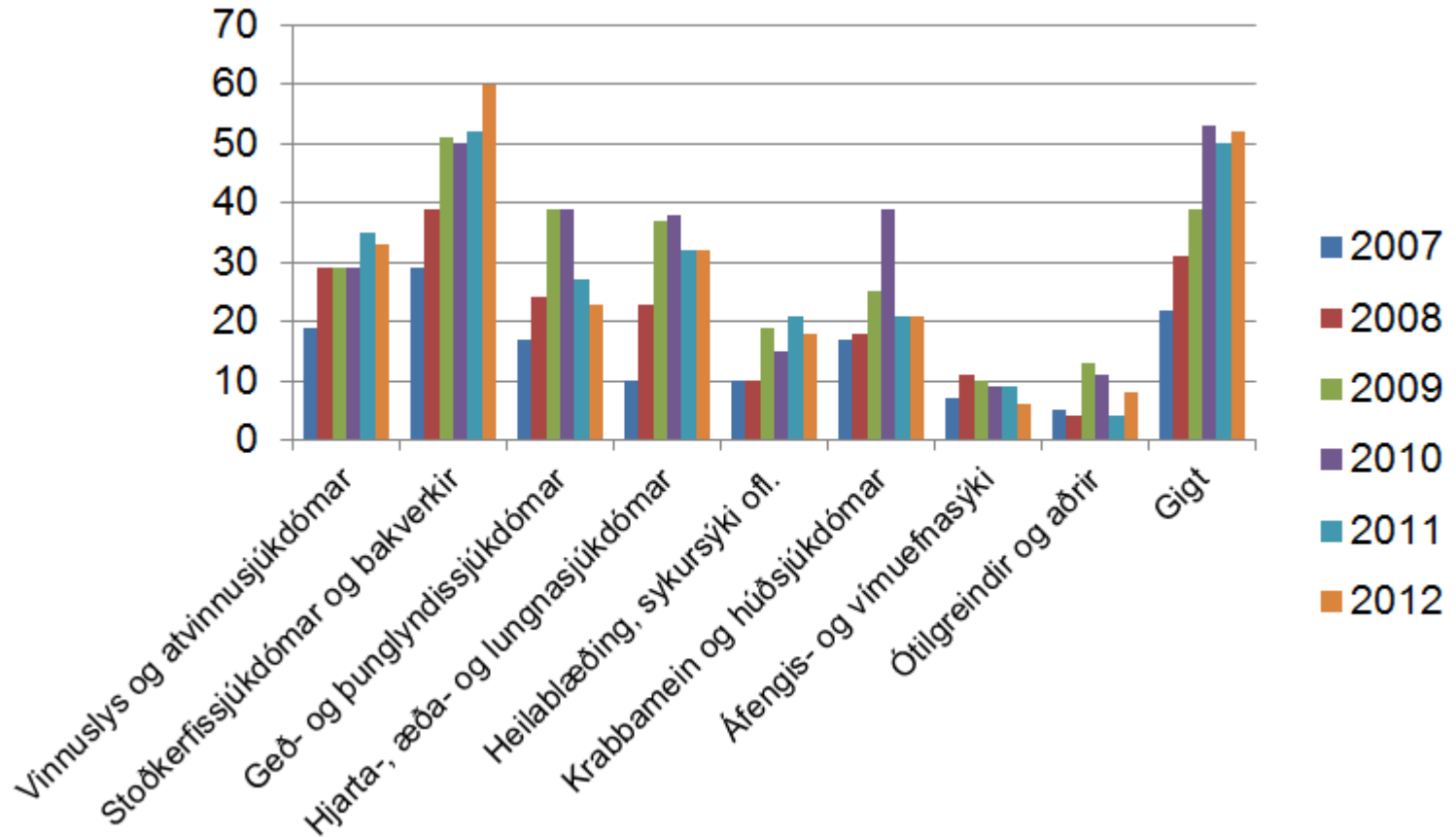

Aldur lífeyrisþega

Aldur lífeyrisþega 2012

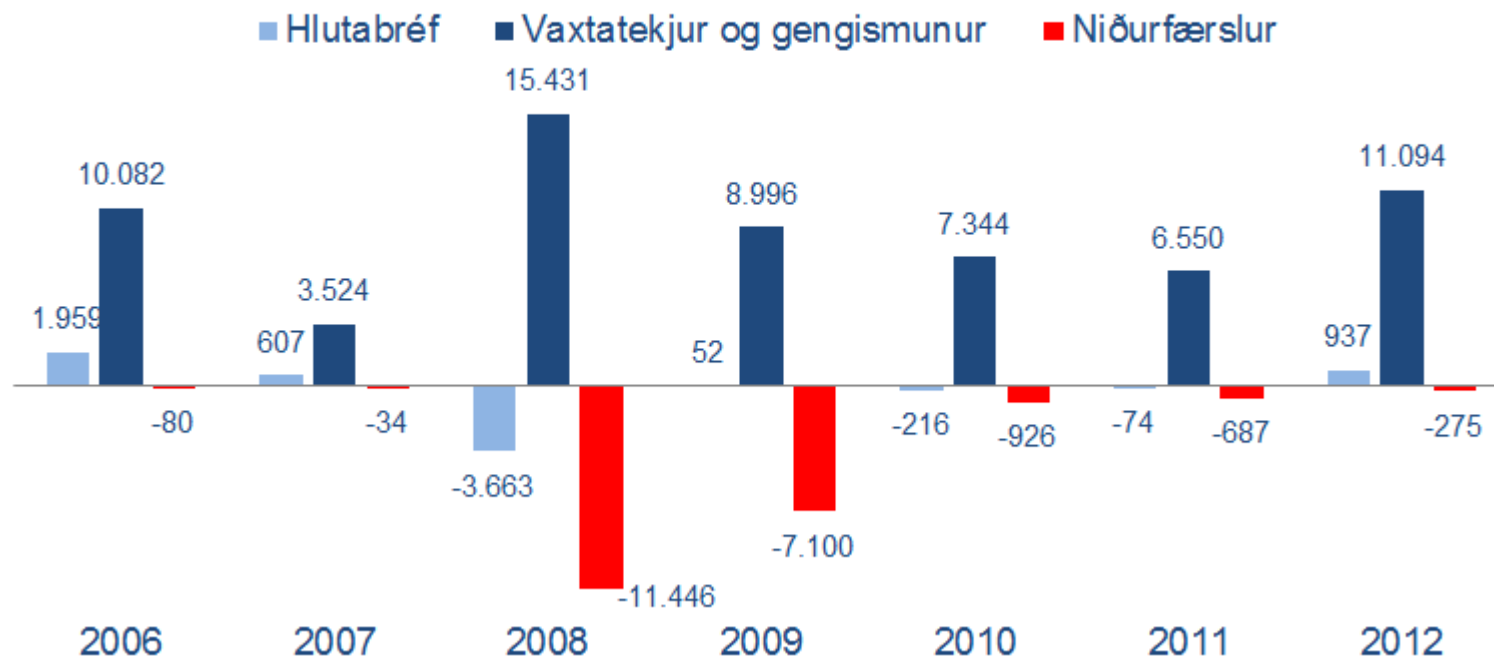
Ástæður örorku

Fjárfestingartekjur

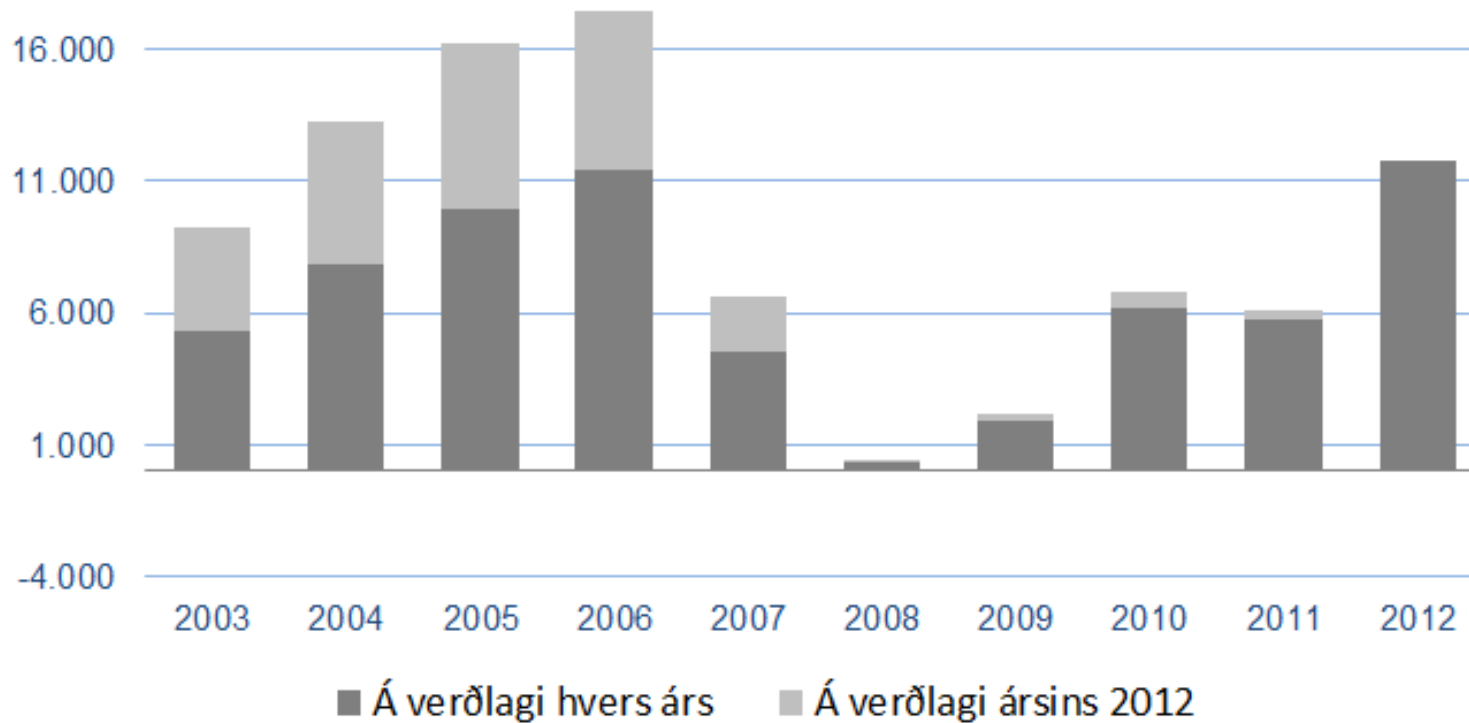
Fjárfestingartekjur

Fjárfestingartekjur Tryggingadeildar

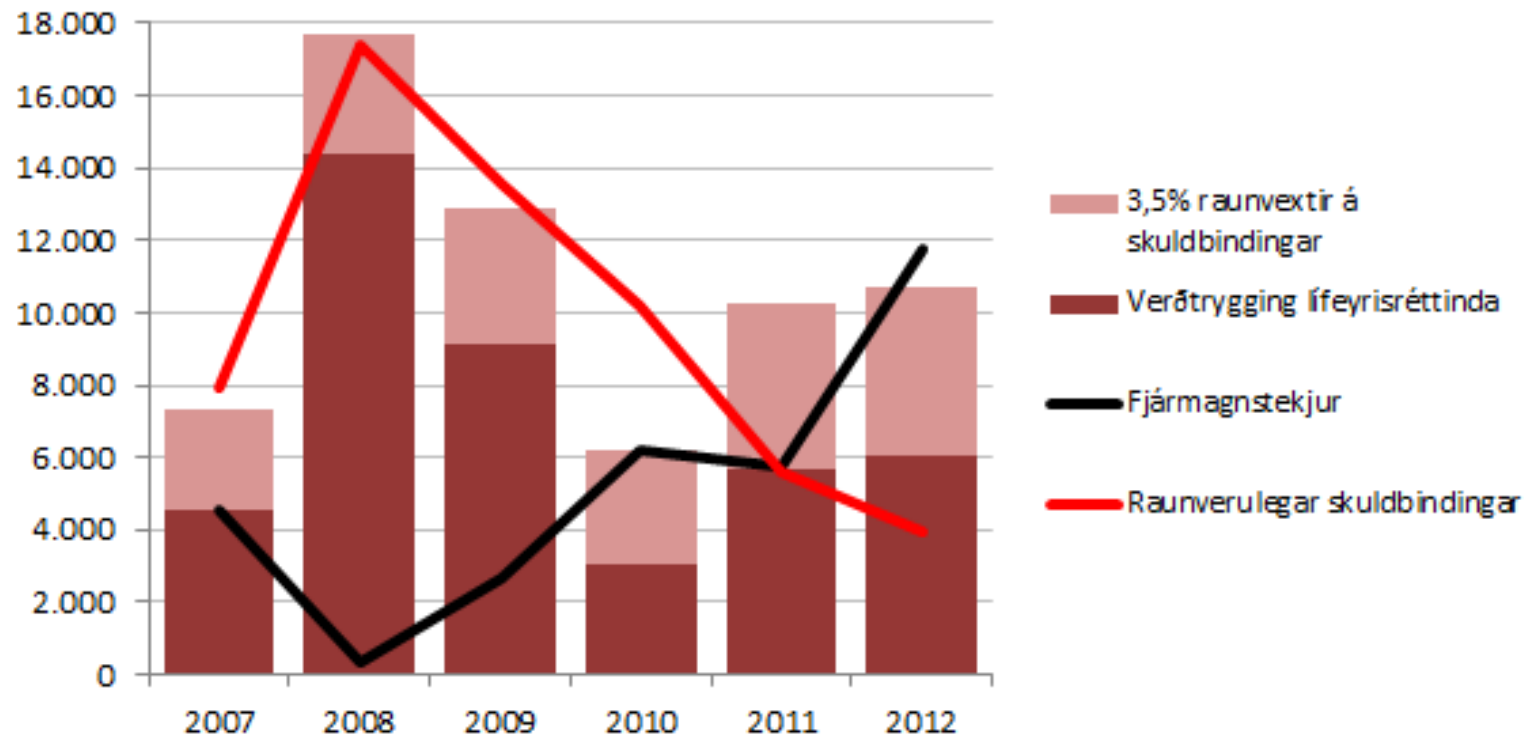

Fjárfestingartekjur

Fjárfestingatekjur Tryggingadeildar

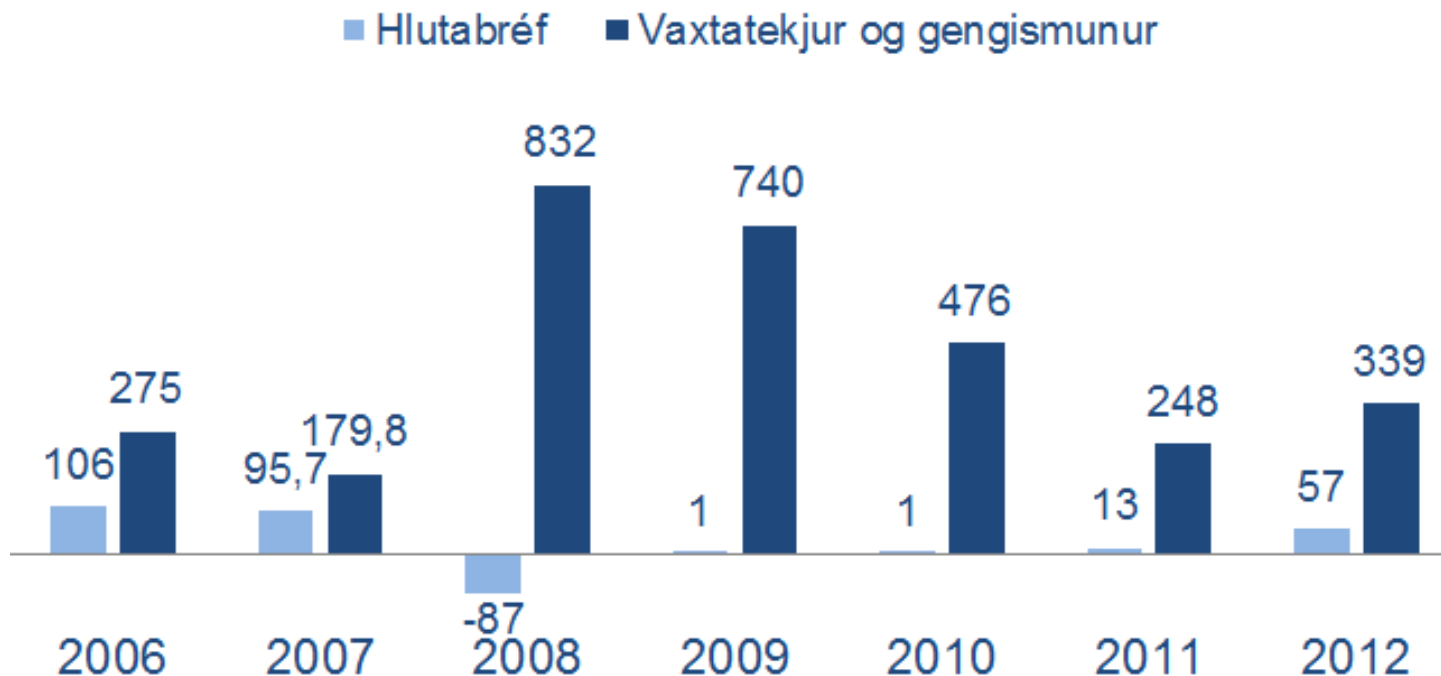

Fjárfestingartekjur og skuldbindingar

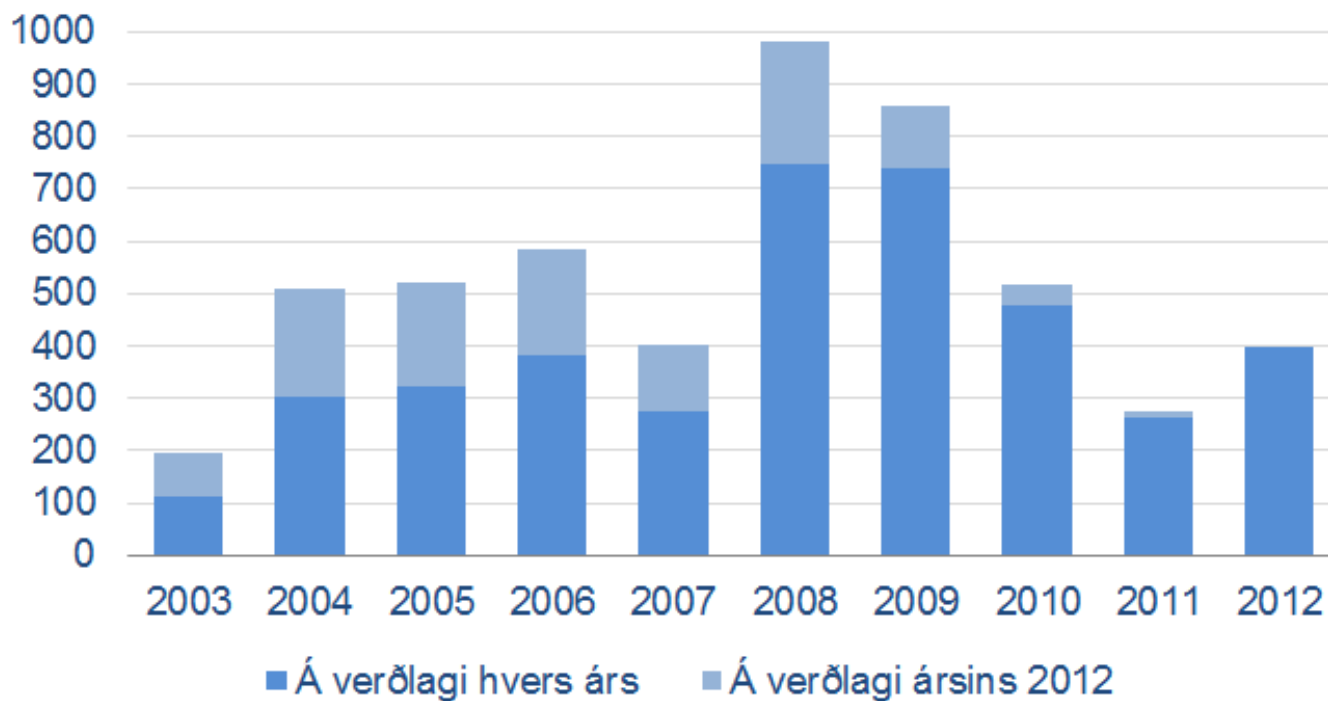
Fjárfestingartekjur

Séreignardeild

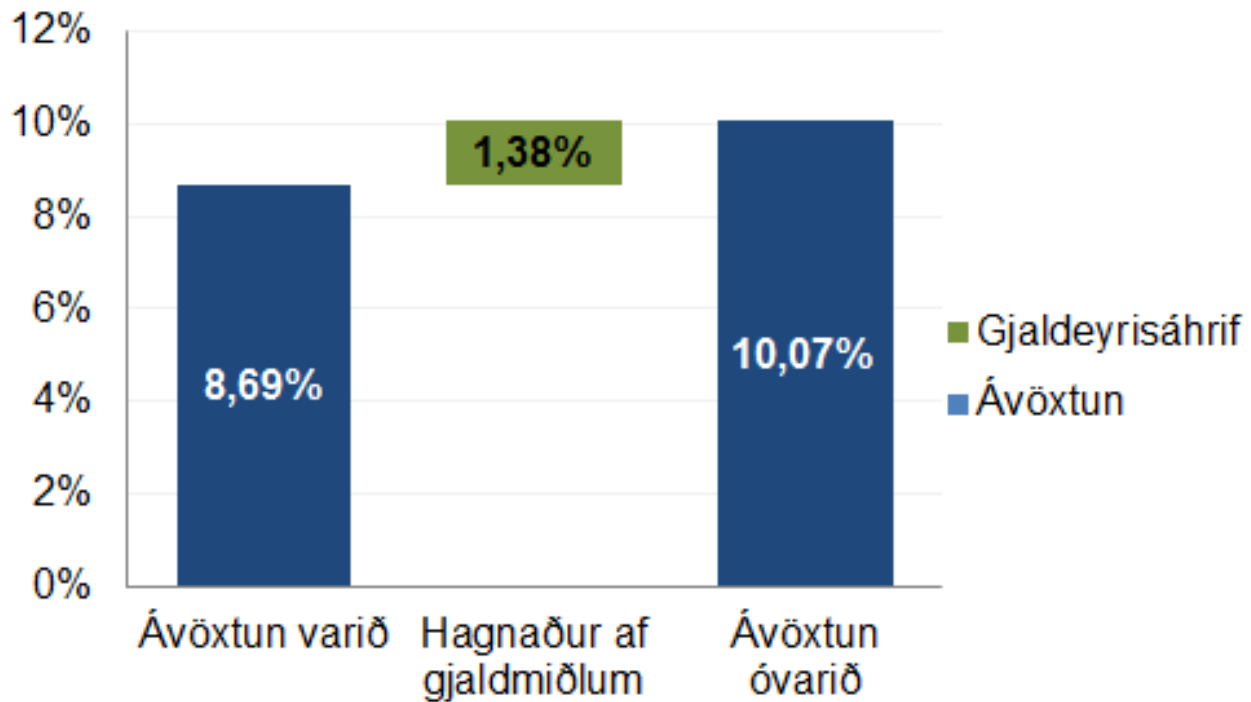
Fjárfestingartekjur

Fjárfestingartekjur Séreignardeildar

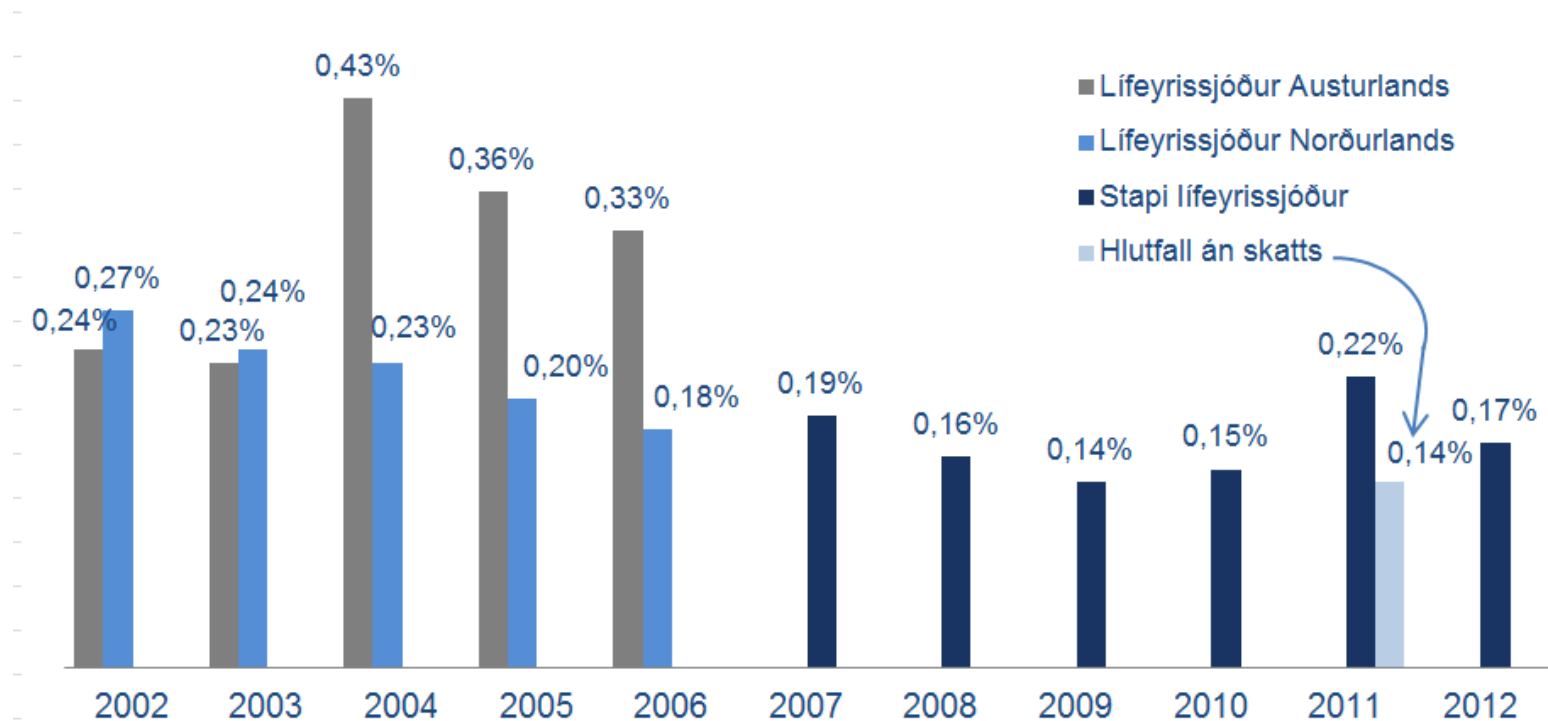
Gjaldeyrstekjur

Áhrif gjaldmiðla

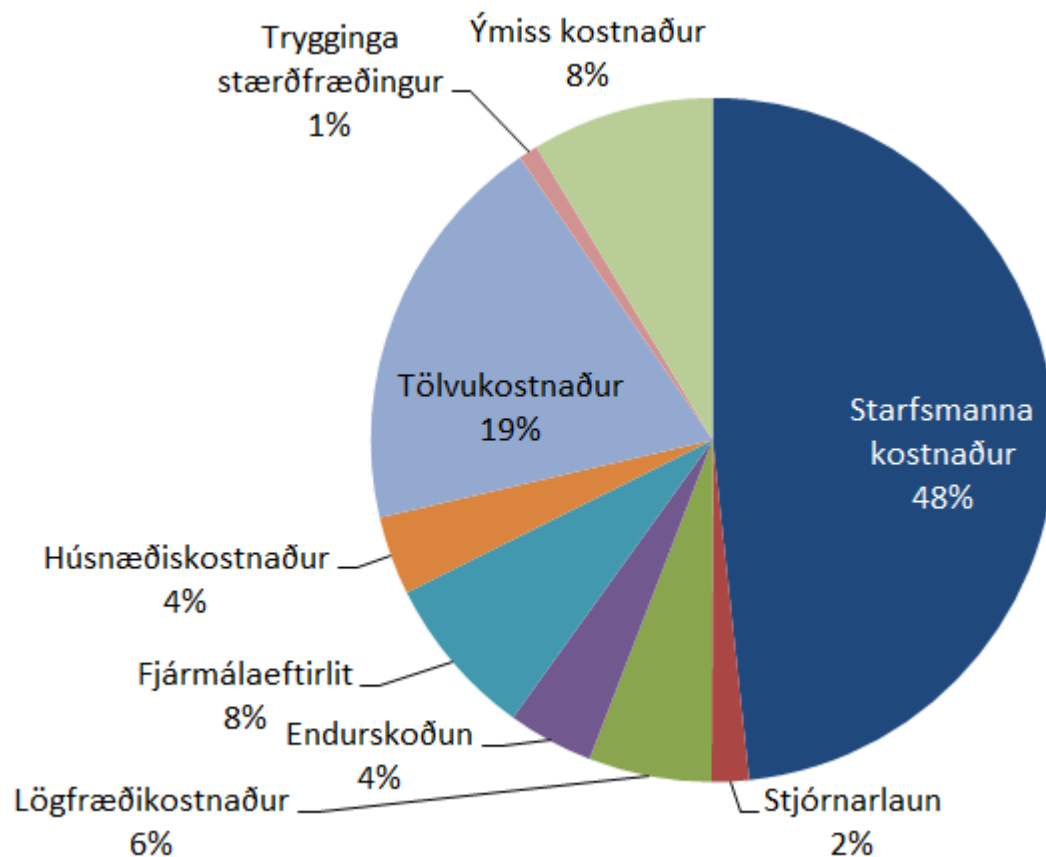

Kostnaður

Þróun kostnaðar

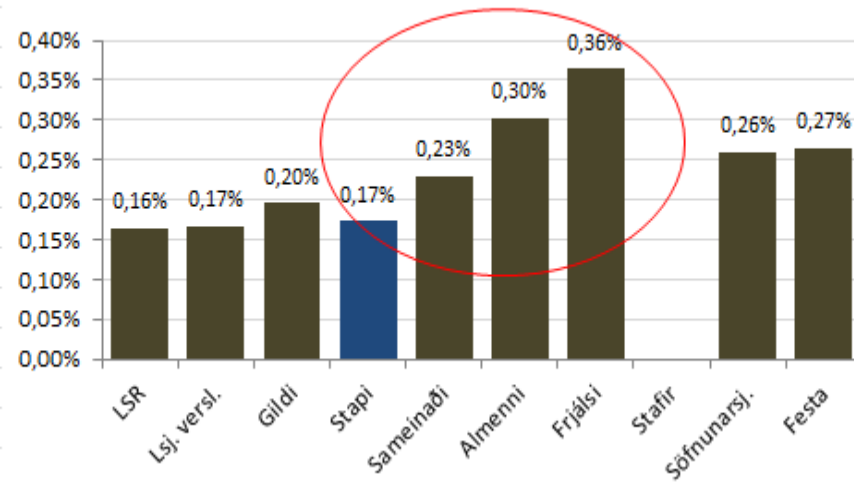

Skipting heildarkostnaðar

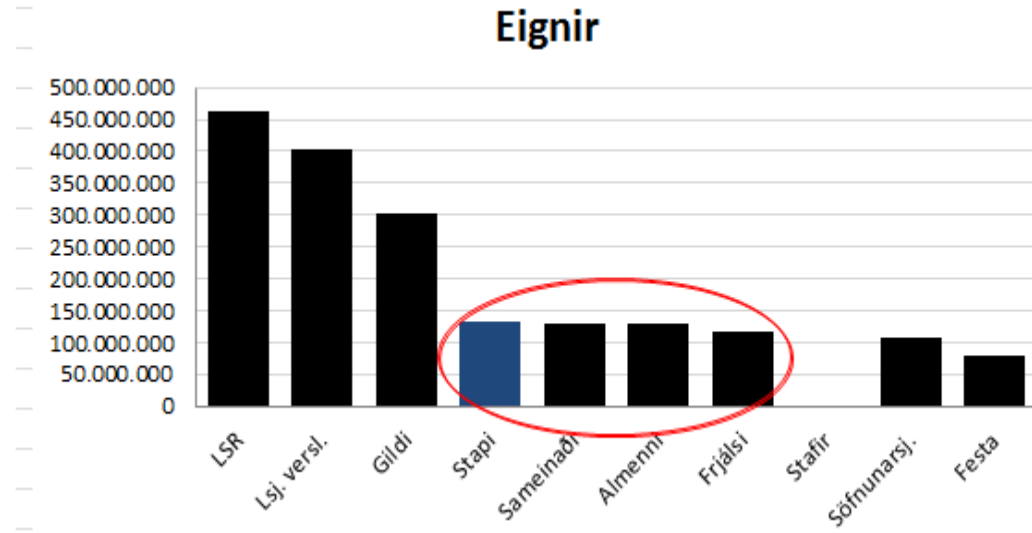

Samanburður á kostnaði

Kostnaður

Eignir

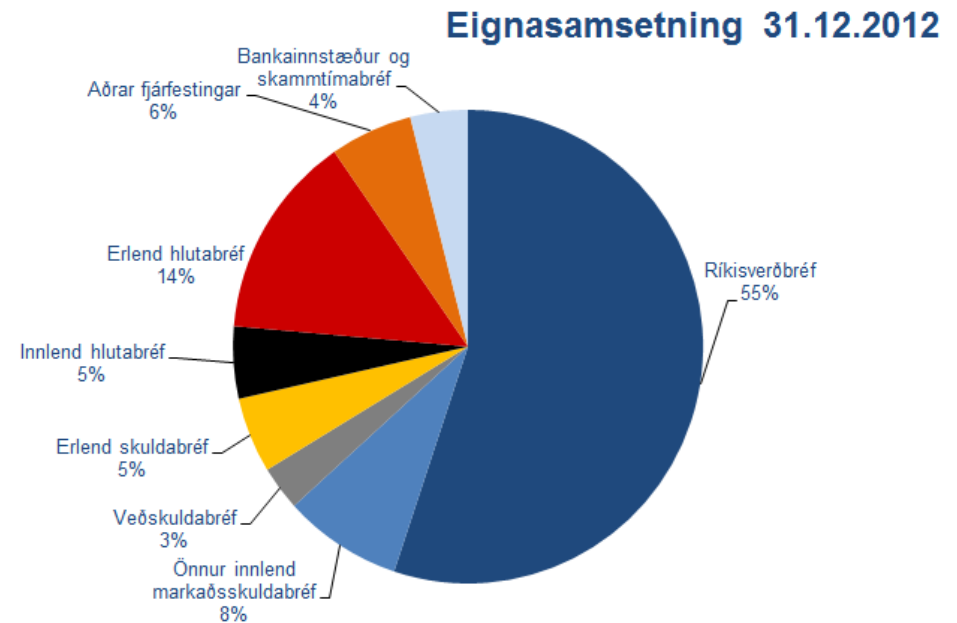
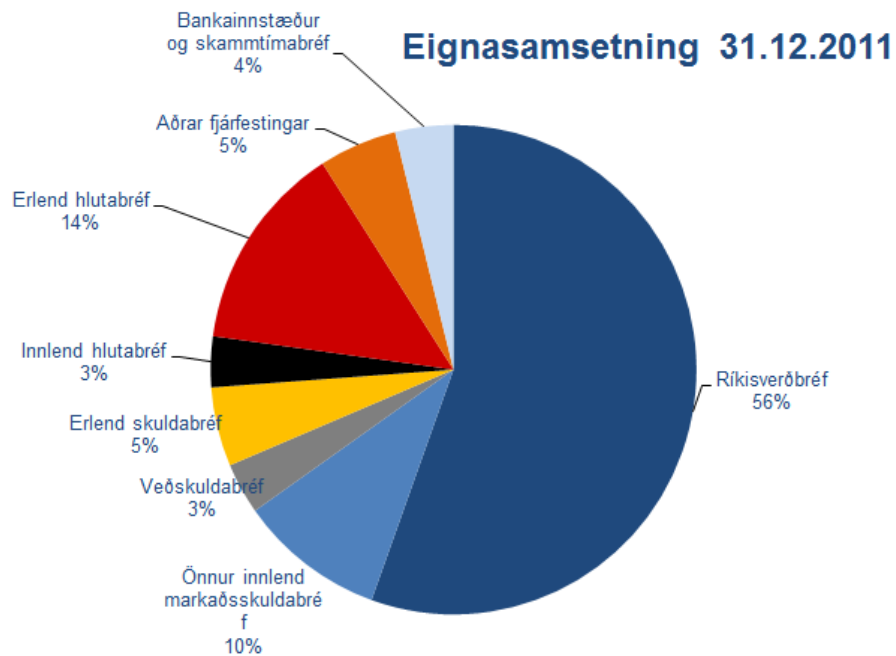

Efnahagsreikningur 31.12.2012

	2012	2011
Húseignir og lóðir	64,0	65,6
Verðbréf með breytilegum tekjum	42.245,4	34.674,4
Verðbréf með föstum tekjum	81.236,5	76.120,6
Veðlán	1.028,0	1.069,6
Bundnar bankainnistæður	2.725,5	2.975,5
Fullnustueignir	0,0	0,0
Kröfur	1.319,2	579,8
Aðrar eignir	4.377,6	3.063,1
Skuldir	<u>(1.339,8)</u>	<u>(1.416,6)</u>
Hrein eign til greiðslu lífeyris	131.656,6	117.132,1

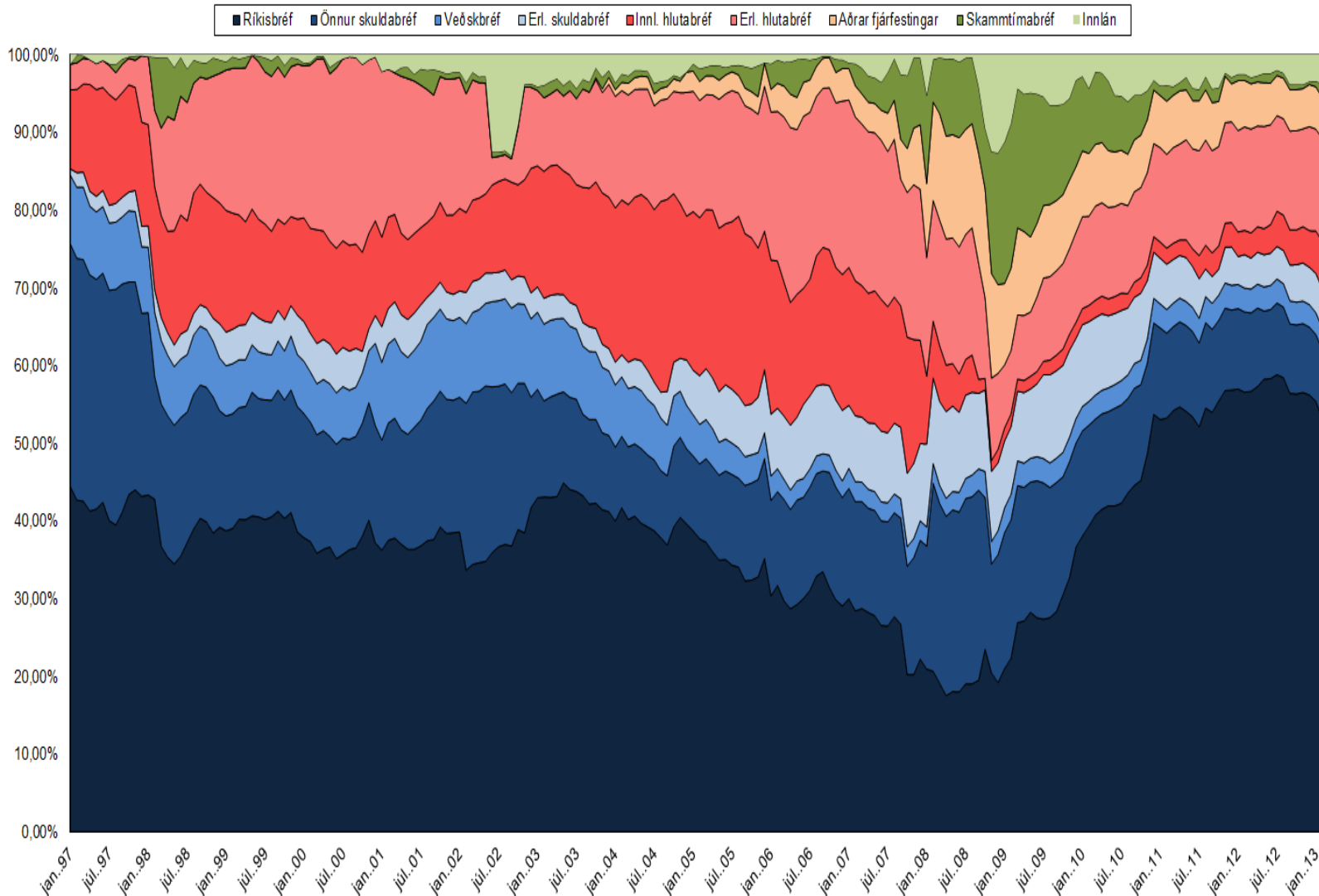
Eignasamsetning

Samsetning eigna Tryggingadeildar

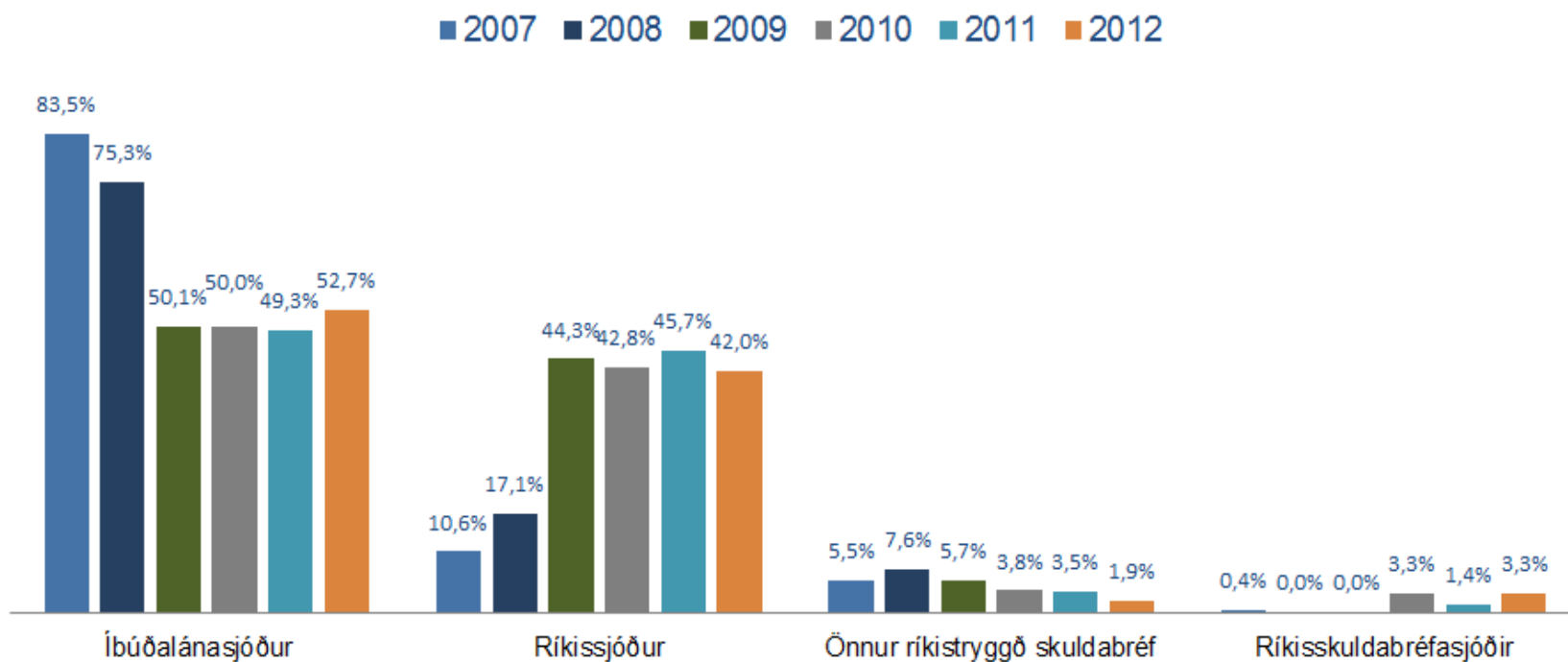

Söguleg eignasamsetning

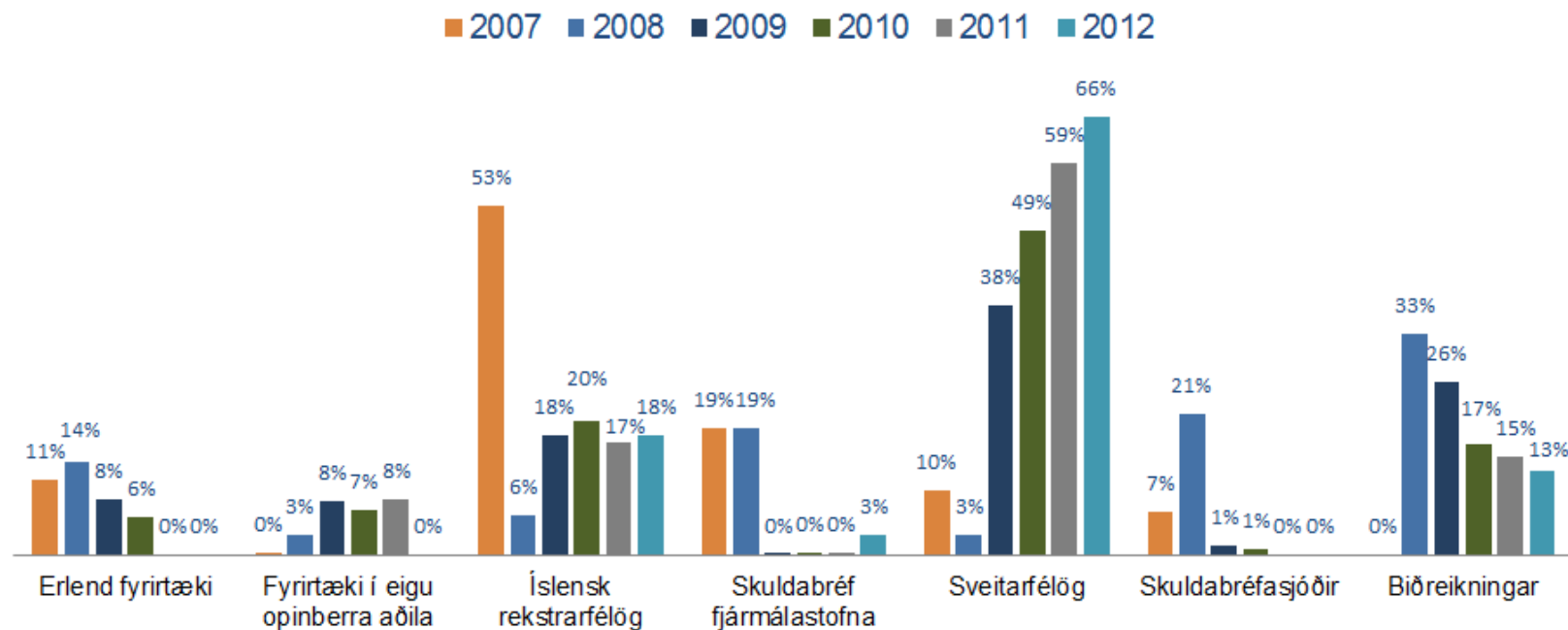
Samsetning eigna janúar 1997- mars 2013

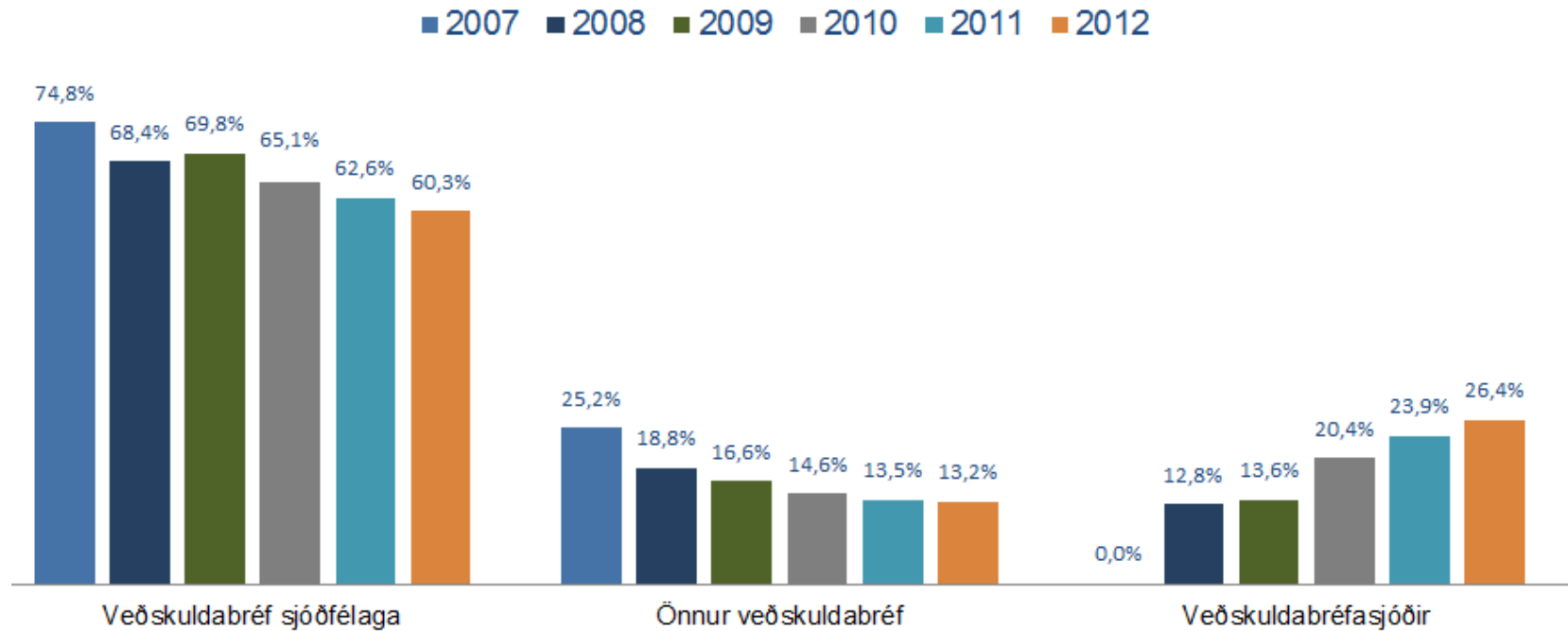
Ríkisskuldabréf

Önnur markaðsskuldabréf

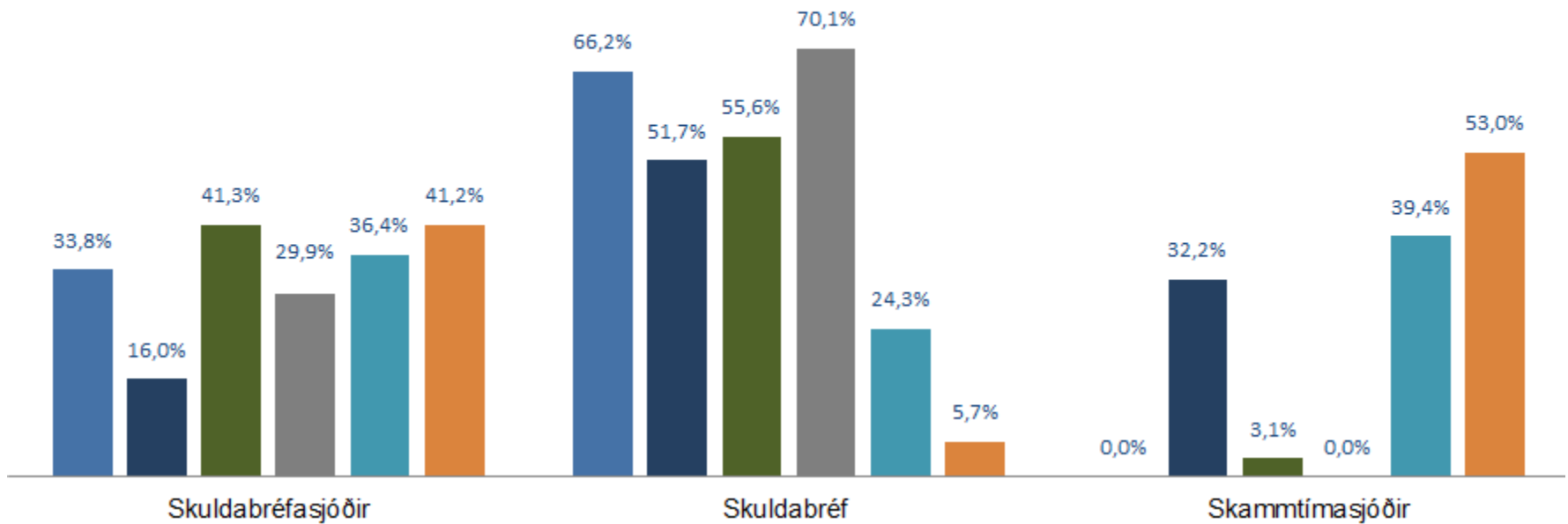
Veðskuldabréf

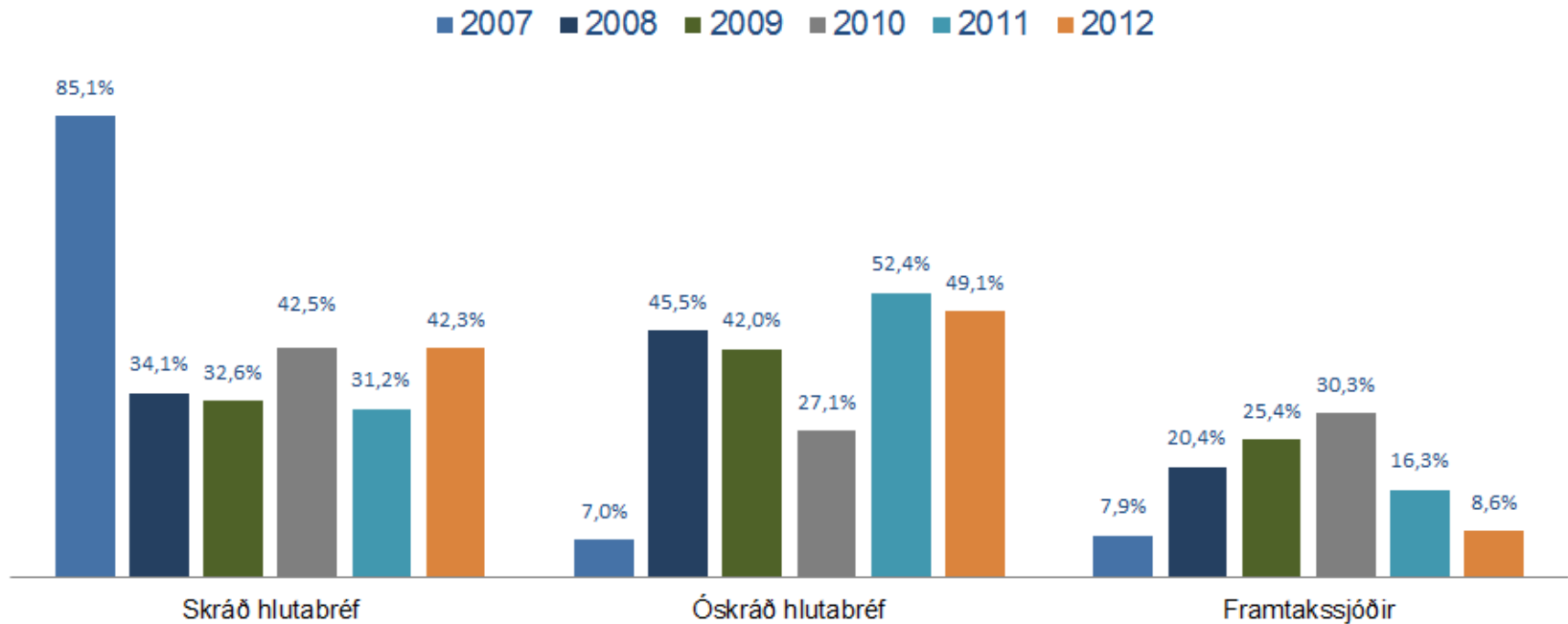
Erlend skuldabréf

Flokkun erlendra skuldabréfa

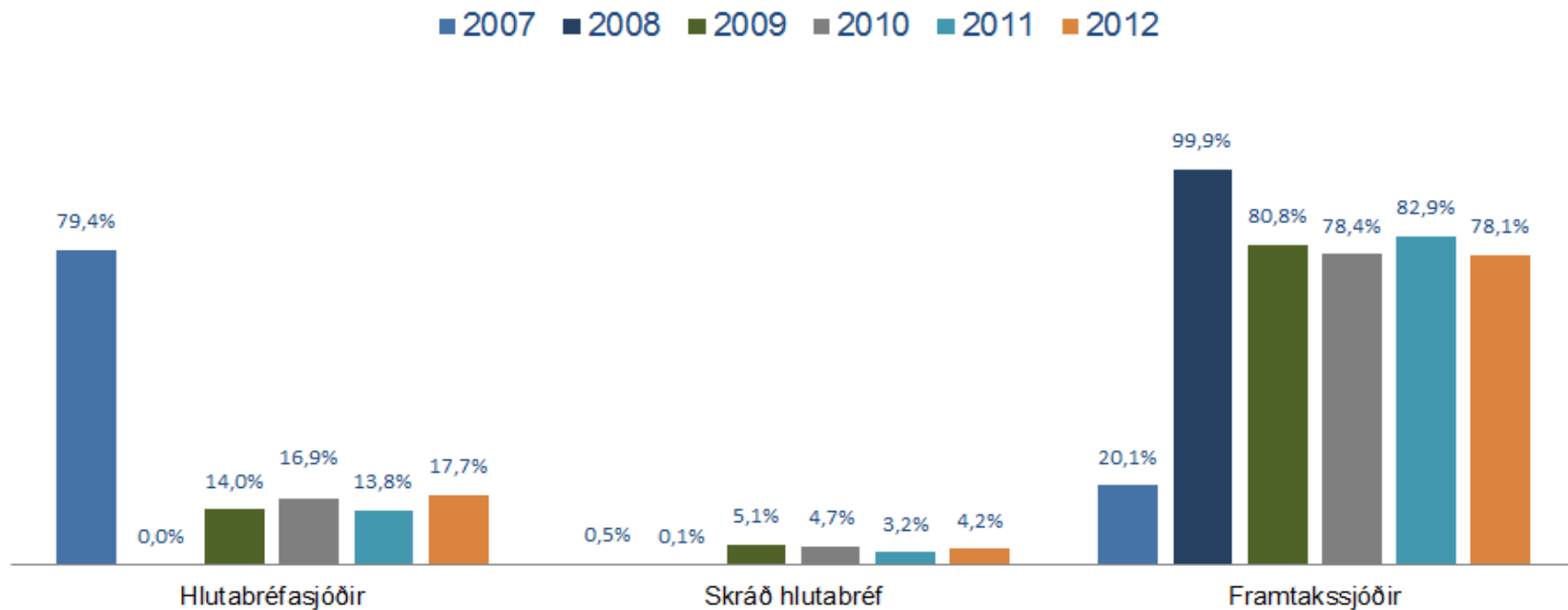
■ 2007 ■ 2008 ■ 2009 ■ 2010 ■ 2011 ■ 2012

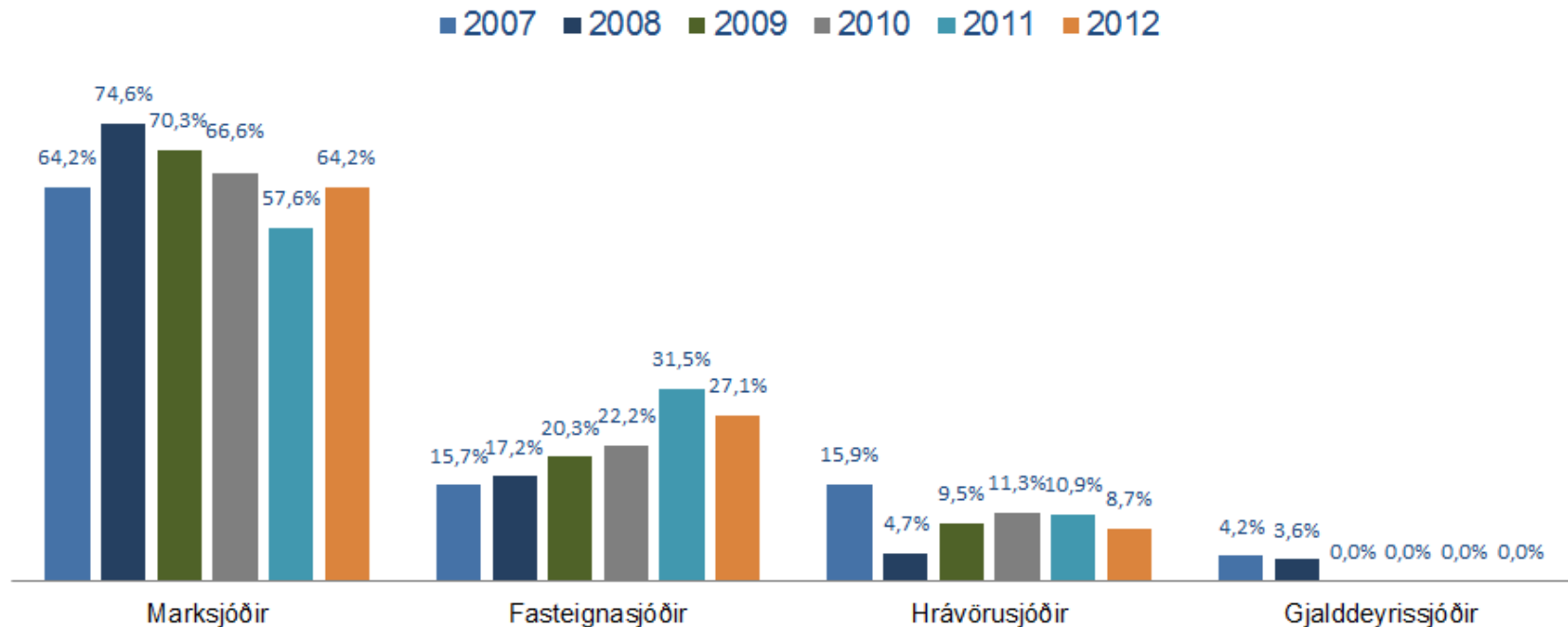
Innlend hlutabréf

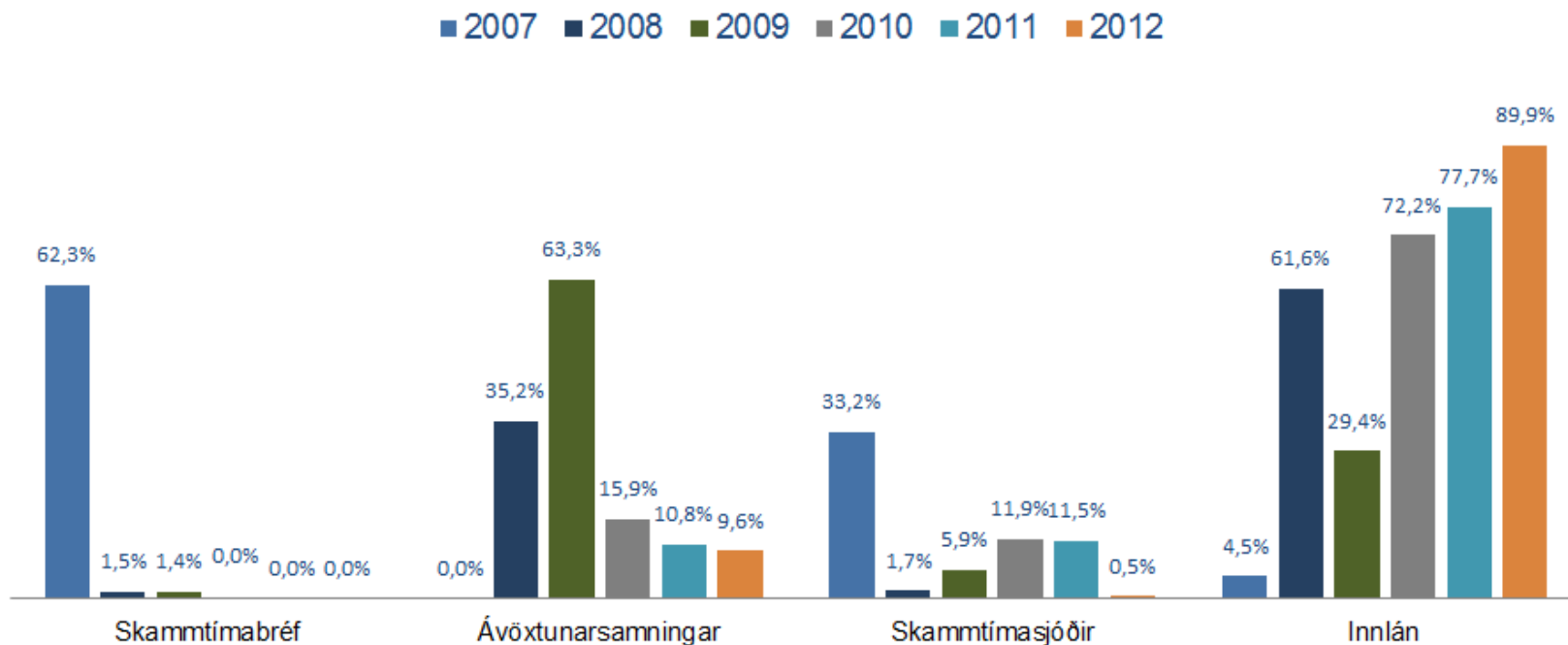
Erlend hlutabréf

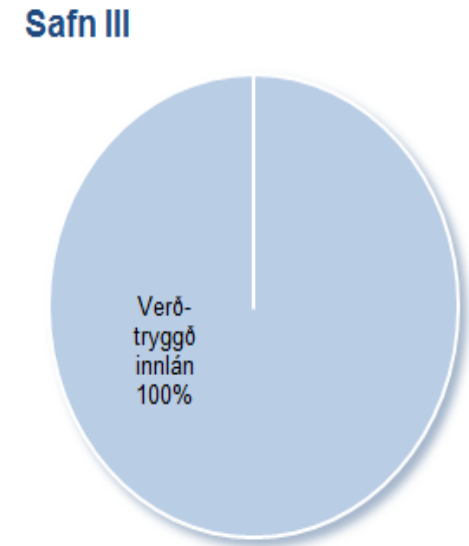
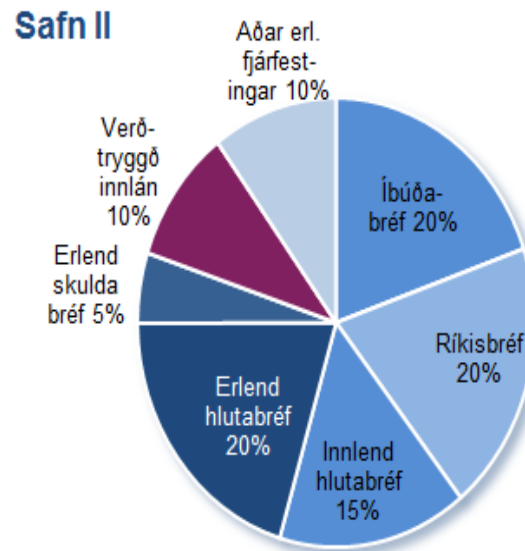
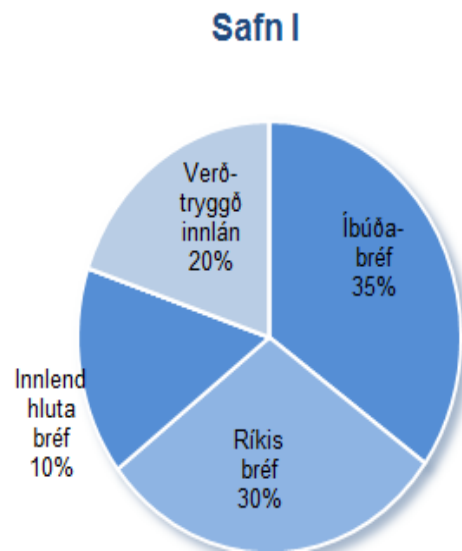
Sérhæfðar erlendar fjárfestingar

Skammtímaþbréf og innlán

Samsetning eigna séreignarsafna

Tryggingafræðileg athugun á hag Stapa lífeyrissjóðs

31.12.2012

Unnið af Bjarna Guðmundssyni
tryggingastærðfræðingi

Tryggingafræðileg athugun – Stapi 2012

- Tryggingafræðilegar athuganir – aðferðafræði og forsendur
- Niðurstaða Stapa 2012
- Breyting frá fyrri árum
- Hvað þýðir niðurstaðan
- Sjóðfélagahópur Stapa
- Tillögur til breytinga á samþykktum

Tryggingafræðileg athugun – Stapi 2012

Aðferðafræði og forsendur

- **Tilgangur athugunar :**
- Kanna hvort eignir sjóðsins muni nægja til að kosta þau lífeyrisréttindi sem samþykktir sjóðsins kveða á um
- Athuginin felst í samanburði eigna og verðmætis iðgjalda við væntanleg útgjöld til greiðslu lífeyris og kostnaðar við rekstur
- Lög 129/1997 kveða á um árlega athugun eftir samræmdum forsendum og aðferðum

Tryggingafræðileg athugun – Stapi 2012

Aðferðafræði og forsendur

- **Væntanleg útgjöld fundin:**
- Upplýsingar fengnar um lífeyrisréttindi sjóðfélaga [ákvæði samþykktá um réttindaöflun]
- Áætlað hversu margir muni njóta lífeyrisgreiðslna og hve lengi
- Auk lífeyrisgreiðslna er metinn rekstrarkostnaður
- Loks er fundið er núvirði útgjaldanna m.v. 3,5% vexti
- Nýjar töflur um lífslíkur mv. reynslu áráanna 2007-2011
- **Mat unnið eingöngu miðað við núverandi sjóðfélaga**

Tryggingafræðileg athugun – Stapi 2012

Aðferðafræði og forsendur

- **Mat eigna:**
- Metnar eru áætlaðar iðgjaldatekjur með sama hætti og áætlun um útgjöld og fundið núvirði
- Frá dregst kostnaður vegna fjárfestinga
- Eignir sjóðsins koma fram í ársreikningi
 - Við er bætt endurmati eigna, en þá er tekið tillit til þess ef eignir sjóðsins með fastar tekjur bera hærri vexti en 3,5%
 - Eignir á markaðsverði lækkaðar ef áramótaverð er hærra en meðaltal 3ja síðustu mánaða

Tryggingafræðileg athugun – Stapi 2012

Aðferðafræði og forsendur

- **Framsetning útreikninga:**
- **Skuldbindingum** (útgjöldum) skipt í **áfallnar-** og **fram tíðar**.
- **Áfallnar:** vegna réttinda sem sjóðfélagar eru búnir að ávinna sér
- **Fram tíðar:** áætlaðar vegna réttinda sem núverandi sjóðfélagar eiga eftir að ávinna sér

- **Eignum** er skipt með sama hætti, í núverandi eignir sem mæta áföllnum skuldbindingum og verðmæti iðgjalda sem mætir verðmæti fram tíðarskuldbindinga
- **Heildarskuldbindingar** eru samtala áfallinna- og fram tíðarskuldbindinga og eru bornar saman við samtölu eigna og verðmætis iðgjalda

Tryggingafræðileg athugun – Stapi 2012

Aðferðafræði og forsendur

- **Helstu forsendur 2012:**
- Vextir 3,5% umfram hækkun réttinda
- Lifslíkur íslenskar – reynsla árána 2007-2011
- Örorkulíkur íslenskar – reynsla lífeyrissjóða 1998-2002
- Akveðnar með l. 129/1997 og rg. 391/1998
- Þar eru einnig tilgreind leyfileg vikmörk milli eigna og skuldbindinga

Tryggingafræðileg athugun – Stapi 2012

Niðurstaða

Tryggingafræðileg afkoma árið 2012

	Áfallin skuldbinding	Framtíðar- skuldbinding	Heildar- skuldbinding
Eignir			
Samtals eign til tryggingafræðilegs uppgjörs 31.12.2012.....	127.540,3	93.983,8	221.524,1
Eign til tryggingafræðilegs uppgjörs pr. 1.1.2012	(115.178,4)	(85.256,8)	(200.435,2)
Aukning á eign til tryggingafræðilegs uppgjörs	12.361,9	8.727,0	21.088,9
Skuldbindingar			
Skuldbindingar vegna lífeyris pr. 31.12.2012	136.174,1	94.584,2	230.758,3
Skuldbinding vegna lífeyris pr. 1.1.2012	(132.523,2)	(84.234,0)	(216.757,2)
Aukning skuldbindinga á árinu	3.650,9	10.350,2	14.001,1
Breyting á tryggingafræðilegri stöðu	8.711,0	(1.623,2)	7.087,8

Tryggingafræðileg staða 31.12.2012

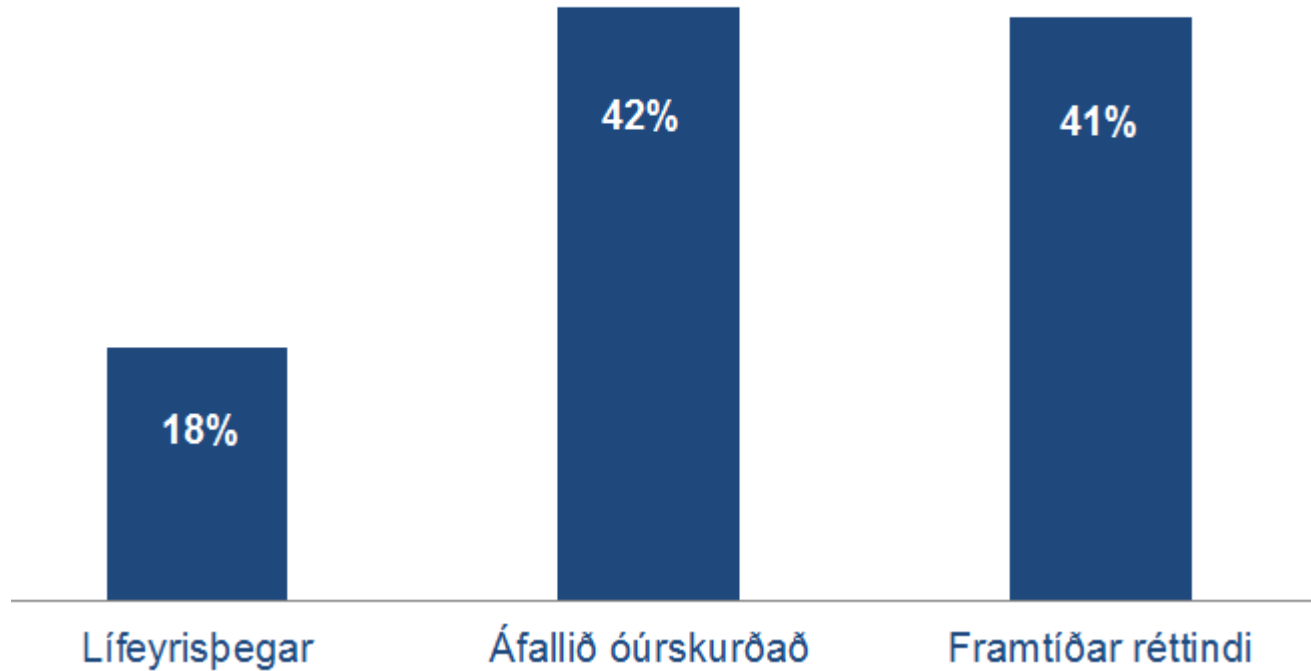
	Áfallin skuldbinding	Framtíðar- skuldbinding	Heildar- skuldbinding
Eignir			
Hrein eign til greiðslu lífeyris 31.12.2012.....	127.657,4		127.657,4
Núvirði verðbréfa, hækkun	1.236,0		1.236,0
Lækkun vegna fjárfestingargjalda	(1.353,1)		(1.353,1)
Örorkuframlag		4.772,8	4.772,8
Núvirði framtíðariðgjalda		89.211,0	89.211,0
Eignir samtals	127.540,3	93.983,8	221.524,1
Skuldbindingar			
Ellilífeyrir	108.933,6	71.012,0	179.945,6
Örorkulífeyrir	18.438,1	16.220,2	34.658,3
Makalífeyrir	7.391,6	4.304,8	11.696,4
Barnalífeyrir	166,2	1.323,8	1.490,0
Rekstrarkostnaður	1.244,6	1.723,4	2.968,0
Skuldbindingar samtals	136.174,1	94.584,2	230.758,3
Skuldbindingar umfram eignir: (8.633,8)	(600,4)	(9.234,2)
Í hlutfalli af skuldbindingum:	(6,3)%	(0,6)%	(4,0)%

Tryggingafræðileg afkoma og staða

Tryggingafræðileg afkoma árið 2012	Áfallin skuldbinding	Framtíðar- skuldbinding	Heildar- skuldbinding
Eignir			
Samtals eign til tryggingafræðilegs uppgjörs 31.12.2012.....	127.540,3	93.983,8	221.524,1
Eign til tryggingafræðilegs uppgjörs pr. 1.1.2012	(115.178,4)	(85.256,8)	(200.435,2)
Aukning á eign til tryggingafræðilegs uppgjörs	12.361,9	8.727,0	21.088,9
Skuldbindingar			
Skuldbindingar vegna lífeyris pr. 31.12.2012	136.174,1	94.584,2	230.758,3
Skuldbinding vegna lífeyris pr. 1.1.2012	(132.523,2)	(84.234,0)	(216.757,2)
Aukning skuldbindinga á árinu	3.650,9	10.350,2	14.001,1
Breyting á tryggingafræðilegri stöðu	8.711,0	(1.623,2)	7.087,8

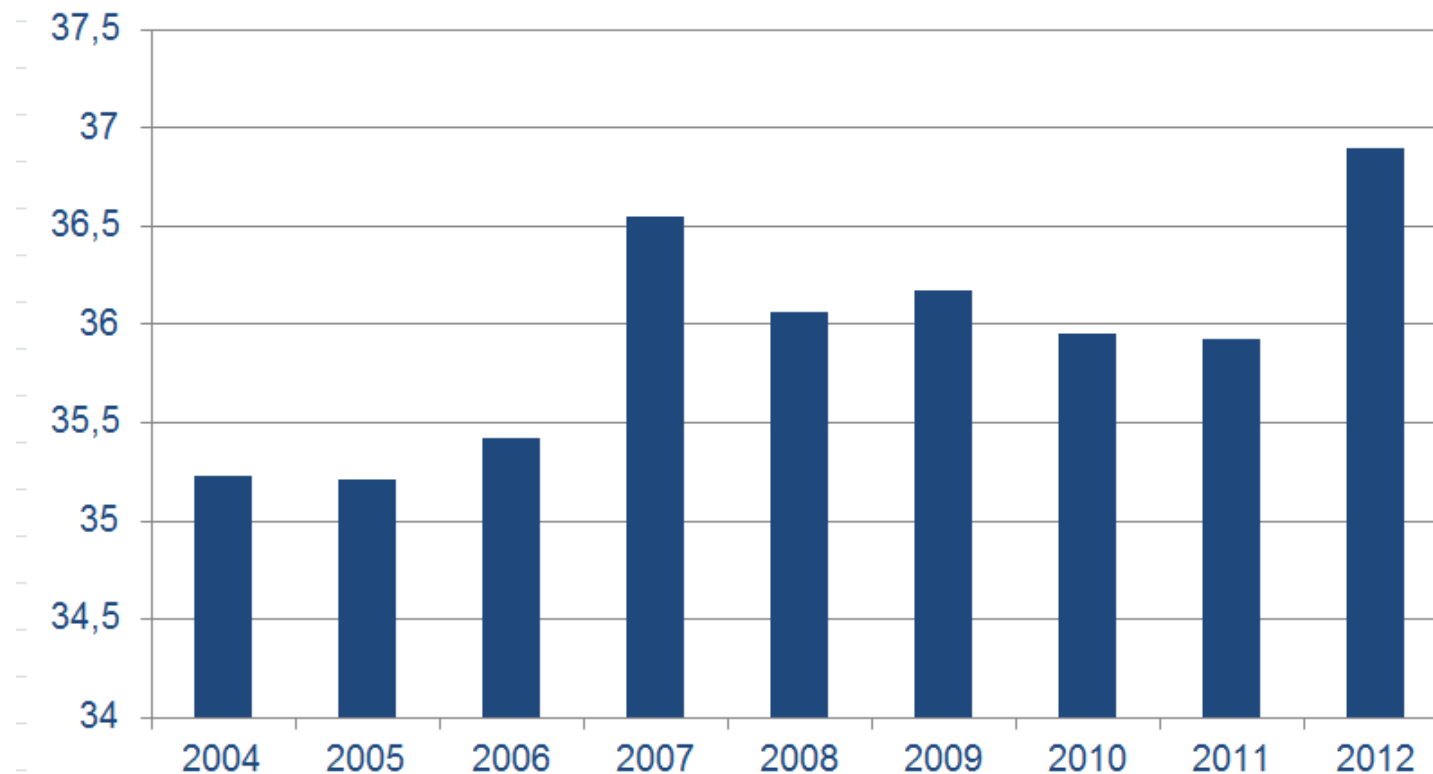
Mismunandi áreiðanlegar skuldbindingar

Skipting skuldbindinga í árslok 2012

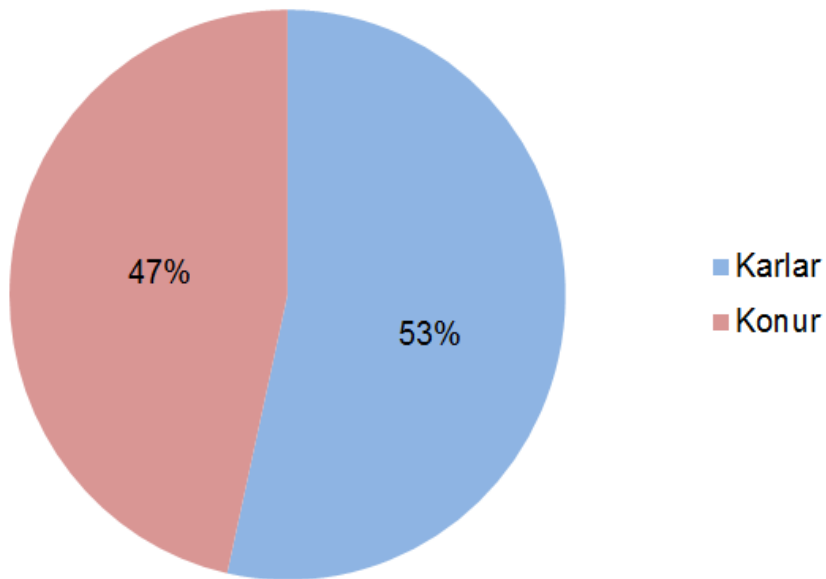
Sjóðurinn er lítið að eldast

Meðalaldur greiðenda

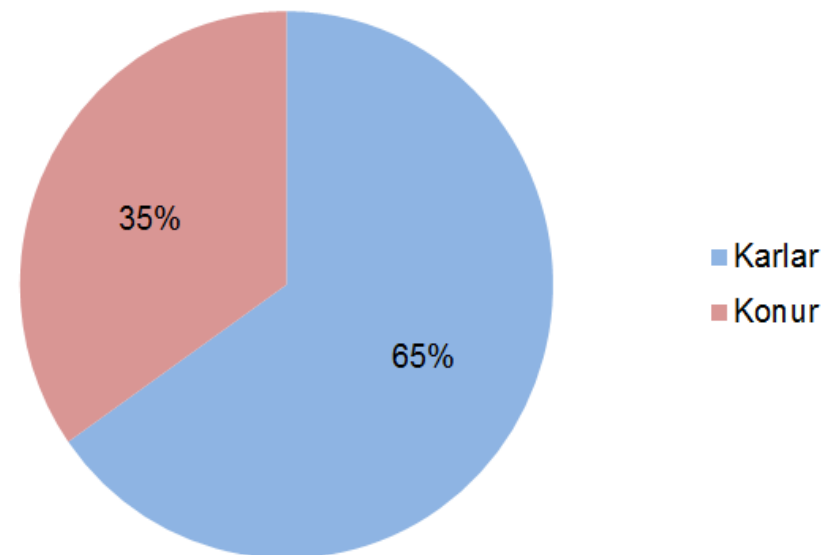

Kynjaskipting

Skipting greiðenda eftir kyni 2012
- fjöldi greiðenda -

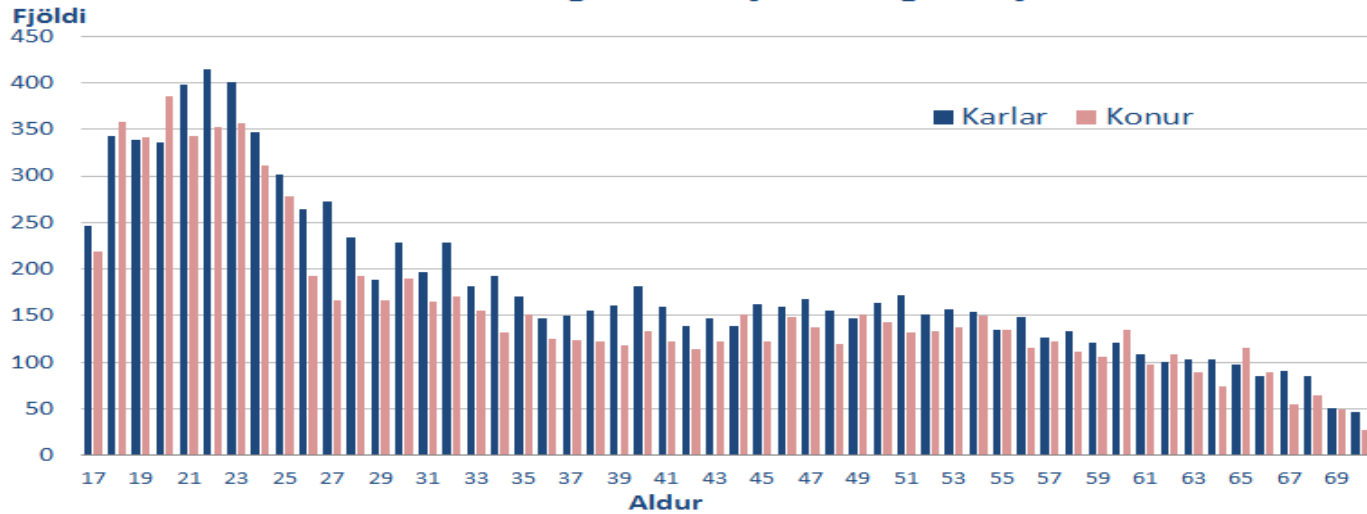

Skipting greiðenda eftir kyni 2012
- réttindaávinnsla -

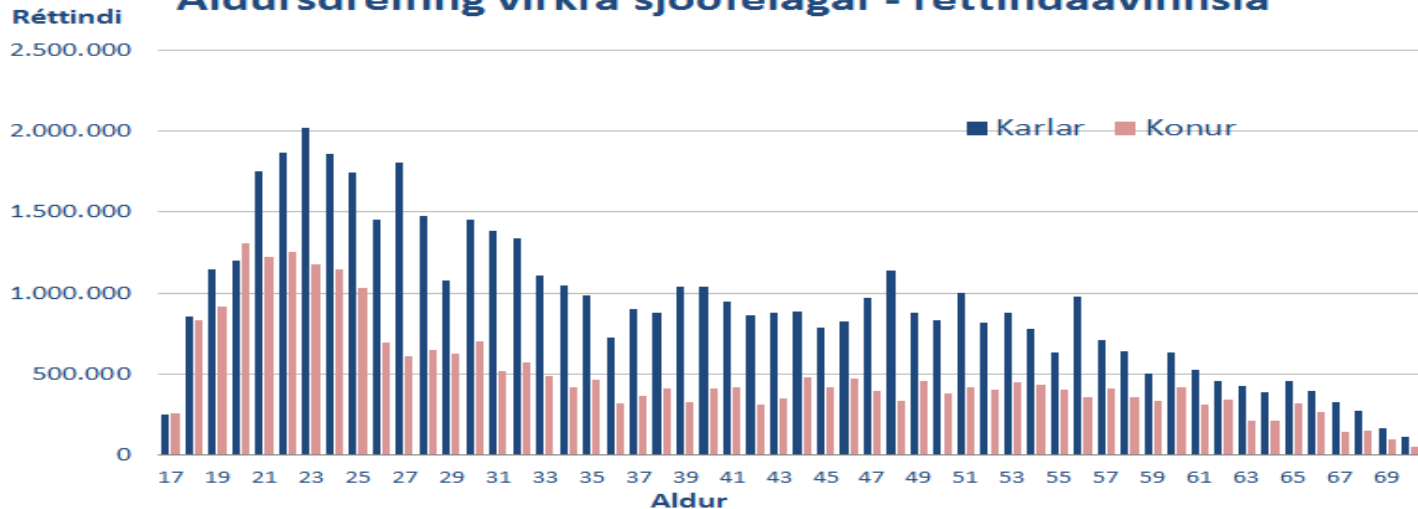

Aldursdreifing

Aldursdreifing virkra sjóðfélagar - fjöldi

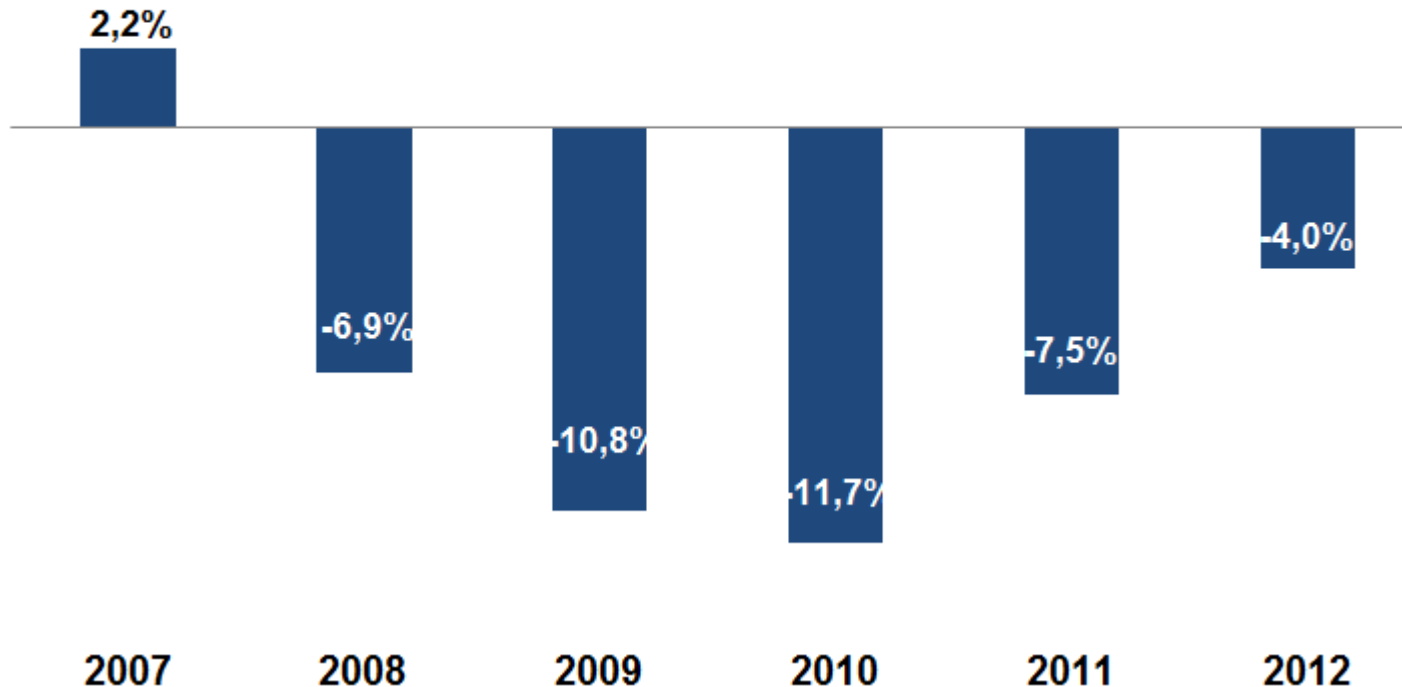

Aldursdreifing virkra sjóðfélagar - réttindaávinnsla

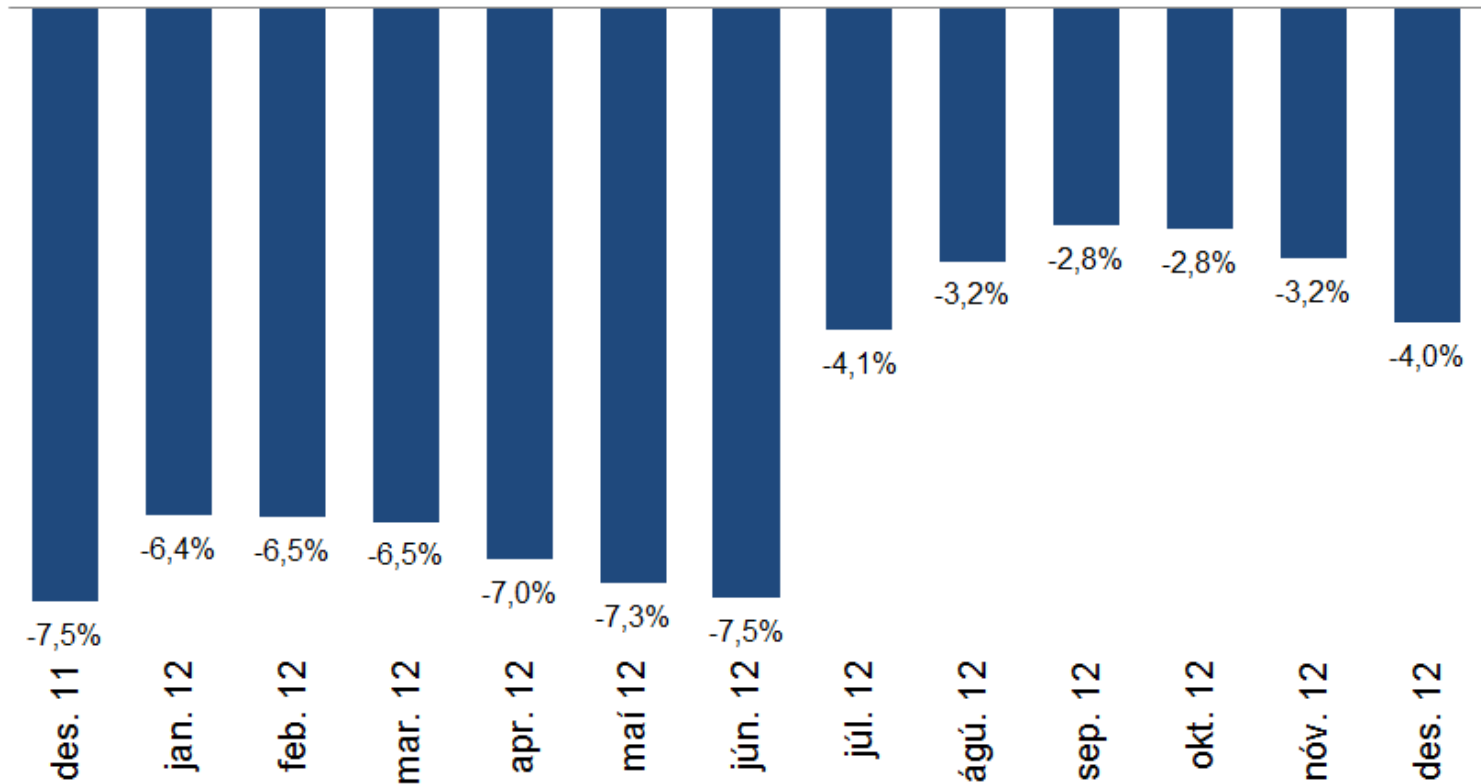
Breyting á tryggingafræðilegri stöðu

Breyting á tryggingafræðilegri stöðu sl. 5 ár

Breyting á tryggingafræðilegri stöðu

Mánaðarlegar breytingar á tryggingafræðilegri stöðu árið 2012

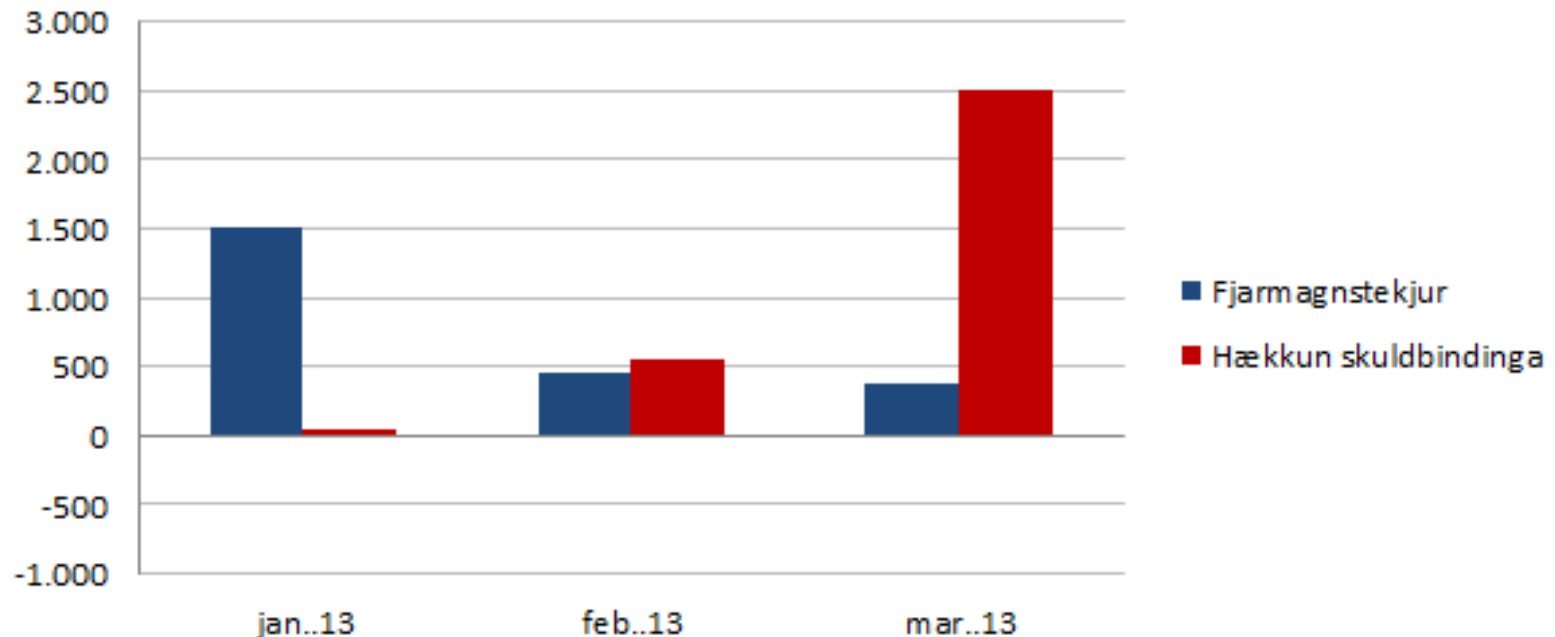
Tryggingafræðileg athugun – Stapi 2012

Breyting frá fyrra ári

- **Þættir sem breytast frá lokum 2011:**
- **Leiða til lakari stöðu:**
 - Nýjar lífslíkutöflur leiða til hækkandi skuldbindinga
- **Leiða til betri stöðu:**
 - Ávöxtun betri en reiknivextir
 - Lækkun áunninna réttinda 2012 bætir tryggingafræðilega stöðu
- **Til að ná jafnvægi þarf að:**
 - Ná raun ávöxtun upp á 3,7% til framtíðar
 - Breyta réttindum

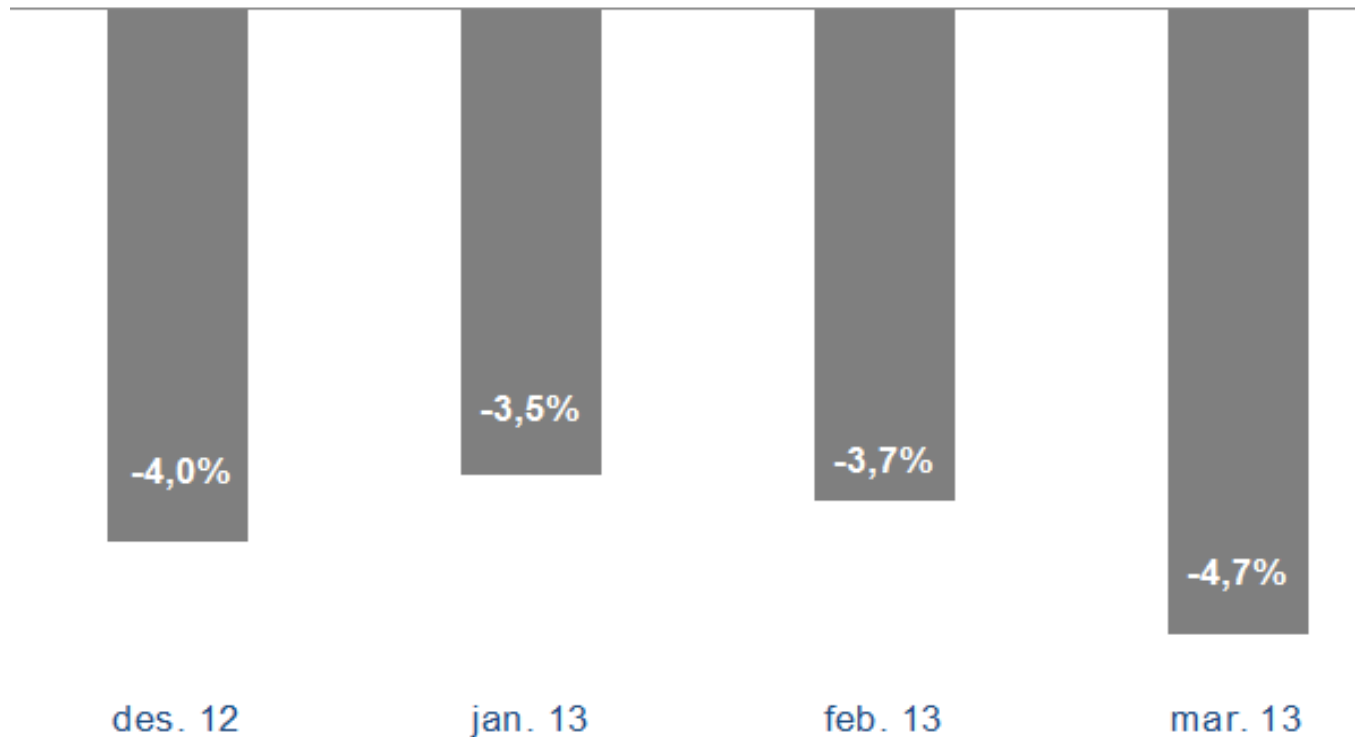
Þróun tryggingafræðilegrar stöðu

Fjármagnstekjur og hækkun áfallinna skuldbindinga

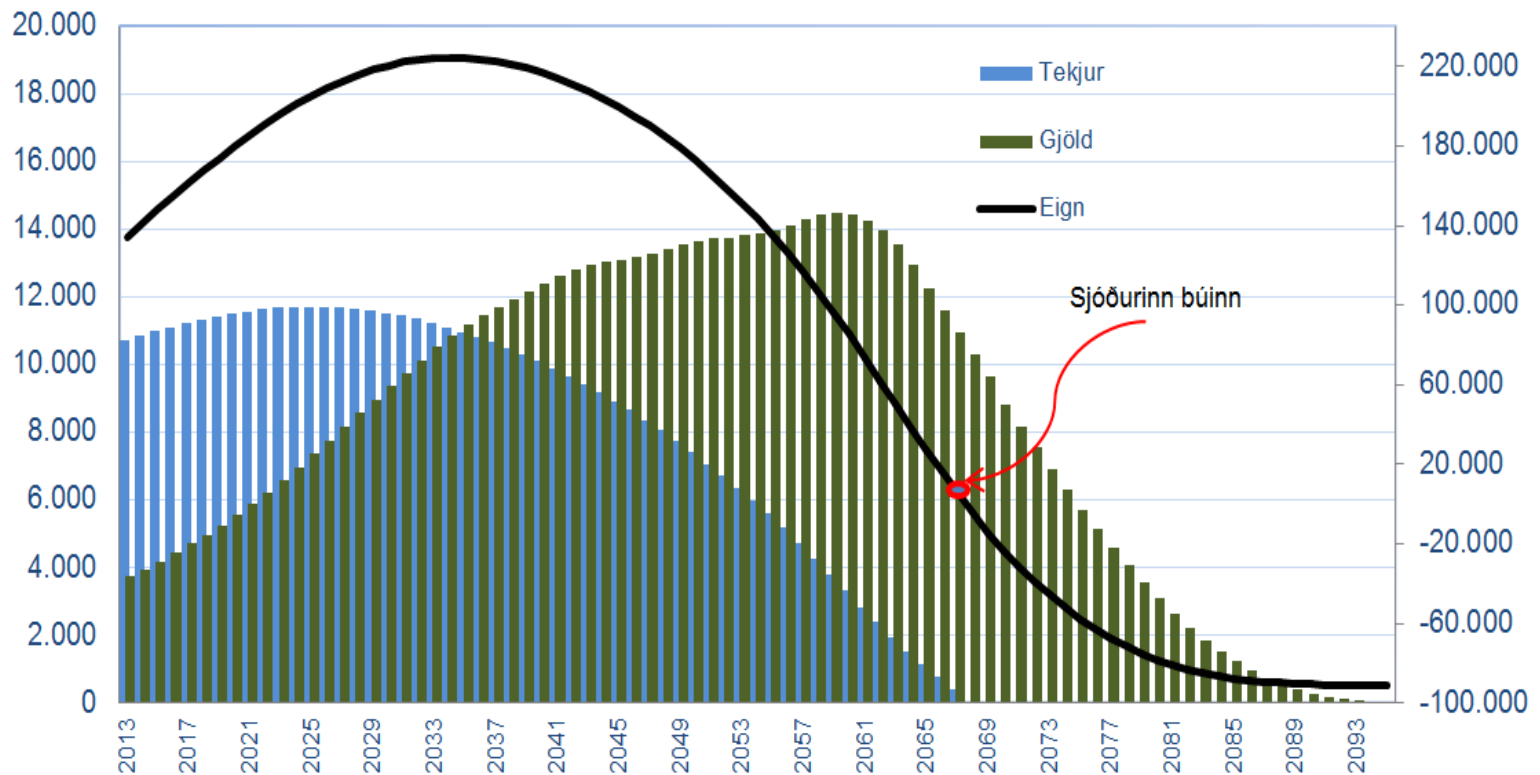
Þróun tryggingafræðilegrar stöðu

Mánaðarlegar breytingar á tryggingafræðilegri stöðu árið 2013

Áætlað sjóðstreymi

Áætlað sjóðstreymi Stapa lífeyrissjóðs
Tryggingafræðilegt uppgjör 31.12.2012

Ávöxtun 2012 og fjárfestingastefna 2013

Arne Vagn Olsen
fjárfestingastjóri

Yfirlit

- Fjárfestingastefna Stapa 2013
- Eignir og ávöxtun sjóðs í árslok 2012
- Ávöxtun séreignasafna Stapa lífeyrissjóðs

Fjárfestingarmarkmið Stapa

Í fjárfestingastefnu Stapa eru fjárfestingarmarkmið tryggingadeildar sjóðsins skilgreind:

- Að ná að ávaxta sjóðinn þannig að hann standi undir skuldbindingum
- Að ná 1-2% ávöxtun umfram verðbréfragrunn (viðmiðunarvísitölu) á hverju 5 ára tímabili
- Að ná a.m.k. 0,5-1,0% ávöxtun umfram meðalsjóðinn á hverju 5 ára tímabili

Gerð fjárfestingarstefnu

- Stjórn Stapa ásamt starfsmönnum vinnur fjárfestingastefnu sem skal skilað til FME fyrir 1. nóvember árlega
- Útgangspunktur stefnunnar er tryggingafræðileg staða sjóðsins sem skilgreinir um leið áhættuþol hans
 - Þegar tryggingafræðileg staða er neikvæð er dregið úr áhættu og öfugt
- Þegar áhættuþol hefur verið skilgreint er sjóðnum sett áhættumarkmið og í framhaldinu fjárfestingarmarkmið
- Fjárfestingarmarkmið verður að fjárfestingarstefnu fyrir komandi ár
 - Bindur hendur starfsmanna varðandi fjárfestingar

Tryggingaeignir og ávöxtunareignir

Eignum Stapa er skipt í 8 eignaflokka og hver eignaflokkur skilgreindur sem tryggingaeign eða ávöxtunareign

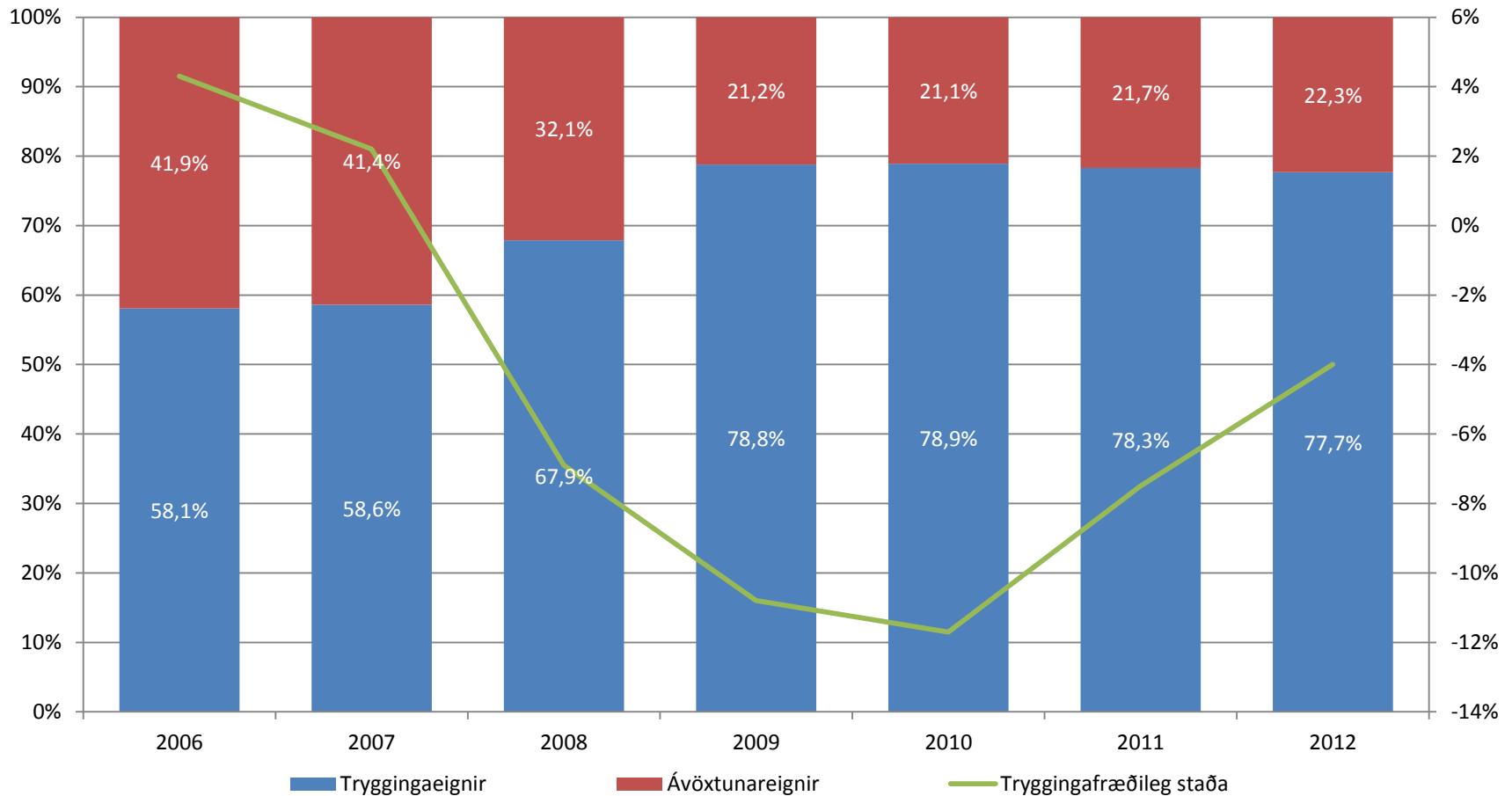
Tryggingaeignum er ætlað að ná a.m.k. sömu ávöxtun og skuldbindingar við flestar markaðsaðstæður á 1-3 ára tímabili

Ávöxtunareignum er ætlað að auka ávöxtun umfram vöxt skuldbindinga til lengri tíma litið (+5 ár)

Eignaflokkur	Eðli eignaflokks
Ríkisskuldabréf	Tryggingaeign
Önnur markaðsskuldabréf	Tryggingaeign
Veðskuldabréf	Tryggingaeign
Erlend skuldabréf	Tryggingaeign
Skammtímaþréf	Tryggingaeign
Innlend hlutabréf	Ávöxtunareign
Erlend hlutabréf	Ávöxtunareign
Aðrar erlendar fjárfestingar	Ávöxtunareign

Hlutfall trygginga- og ávöxtunareigna

söguleg samsetning eigna

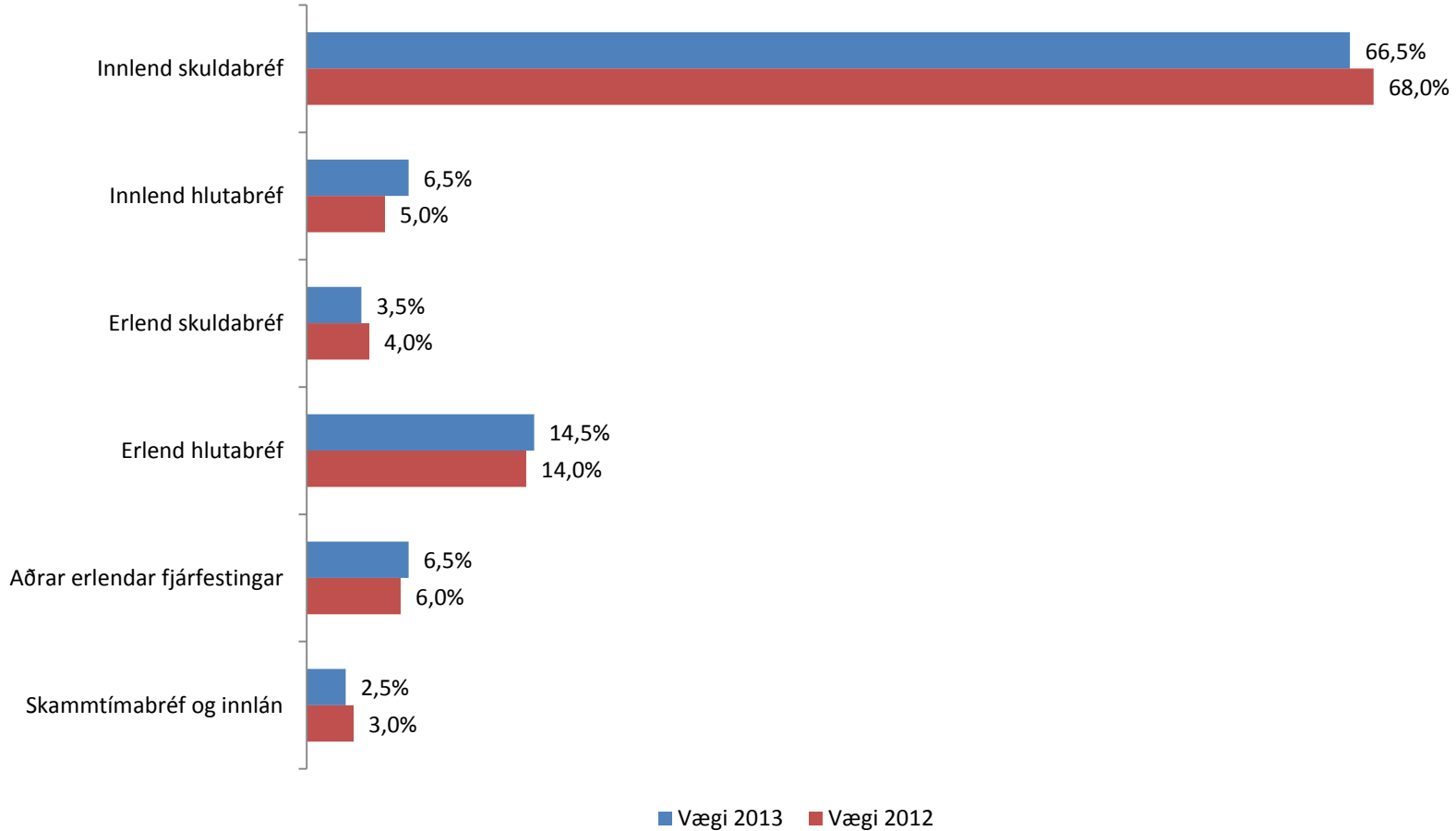
Fjárfestingarheimildir 2013

óbreyttar frá fyrra ári

Eignaflokkur	Fjárfestingarheimild	Hlutfall eigna í árslok 2012	Hlutfall eigna 1. maí 2013
Ríkisskuldabréf	0-65%	56,2%	54,4%
Önnur markaðsskuldabréf	0-25%	8,7%	9,2%
Veðskuldabréf	0-10%	2,8%	2,9%
Erlend skuldabréf	0-20%	5,0%	4,5%
Innlend hlutabréf	0-10%	4,7%	7,4%
Erlend hlutabréf	0-30%	13,3%	13,4%
Aðrar erlendar fjárfestingar	0-30%	5,4%	4,5%
Skammtímaþréf	0-30%	3,9%	3,7%
Samtals		100,0%	100,0%

Samsetning viðmiðunarvísitölu

smávægilegar breytingar frá fyrra ári

Fjárfestingamarkmið 2013

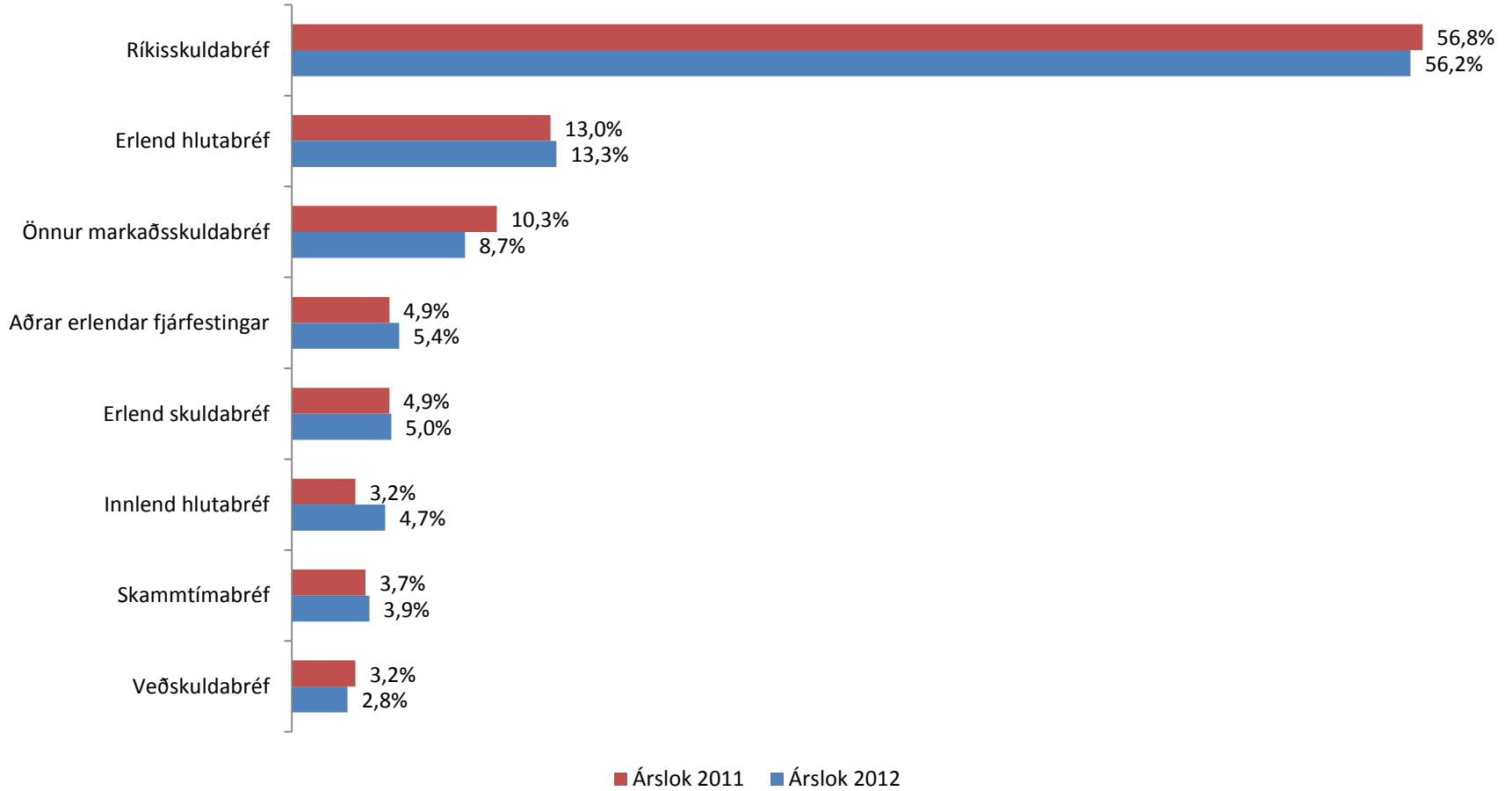
Atriði	Spábil	Sögulegt meðaltal
Markmiðsávöxtun	2-7%	4,5%
Markmiðsáhætta	2-9%	6,7%
Markmið í tryggingaeignum	70-85%	71%
Markmið í ávöxtunareignum	15-30%	29%

Yfirlit

- Fjárfestingastefna Stapa 2013
- Eignir og ávöxtun sjóðs í árslok 2012
- Ávöxtun séreignasafna Stapa lífeyrissjóðs

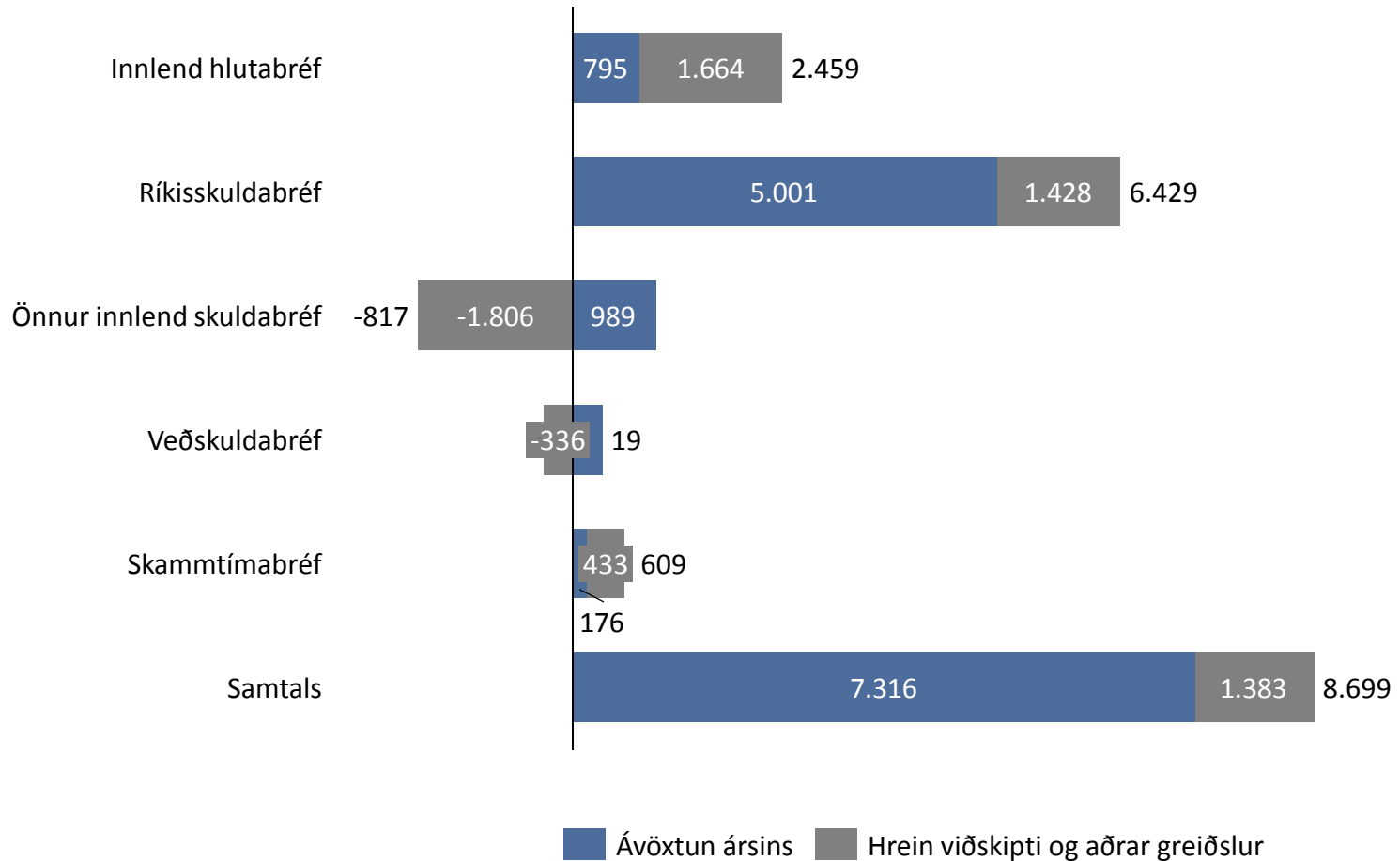
Eignir í árslok 2012

samanborið við eignir í árslok 2011

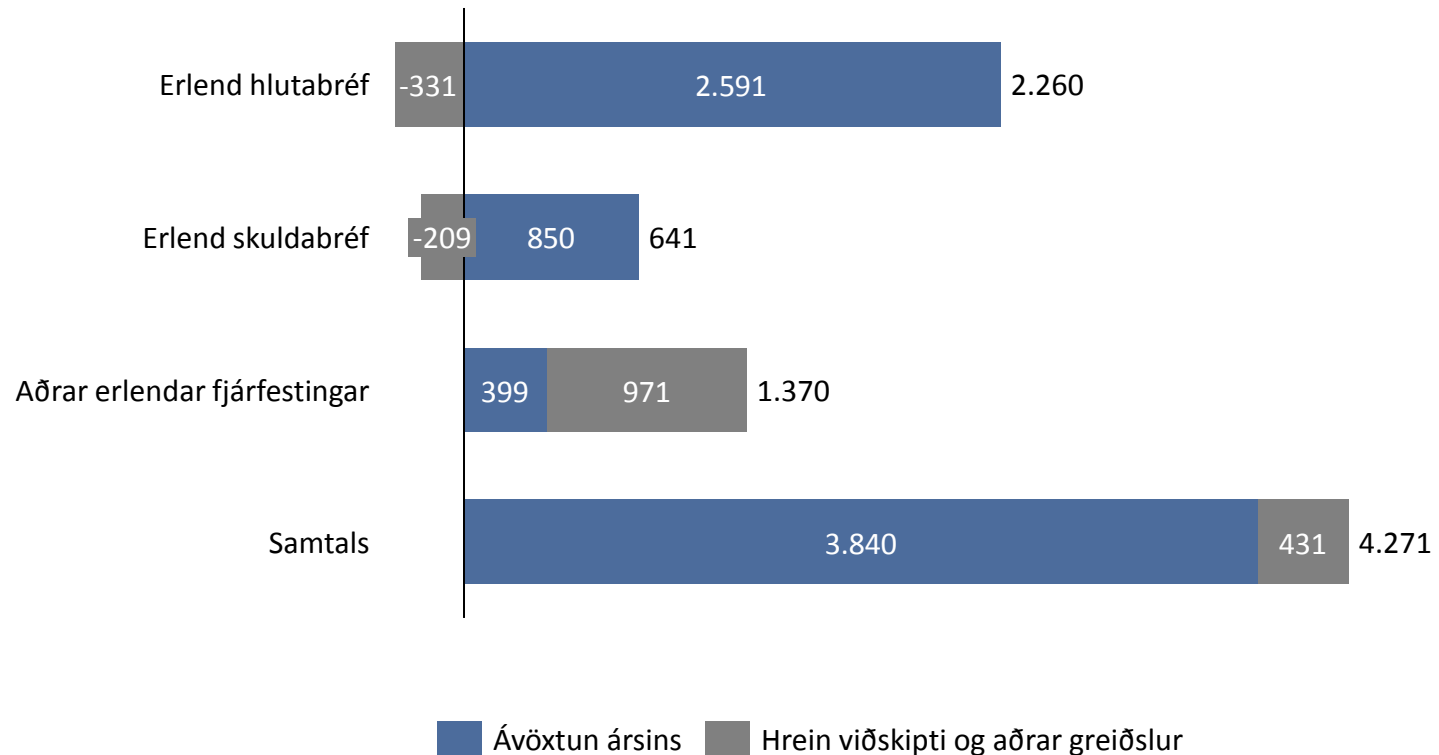
Breytingar á eignasafni 2012

Innlendar eignir (m.kr.)

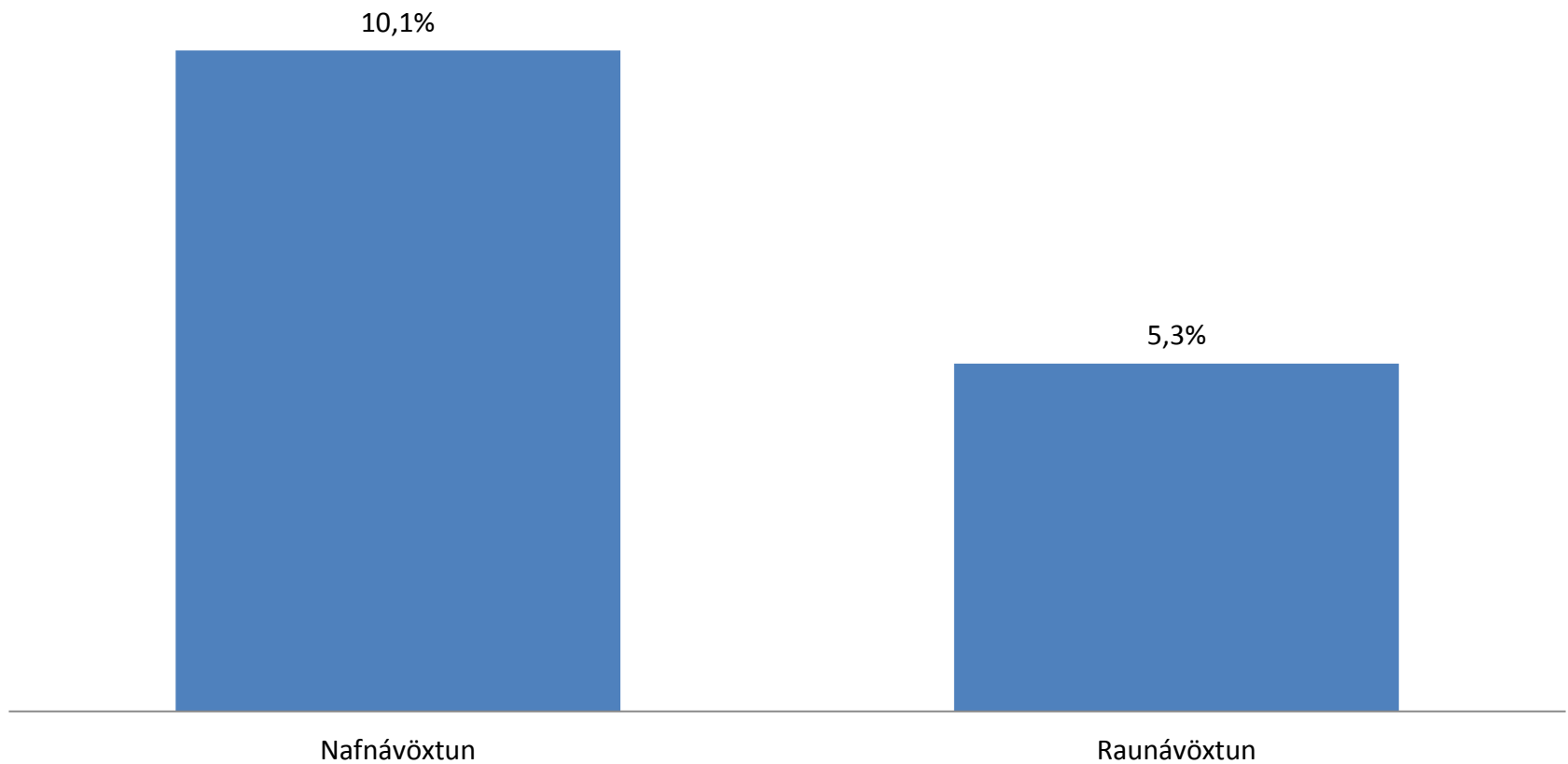

Breytingar á eignasafni 2012

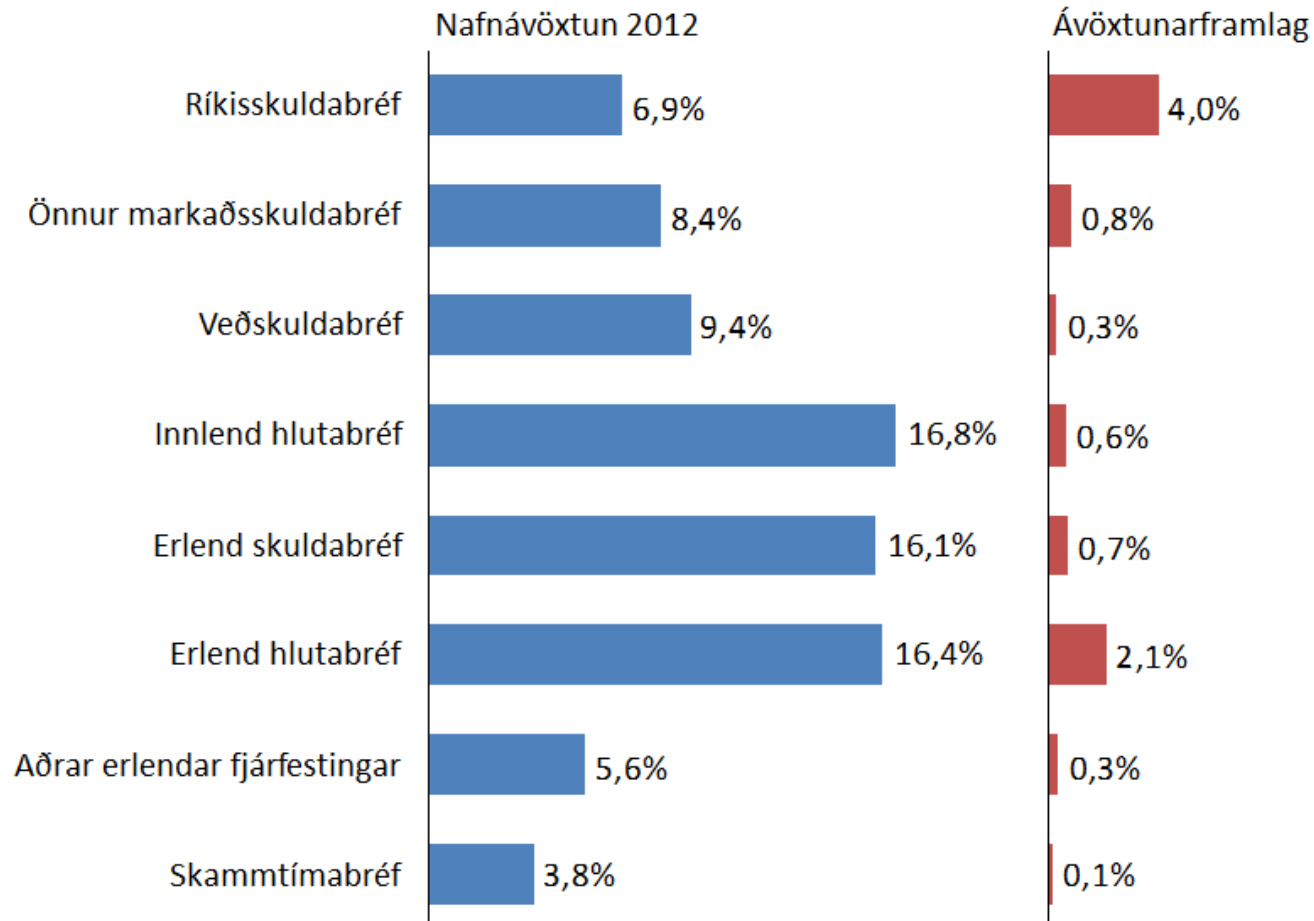
Erlendar eignir (m.kr.)

Ávöxtun ársins 2012

Ávöxtun eignaflokka og ávöxtunarframlag

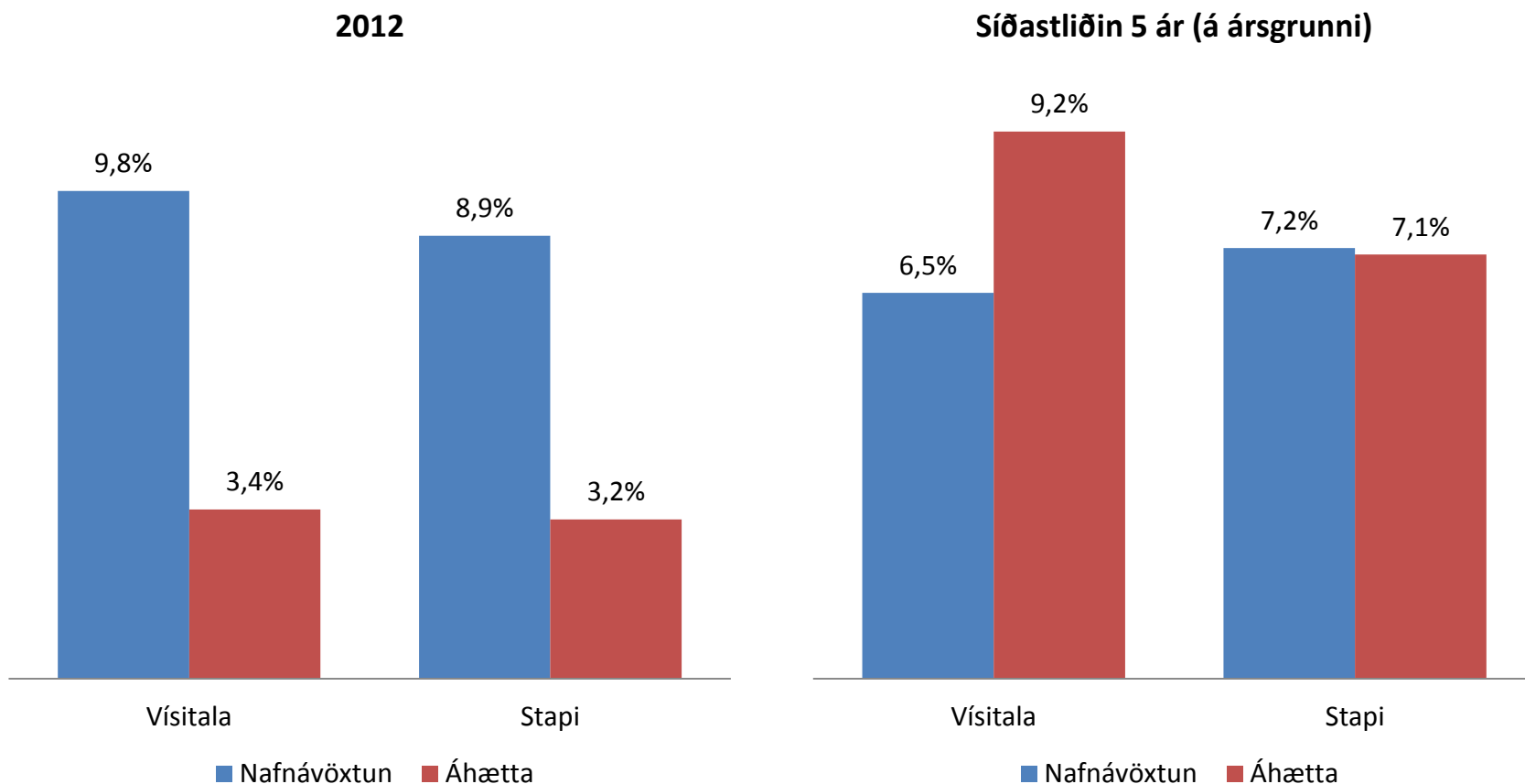
Ávöxtun ársins er góð í sögulegu samhengi...

hæsta ávöxtun frá árinu 2006

...en undir viðmiðunarvísitölu á árinu*

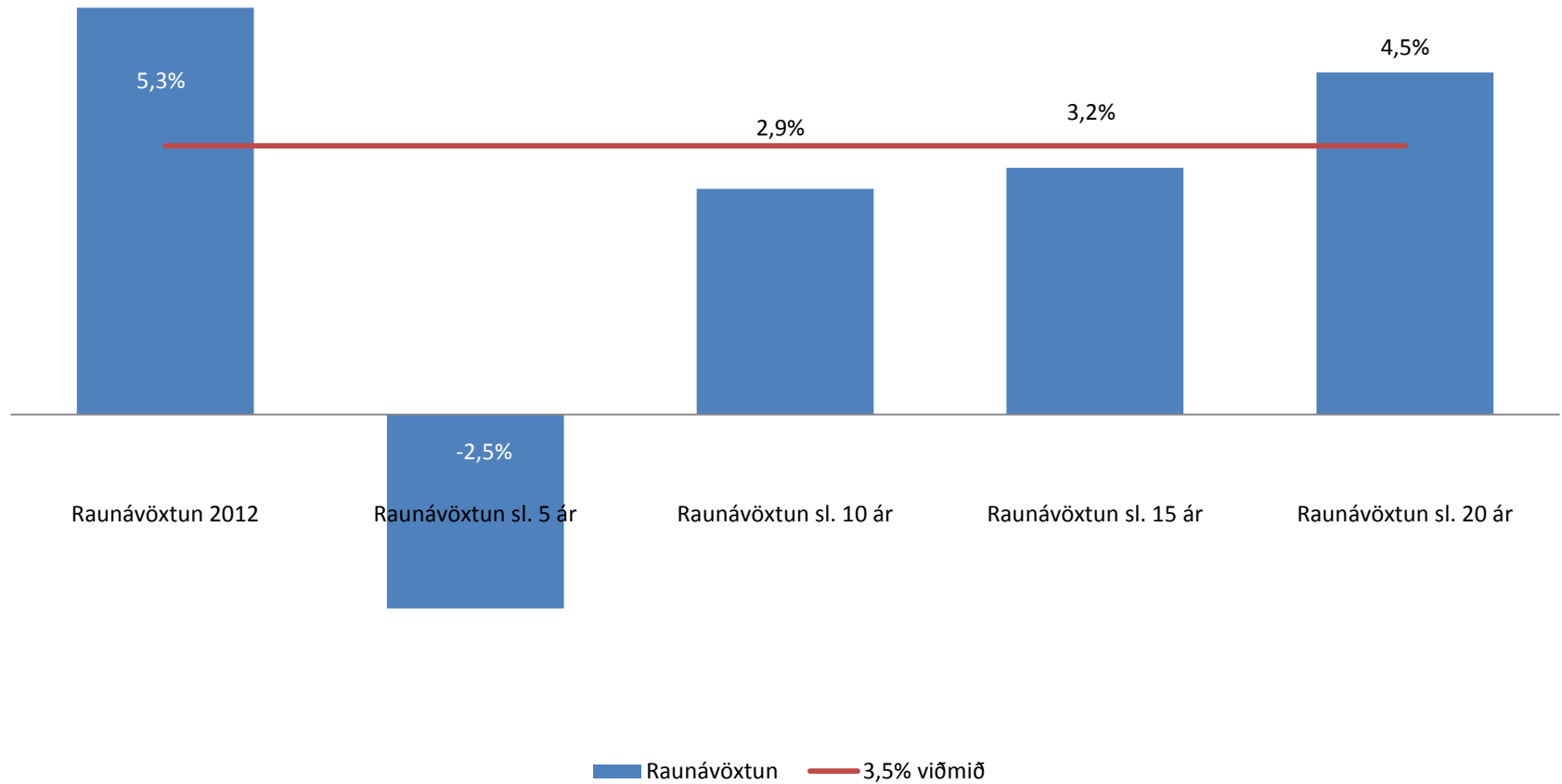
5 ára ávöxtun á ársgrunni er 0,7% yfir viðmiði

* Reiknað út frá markaðsávöxtun

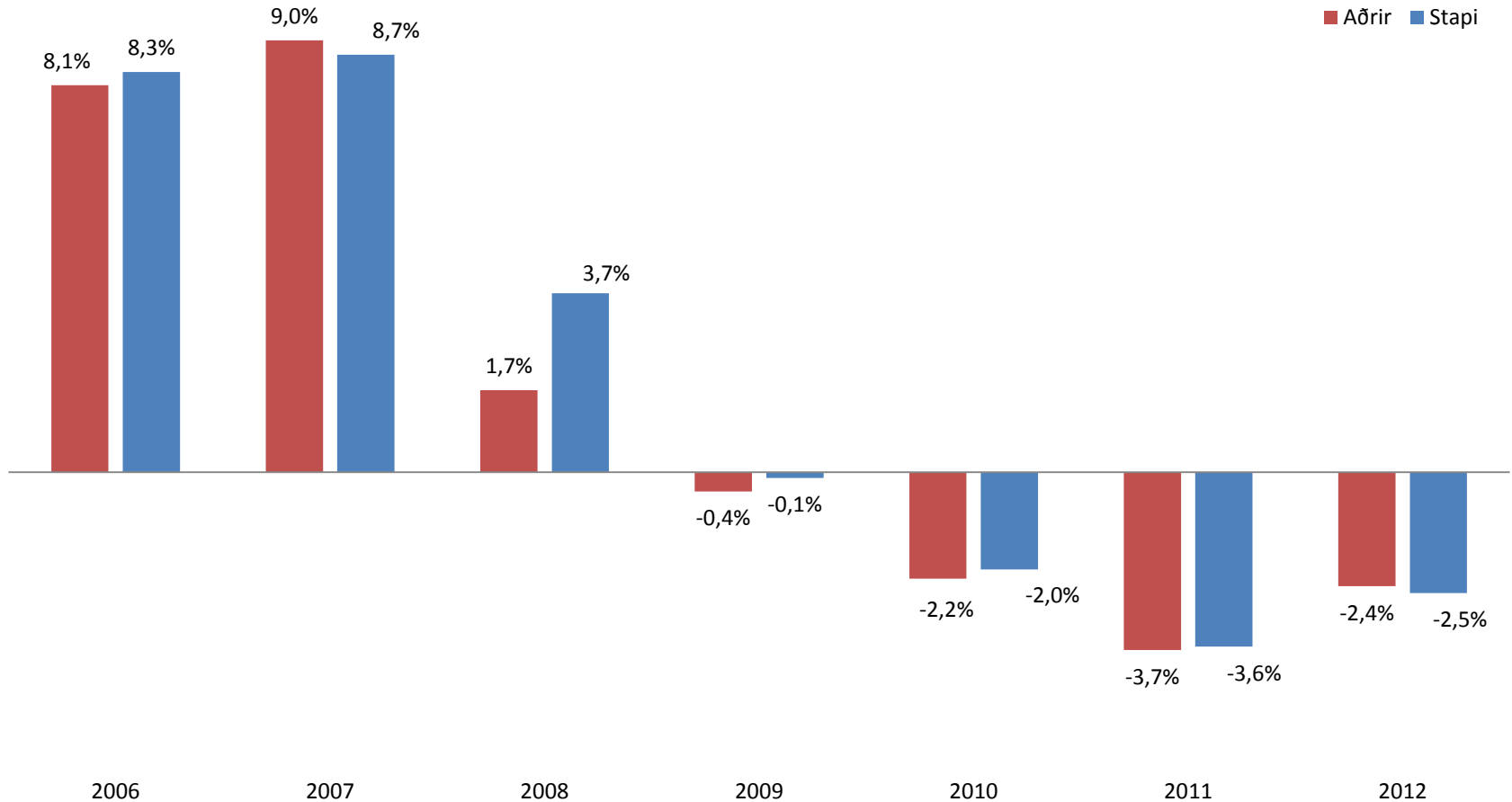
4,5% raunávöxtun á ársgrunni s.l. 20 ár

áhrifa hrunsins gætir til skemmri tíma

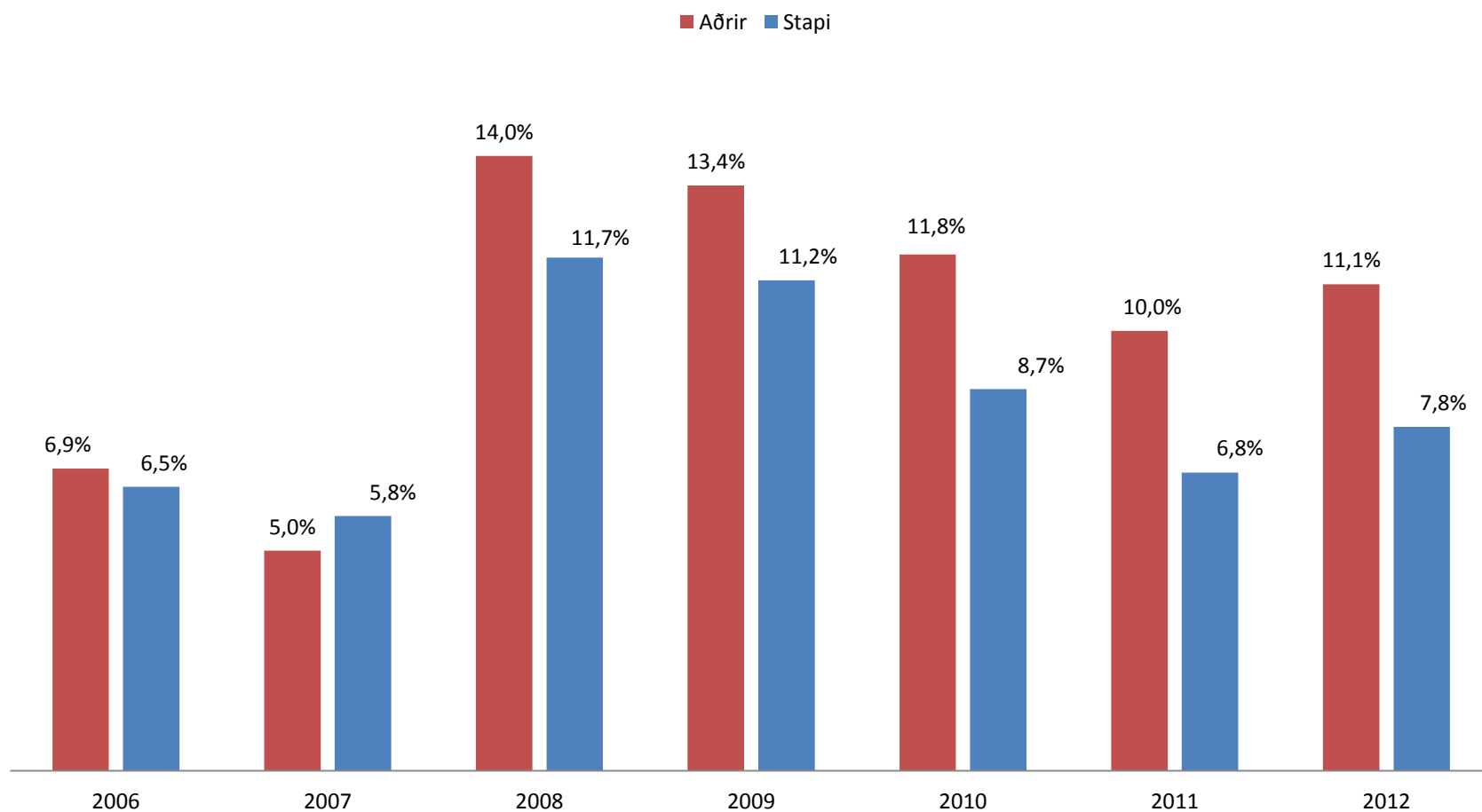
Samanburður á raunávöxtun

2012 er fyrsta árið frá 2007 þar sem Stapi er undir 5 ára meðaltali

5 ára meðaltöl á ársgrunni

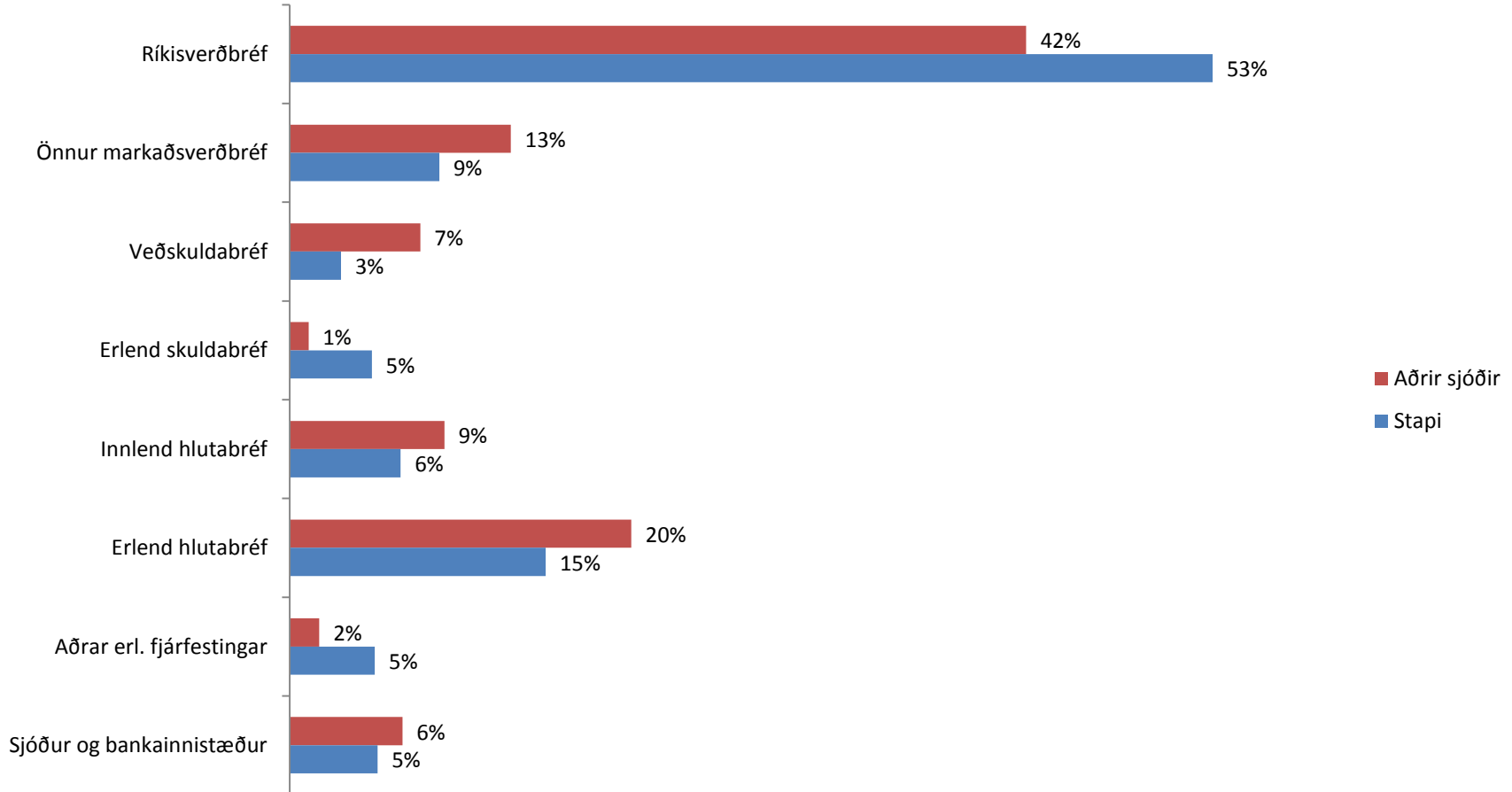
Stapi er áhættuminni en meðalsjóðurinn*

* Mælt sem staðalfrávik raunávöxtunar (5 ára meðaltal)

Eignasamsetning Stapa

samanborið við aðra innlenda lífeyrissjóði

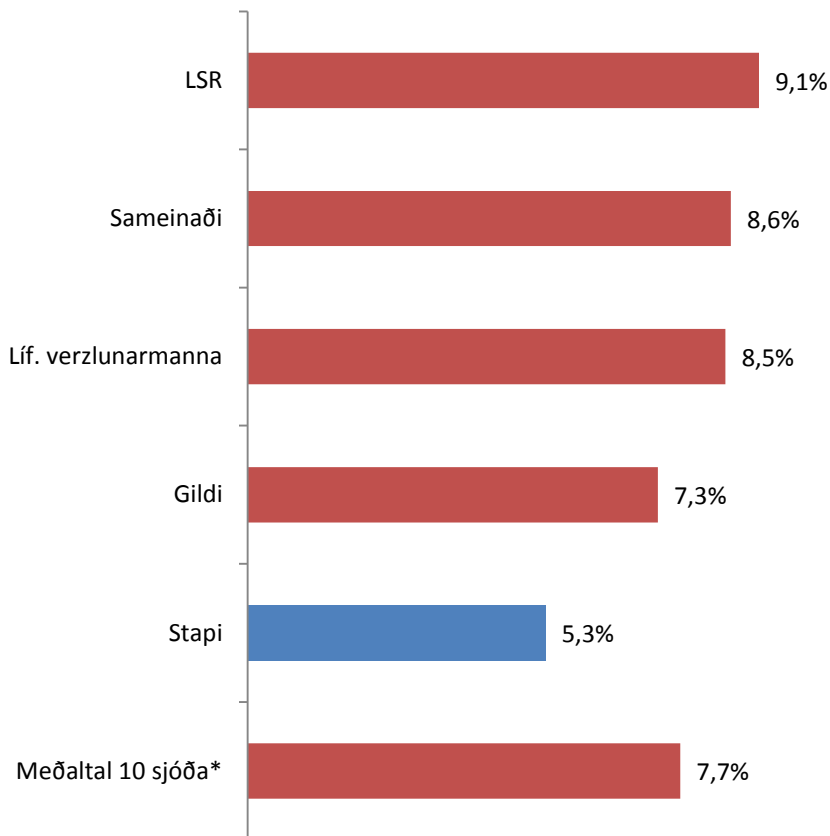

Heimild: Seðlabanki Íslands (mars 2013)

Ávöxtun Stapa

samanborið við aðra innlenda lífeyrissjóði

Raunávöxtun 2012

Hlutfall hlutabréfa er hærra hjá öðrum sjóðum en Stapa

Á við bæði um innlend og erlend hlutabréf

Í hækkandi hlutabréfamarkaði munu þessir sjóðir skila hærri ávöxtun en Stapi

Hvað gerist þegar markaðir snúa við?

*hreint meðaltal, Stapi ekki talinn með

Ávöxtun til skemmri eða lengri tíma?

- Viljum við að Stapi ávaxti sig með langtímaávöxtun að leiðarljósi?
 - Eða eigum við að elta skammtímasveiflur?
- Innlendur hlutabréfamarkaður er dýr í sögulegu samhengi
 - Afleiðing hafta skapar óeðlilegan verðþrýsting
 - Margir lífeyrissjóðir hafa fjárfest töluvert í innlendum hlutabréfum og bera ávöxtunartölur þeirra þess merki
 - Hvað gerist þegar bólan springur?
- Stapi hefur verið varfærinn fjárfestir með lægri áhættu en meðalsjóðurinn
 - Viljum við breyta því?

Yfirlit

- Fjárfestingastefna
- Eignir og ávöxtun sjóðs í árslok 2012
- Ávöxtun séreignasafna Stapa lífeyrissjóðs

Fjárfestingarheimildir séreignasafna

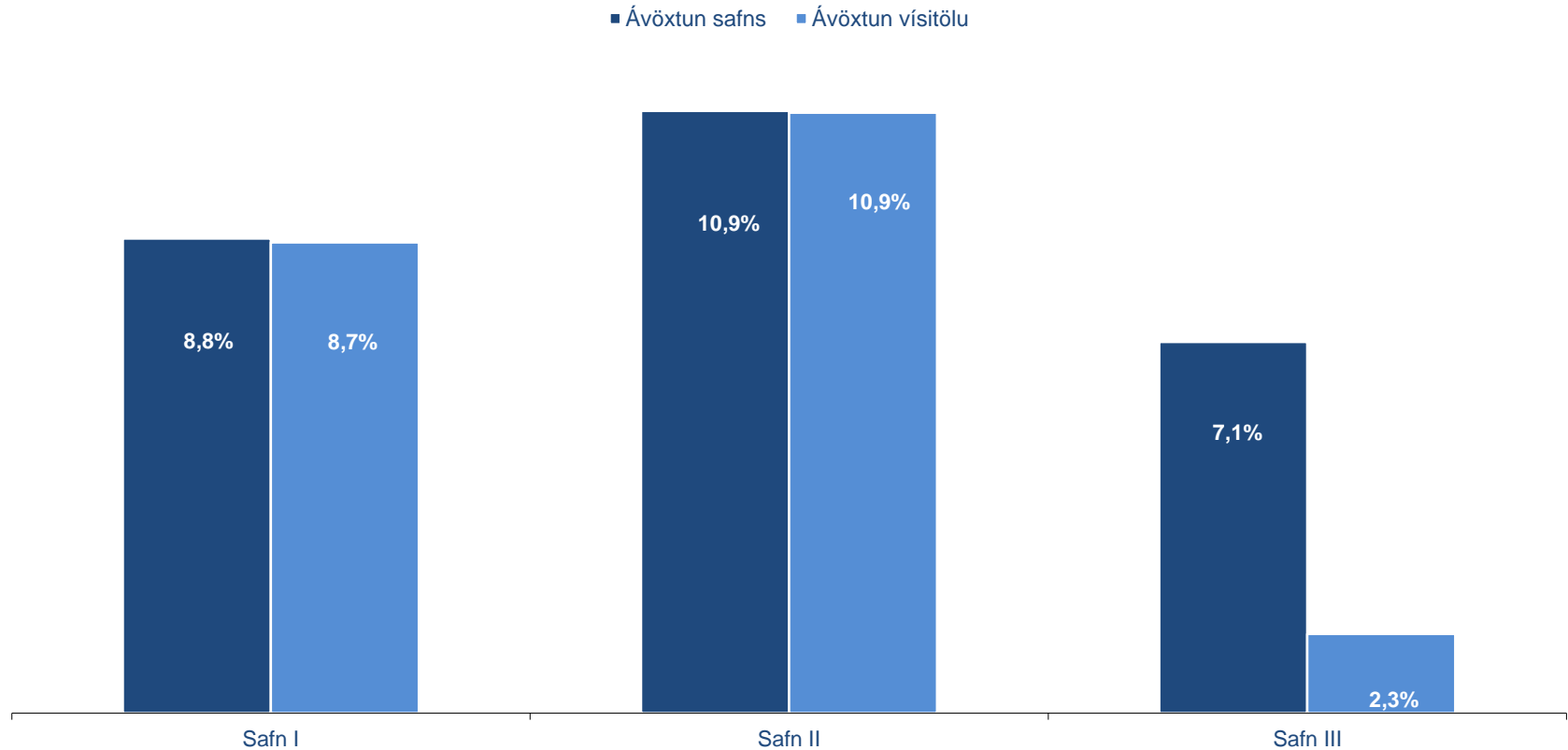
Eignaflokkar	Safn I	Safn II	Safn III
Innlend skuldabréf	0-100%	0-100%	
Innlend ríkisskuldabréf	0-100%	0-80%	
Traust innlend markaðsskuldabréf	0-20%	0-20%	
Skammtímabréf og innlán	0-100%	0-80%	0-100%
Skammtímasjóðir	0-25%	0-40%	
Verðtryggð innlán	0-100%	0-80%	0-100%
Óverðtryggð innlán	0-100%	0-80%	0-100%
Innlend hlutabréf	0-20%	0-20%	
Erlend verðbréf	0-30%	0-50%	
Erlend hlutabréf	0-20%	0-40%	
Erlend skuldabréf	0-20%	0-20%	
Erlend skammtímabréf		0-20%	
Erlend marksjóðir		0-20%	

Brackets and percentages in the original image indicate the following constraints:

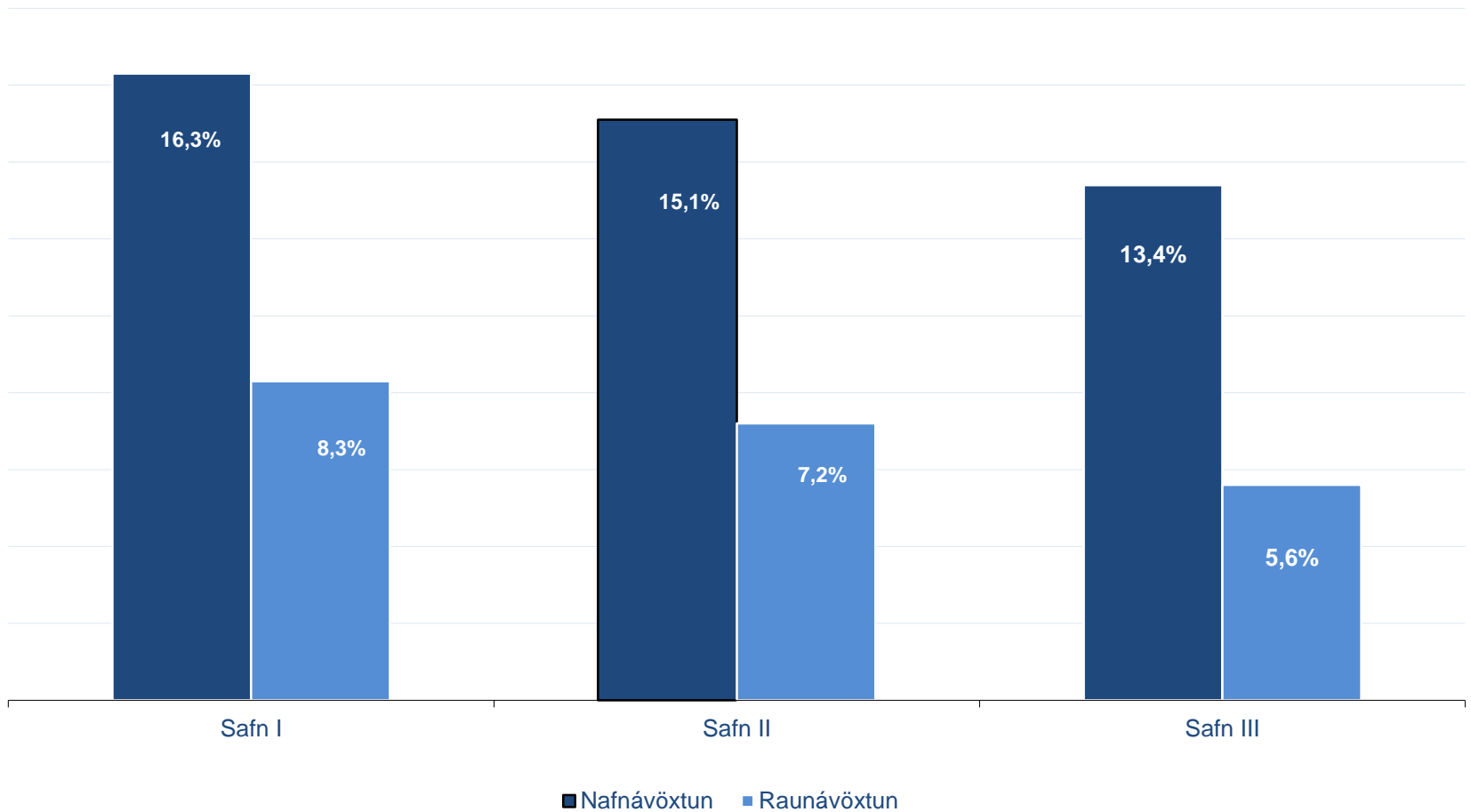
- For **Safn I**:
 - Skammtímabréf og innlán: $\geq 65\%$
 - Erlend verðbréf: $\leq 35\%$
- For **Safn II**:
 - Skammtímabréf og innlán: $\geq 40\%$
 - Erlend verðbréf: $\leq 60\%$

Ávöxtun séreignasafna 2012

samanborið við viðmiðunarvísitölu

Ávöxtun séreignasafna s.l. 5 ár

Áhættustefna

Jóna Finndís Jónsdóttir
Áhættustjóri

Áhættustýring

- Áhættustýring miðar að því að:
 - Hámarka líkur á að sjóðurinn standi við skuldbindingar.
 - Stuðla að árangri og skilvirkni í starfsemi sjóðsins.
 - Tryggja áreiðanleika fjárhagsupplýsinga.
 - Tryggja hlítungu við lög og reglur.

Áhættustefna

- Áhættustefnan fjallar um:
 - Helstu áhættuþætti í rekstri sjóðsins
 - Mat á mikilvægi áhættuþátta
 - Skipulag og framkvæmd áhættustýringar.
 - Áhættudagskrá eftirlitsþátta
- Fjórir yfirflokkar áhættu:
 - Lífeyristryggingaráhætta
 - Mótaðilaáhætta
 - Fjárhagsleg áhætta (markaðsáhætta)
 - Rekstraráhætta

Lífeyristryggingaráhætta

- Með lífeyristryggingaráhættu er átt við hættuna á að eignir sjóðsins dugi ekki fyrir skuldbindingum hans og að skerða þurfi réttindi sjóðfélaga.
- Dæmi um áhættuþátt:
 - **Lífslíkur:** Ef sænsk spá um hækkandi lífslíkur ganga eftir þá er tryggingafræðileg staða í raun 8-9% verri en fram kemur í núverandi úttekt tryggingastærðfræðings.

Mótaðilaáhætta

- Hættan á að mótaðilar eða milliliðir í viðskiptum standi ekki í skilum eða að hæfni þeirra til greiðslu versni verulega.
- Samþjöppunar- og landsáhætta fellur undir mótaðilaáhættu, enda felur hún í sér hættuna á að margir mótaðilar lendi samtímis í vanefndum.
- Dæmi um áhættuþátt:
 - **Gjaldeyrishöft:** Rúm 76% af sjóðnum eru í innlendum eignum, vegna gjaldeyrishafta er ekki hægt að minnka landsáhættuna.

Fjárhagslega áhætta (markaðsáhætta)

- Sjóðurinn er fyrst og fremst markaðsfjárfestir og eignir hans og áhætta er háð sveiflum á fjármálamörkuðum.
- Dæmi um áhættuþætti:
 - **Eignabóla vegna gjaldeyrishafta:** Telja má að verðhækkanir sem orðið hafa á íslenskum markaði séu að nokkru leyti vegna umfram eftirspurnar í skráð verðbréf.
 - **Gjaldeyrisáhætta:** Tæp 24% af sjóðnum eru í erlendum eignum. Sjóðurinn getur ekki varið gjaldeyrisáhattu sína vegna gjaldeyrishafta.

Fjárhagsleg áhætta - fjárfestingarstefna

- Í árlegri fjárfestingarstefnu er sett upp áhættuáætlun vegna fjárfestinga, þ.e. töluleg markmið um markaðsáhættu.
- Dæmi um markmið fyrir 2013:

Mældur áhættuþáttur	Markmið	Spábil	Sögulegt meðaltal	Árið 2012
Staðalfrávik sjóðs	5,6%	2-9%	6,7%	3,1%
Samanlagt staðalfrávik eignaflokka	10,8%	9-12%	10,8%	4,6%
Áhættulækkun vegna áhættudreifingar	49%	40-55%	37%	33%
Hlutfall tryggingaeigna	70%	70-85%	71%	77%
Jákvæðir mánuðir	>75%	70-80%	71%	83%

Rekstraráhætta

- Sjóðurinn skal lúta þeim reglum sem um hann eru settar í lögum og reglugerðum, eigin samþykktum og reglum sjóðsins.
- Rekstrar- og umhverfisáhætta er að jafnaði skilgreind sem hættan á tjóni vegna ófullnægjandi innri verkferla eða upplýsingakerfa, vegna starfsmanna eða ytri atburða.
- Dæmi um áhættuþátt:
 - **Hámarkshlutfall óskráðra bréfa:** Í lögum um lífeyrissjóði er sett 20% hámark á eign sjóða í óskráðum bréfum. Það takmarkar nú innlenda fjárfestingarmöguleika, hlutfall Stapa í óskráðum eignum er nú um 16%.

Eftirfylgni með áhættustefnu

- Í samræmi við stefnuna eru fjölmargar skýrslur útbúnaðar og lagðar fyrir stjórn svo hún geti fylgst með hinum ýmsu áhættuþáttum.
- Eins gerir áhættustjóri kannanir á fjölmörgum þáttum í starfsemi og leggur fyrir stjórnendur og endurskoðunarnefnd sjóðsins.
- Umfram allt er þó áhættustýringin samvinnuverkefni bæði starfsmanna og stjórnar.

Kosning stjórnar

Kosning stjórnar

Til tveggja ára, til ársfundar 2015

Frá launagreiðendum:

Aðalmaður: **Guðrún Ingólfssdóttir**, Höfn

Til vara: **Gunnþór Ingvason**, Neskaupsstað

Til vara: **Einar Einarsson**, Sauðárkrókur

Frá launamönnum, til tveggja ára:

Aðalmaður: **Björn Snæbjörnsson**, Akureyri

Til vara: **Anna María Elíasdóttir**, Dalvík

Aðalmaður: **Pálína Margeirsdóttir**, Reyðarfirði

Til vara: **Sverrir Mar Albertsson**, Eskifirði

Kosning óháðs endurskoðanda

Tillaga:

Deloitte hf., Akureyri

Knútur Þórhallsson, löggiltur endurskoðandi

Ragnar Jóhann Jónsson, löggiltur endurskoðandi

Breytingar á samþykktum

Breytingar á samþykktum

Grein 4.1

Eldri grein:

Stjórn sjóðsins skal skipuð sex mönnum. Þrír skulu kosnir af launamönnum og þrír af vinnuveitendum. Kosning fulltrúa launamanna fer fram á ársfundi sjóðsins. Kosning fullrúa vinnuveitenda fer fram skv. ákvörðun aðildarfélaga sjóðsins skv. grein 3.3.

Tillaga að nýrri grein:

Stjórn sjóðsins skal skipuð átta mönnum. Fjórir skulu kosnir af launamönnum og fjórir af vinnuveitendum. Kosning fulltrúa launamanna fer fram á ársfundi sjóðsins. Kosning fulltrúa vinnuveitenda fer fram skv. ákvörðun aðildarfélaga sjóðsins skv. grein 3.3. Átta varamenn skulu kosnir með sama hætti.

Breytingar á samþykktum

Grein 4.2

Eldri grein:

Kjörtímabil stjórnarmanna er 2 ár og skal kjósa helming stjórnar á hverju ári. Það ár sem fulltrúar launamanna kjósa tvo menn í stjórn, tilnefna fulltrúar launagreiðenda einn mann og það ár sem fulltrúar launamanna kjósa einn mann, tilnefna fulltrúar launagreiðenda tvo menn. Varamenn skulu kosnir með sama hætti.

Tillaga að nýrri grein:

Kjörtímabil stjórnarmanna er 2 ár og skal kjósa helming stjórnar á hverju ári, tvo fulltrúa launamanna og tvo fulltrúa vinnuveitenda. Varamenn skulu kosnir með sama hætti. Stjórnarmenn skulu ekki sitja lengur en átta ár samfleytt sem aðalmenn í stjórn sjóðsins.

Breytingar á samþykktum

Grein 10.1

Eldri grein:

Tillögur um breytingar á samþykktum þessum má því aðeins taka fyrir, að þær hafi borist stjórn sjóðsins a.m.k. þremur vikum fyrir ársfund. Stjórn sjóðsins skal minnst tveimur vikum fyrir ársfund senda aðildarfélögum sjóðsins tillögur um breytingar á samþykktum til kynningar. Ennfremur verður að geta tillagnanna í fundarboði. Miði tillaga að aukningu réttinda eða breytingum á fjárfestingarstefnu sem ætla má að haft geti áhrif á getu sjóðsins til greiðslu lífeyris skal fylgja tryggingafræðileg úttekt á afleiðingum breytingarinnar á gjaldhæfi sjóðsins. Breytingartillögu sem skert getur stöðu sjóðsins svo hann fullnægi ekki lágmarkskröfum skv. lögum nr. 129/1997 eða samningi milli ASÍ og VSÍ um lífeyrismál, 12. desember 1995, með síðari breytingum, skal vísað frá ársfundi. Tillögurnar skulu liggja frammi á skrifstofu sjóðsins í tvær vikur fyrir ársfund og það auglýst þannig að sjóðfélögum gefist kostur á að koma að athugasemdum á ársfundi.

Tillaga að nýrri grein:

Tillögur um breytingar á samþykktum þessum má því aðeins taka fyrir, að þær hafi borist stjórn sjóðsins a.m.k. þremur vikum fyrir ársfund. Stjórn sjóðsins skal minnst tveimur vikum fyrir ársfund senda aðildarfélögum sjóðsins tillögur um breytingar á samþykktum til kynningar. Ennfremur skal birta tillögurnar á heimasíðu sjóðsins minnst tveimur vikum fyrir ársfund. verður að geta tillagnanna í fundarboði. Miði tillaga að aukningu réttinda eða breytingum á fjárfestingarstefnu sem ætla má að haft geti áhrif á getu sjóðsins til greiðslu lífeyris skal fylgja tryggingafræðileg úttekt á afleiðingum breytingarinnar á gjaldhæfi sjóðsins. Breytingartillögu sem skert getur stöðu sjóðsins svo hann fullnægi ekki lágmarkskröfum skv. lögum nr. 129/1997 eða samningi milli ASÍ og VSÍ um lífeyrismál, 12. desember 1995, með síðari breytingum, skal vísað frá ársfundi. Tillögurnar skulu liggja frammi á skrifstofu sjóðsins í tvær vikur fyrir ársfund og það auglýst þannig að sjóðfélögum gefist kostur á að koma að athugasemdum á ársfundi.

Breytingar á samþykktum

Grein 17.6

Eldri grein:

Lífeyrissjóðurinn skal upplýsa sjóðfélaga um útreikning á viðmiðunariðgjaldi til jafnrar réttindaávinnslu skv. framanskráðu innan þriggja mánaða frá því að hann greiðir fyrst til sjóðsins eftir 1. janúar 2007. Telji sjóðfélagi viðmiðunarárið ekki gefa sanngjarna mynd af venjubundnum iðgjaldsgreiðslum hans getur hann óskað eftir því við sjóðstjórn að annað ár verði lagt til grundvallar útreikningi viðmiðunariðgjalds. Ósk um endurskoðun viðmiðunariðgjalds skal berast sjóðnum í síðasta lagi 9 mánuðum eftir að sjóðfélaginn fékk tilkynningu um útreikning viðmiðunariðgjalds.

Tillaga að nýrri grein:

Lífeyrissjóðurinn skal upplýsa sjóðfélaga um viðmiðunariðgjald til jafnrar réttindaávinnslu skv. framanskráðu innan sex mánaða frá því að hann greiðir fyrst til sjóðsins eftir 1. janúar 2007. Telji sjóðfélagi viðmiðunarárið ekki gefa sanngjarna mynd af venjubundnum iðgjaldsgreiðslum hans getur hann óskað eftir því við sjóðstjórn að annað ár verði lagt til grundvallar útreikningi viðmiðunariðgjalds. Ósk um endurskoðun viðmiðunariðgjalds skal berast sjóðnum í síðasta lagi 6 mánuðum eftir að sjóðfélaginn fékk fyrst tilkynningu um viðmiðunariðgjald.

Stjórnarlaun

Tillaga A

Stjórnarlaun 60.000 kr. á mánuði

Varaformaður stjórnar 90.000 kr. á mánuði

Formaður stjórnar 120.000 kr. á mánuði

Varamaður: 30.000 kr. fyrir hvern setinn fund

Endurskoðunarnefnd: 30.000 kr. á mánuði

Formaður endurskoðunarnefndar: 60.000 kr. á mánuði

Stjórnarlaun

Tillaga B

Stjórnarlaun 80.000 kr. á mánuði

Varaformaður stjórnar 120.000 kr. á mánuði

Formaður stjórnar 160.000 kr. á mánuði

Varamaður: 40.000 kr. fyrir hvern setinn fund

Stjórnarlaun lífeyrissjóða

Samanburður

Stjórnarlaun fyrir janúar 2013 (mánaðarlaun):

Stærð	Sjóður	Eignir 31.12.2011 í þús kr.	Janúar 2013	Janúar 2013	Janúar 2013	Janúar 2013	Janúar 2013	Hlutfall eigna
			Almennur stjórnarmaður	Varaformaður stjórnar	Formaður stjórnar	Endurskoðunarnefnd almennur	Endurskoðunarnefnd formaður	
1	Lsj. Starfsmanna ríkisins	379.505.000	76.272	114.408	152.544	23.802	47.761	18,6%
2	Lsj. Verslunarmanna	345.513.402	135.000	202.500	270.000	41.666	58.333	17,0%
3	Gildi lífeyrissjóður	265.380.237	75.000	112.500	150.000	37.500	75.000	13,0%
4	*Stapi lífeyrissjóður	117.132.148	42.750	42.750	85.500	23.375	23.375	5,8%
5	Sameinaði Lsj.	114.341.000	70.000	105.000	140.000	21.500	4.300	5,6%
6	Almenni lífeyrissjóðurinn	110.081.541	75.000	112.500	150.000	32.500	75.000	5,4%
7	Frjálsi lífeyrissjóðurinn	99.715.000	97.500	97.500	195.000	25.000	50.000	4,9%
8	Söfnunarsjóður lífeyrisr.	96.731.752	61.425	92.137	122.850	30.713	61.425	4,8%
9	Stafir lífeyrissjóður	91.461.700	62.000	93.000	124.000	**	**	4,5%
10	Festa lífeyrissjóður	69.881.000	55.000	74.250	96.250	25.000	50.000	3,4%
11	Lsj. Starfsmanna sveitarf.	58.467.093	75.643	75.643	151.286	20.000	40.000	2,9%
12	Lsj. Starfsmanna R.víkur	58.203.227	55.000	55.000	110.000	20.000	30.000	2,9%
13	Lsj. Bankamanna	50.985.662	64.834	97.251	129.668	25.000	50.000	2,5%
14	*Lsj. Verkfræðinga	38.592.155	50.000	75.000	100.000	20.000	20.000	1,9%
15	**Íslenski lífeyrissjóðurinn	33.734.147	**	**	**	**	**	1,7%
16	Lsj. Vestmannaeyja	30.986.000	50.000	75.000	100.000	20.000	40.000	1,5%
17	Lsj. Vestfirðinga	28.171.000	48.400	48.400	72.600	11.000	11.000	1,4%
18	*Lsj. Bænda	23.831.384	62.370	62.370	124.740	22.680	22.680	1,2%
19	Lsj. Hjúkrunarfræðinga	22.309.000	47.761	71.641	95.522	23.802	47.761	1,1%
20	Landsamtök lífeyrissjóða	0	60.000	90.000	120.000	***	***	0,0%

* Endurskoðunarnefnd fyrir hvern fund

** Vantar upplýsingar

Önnur mál